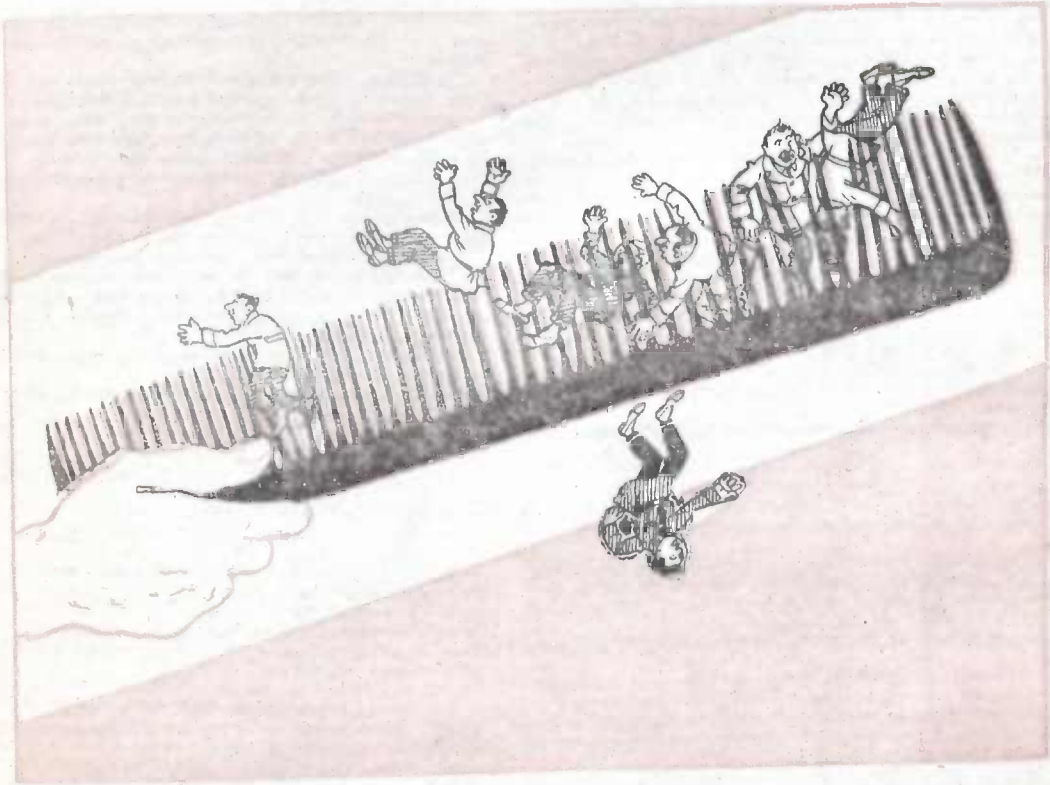


კრედიტარებო

№ 51

მასამე წელიწადი



სწილფება „კბენარები“, რომლებიც კბენენ სახალხო სიმდიდრეს და ხელს უშლიან მის ზრდას.

„ეკრეშივი“

ამ „რეჟიმით“ საჭიროა მოკლედ ითქვას სიტყვა გრძელი, აუღაღაც აზრის გადმოცემა ამ მეთოდით იყოს ძნელი. თვით ხელმწიფის კაბინეტში (ეს ამბავი არის ძველი) მოხუცებულ ერთ კაცს ვინმეს მიაცილებს კარის მცველი და მოხუციც დაბალის ხმით (ეს სისუსტის იყო ბრალი) ეუბნება ქვეყნის მპყრობელს:

— ვიცი რომ გაქვს სამართალი... ხომ გახსოვს რომ თბლად დარჩი გამოგზარდე როგორც შვილი დღეს მეფე ხარ... მე მოვხუცდი, გთხოვთ გაიღო ჩემთვის წვლილი:

მომცე თანხა და დამიტკბო მით ცხოვრება დარჩენილი. ზოი უთუოდ შეველა გინდა მეფე მოხუცს ეუბნება და ვიშველი მე... ჩემს შტატში საქმე რამე გამოჩნდება...

(მეფისათვის შტატის შექმნა რა სამწელო რამე არი, როცა შტატს ქმნის „უპრაგონოდ“ სულ უბრალო კომისარი. მოხუც ხელი მოუბართეს, საქმე გაჩნდა მისთვის ხელად და ბრინჯაოს ერთ დიდ ძეგლსა. მიუყენეს იგი მცველად. ყოველ დილას ჯოხით ხელში დახედავდა ძეგლს მდუმარეს... ჰქონდა ფულიც, მაღლს უძღენიდა სახელმწიფოს თავმჯდომარეს; მგერამ ტკბილი ეს ცხოვრება არ დასცალდა მას, აღარა;

რალაც ორი წლის გასელისას სული უფალს მიიბარა. მის აღვილას მყისვე გაჩნდა ბრგე ვაქვაცი ბარე ორი— ჯოხის ნაცვლად ყმაწვილებმა გაიჩინეს მათხერი. ვაქვაციებს ხომ ცხენი უნდათ, ცხენს: მომვლელი, თივა, ქერი... ყველა ამას „საქმის“ შექმნა და საქმეს კი გადამწერი. და შეიქმნა მთელი შტატი... ყარაულოვს ძეგლს ბრინჯაოს... საჭიროა ეს თუ არა ამ საკითხზე არვინ დაობს... თუმც იციან: ძეგლი მკიდრო რომ არას დროს წაიქცევა, რომ მიძივა: ქურდის ხელით ვერა და ვერ აიწევა, რომ არსად არ გაიქცევა, რომ მშვიდი აქვს ყოფა-ქცევა... სიმონ-ალა

„აგარაკი“

შარშანწინდელი ამბავი უნდა გვიამბოთ. დაილოცოს ის წელიწადი, — მას შემდეგ შეესწავიბა ჩემმა პატივცემულმა მეუღლემ აგარაკზე სიარული.

— ყველა მიდის... ჩვენ დავრჩით მართო. ჩვენი მეზობლები წავიდნენ!

თუ პატრონობა არ შეგეძლო, რად მითაოვე? ხომ ხედავ: აღარც სორცი შემარჩა და აღარც ფერი. დღითი დღე სულ უკან-უკან მივდივარ... გუშინ წინ ავიწოხე, სამ-ფუთი ნახევარი ვიყავი, დღეს ავიწოხე და ორი გირვანთი ნაკლები ვარ... აი, მახველებს კიდევ — და ისე მსლავრად დახველა, რომ ფერი წაუვიდა და სკამზე დაეშვა. მე ცოტა არ იყოს, შეგეშინდა. მოვარბენინე წყალი, დაუსრისე ყური. დავახსი შუბლზე, მაგრამ არ იღებს ხმას.

— კარგი, კარგი ხუ ინაზეხი, რას დროს ჰგმობაბა. რას მატყუებ?!

— როგორ თუ გატყუებ, შე დასაშიწებელი ამ გატყუებ?! — და მოულოდნელად ისეთი ლაშათიანი სილა მაჭამა, რომ საშვერ გადავტრიალდი კიბაზე.

— გული წაივიდა, ვკედები და ეს კიდევ იახის: მატყუებო! ტყუილს ვიჭვენებ შე შენ! — და აღვლამ ვეღარ მოვასწარი, — წაივიდა ჩემს თავზე რაც კი ხელი მითევია.

სხვა გზა არ იყო: მეტ ვუჩვენე ზურგი და ხელი ავიღე შეტევაზე.

- ეს წყეული კიდევ რომ არ იახის: წავიყვანო!
- რომ მომკლა, არ ვიტყვი, არა!
- არ იტყვი და ვაი შენს ტყავს! — და ხელი დაავლო პურის საჭრელ დანას.
- კარგი, კარგი კი გაგაგაზენი, — შევსებაზე შეშინებულმა.

მეორე დღესვე გავაგაზენე ჩემი მეუღლე ბორჯომში და მერხობელ ახალგაზრდა ექიმს ვხსოვებ, რომ სწირ-სწირად ენახა. ვერ წარმოიდგინო რა კმაყოფილი ხაზე შენდა, მათი გამოშიწილა ხელი და დამარჩია: იტყვი! მოიტეცი, ფული დროზედ გამოგაზენე, თორემ...

— ნუ გეშინია... არხინდა იფავა. ფულს არ მოგაკლებ. მოვასერ ხე... ნაწუვებ-ნაწუვებ წავიდულულს ჩემთვის და ტანზე ცემა იფლამ დასახსა გუშინდელ ამბის მოგონებაზე.

ცოლის მოშორებამ და ფულის სტეხობა სამახტურზე გული ამი-ცრუა.

შმათობით ვესტუმრებოდი ბორჯომში ჩემს ცოლს. სახეზე ისე-ივე გამხდარი იყო. ხოლო როგორც მის წონის ქალადლიდან ვავივი, ორ გირვანქა ნახევარი მომატებოდა, და ეს მომატება მას მხოლოდ მუცელზე ეტოვებოდა. ექიმი განუწყვეტილად თავზე დასტრიალუბდა და რჩევა-დარიგებას აძლევდა.

როცა ორშაბათობით თბილისში დავბრუნდებოდი, ამხანაგები და ნაცნობები ცნობის მოყვარებობს შეიკობებოდავენ:

- რამდენი მოხმობა შენმა მეუღლემ?
- ოთხი გირვანქა, — გადავებარებდი ხოლმე და თავს მალა ავწყევი ამასად.
- ჩემსას, პირიქით, დაუტლია ოთხი გირვანქა. ხსლა აბასთუ-მაწში მინდა გავგაზენო.
- ჩემს ცოლს კი ერთი გირვანქა მოუმატნია.
- ჩემს ცოლს ერთი გირვანქა და „ჩეტერტი“, — ბუდეებრდა წუწუნის და შურიის ხავე თვალებით შემომაკეტდენ აქეთ-იქიდან. მე უფრო გავივიებოდი და ჩუმად, მაგრამ სხვების გასაგონად წამო-ვიძახებდი ხელმანათ ზურგიელიძის ხიტყვებს: „გამხდარი ცოლის ყოლსა, სჯობს მსუჭარ ცოლის ყოლი“.

გაიარა სააგარაკო სეზონმა. ჩემმა ცოლმა ექვსი გირვანქა მოში-ბა და ხაკმაოდ მუცელ გამოხერხილი დამიბრუნდა თბილისში.

მომდობარი, სახე გაბრწყინებული შეეყურებდი ცოლის მოცულს და გულიმ ვიკრავდი უკანასკნელ ქალაქს ცოლის წონის შესახებ:

— ფ. და 28 გირ. ბარაქალა, დედაკაცო, ბლომად მოგიმატე-ბია. გამდლობ შენ უფალო, რომ უჭმად არ ჩამიარა ჩემი ამდენი ხნის ამგება.

დღის ამბით ვიწვიმე ცოლის აგასუქება.

გამართე დრებული ვახსამი, რომედვი გაიხსნა ჩემი ცოლის სადღევრელითი. მე სიხარულით აღარ ვცოვდი რა მექნა. მინდოდა სახალხოვ გადამეყოცნა, მაგრამ შემრტებუ, რადგან გვერდით ექიმი იღდა.

მეორე სადღევრელო ექიმს ხედა წილადა როგორც უმთავრეს მომაგეს ჩემის ცოლის „გასუქებაში“. ექიმს ჩემი მეუღლის ხელი დავჭირა ხელში და ნაზად უსრტებდა.

— ალბად სიტხტს უხინჯავს?! — გავიფიქრე მე. კარგად შენარხობებული ვიყავით, როცა შეგანხინე, რან სი-ხეს ჩემი ცოლისთვის გვერდებში ავიწია, რადგან ექმა იქ ფვათუ-რებდა ხედებს. ჩემს ცოლსაც უღონოდ გასადგეო ექიმის კისერზე იავი, სახე გაწითლებოდა და ოდნავ სუნთქავდა.

— არ დავილუყო, ავად არ ვახდეს, არ დაკარგოა ის ი გირვანქა რომელიც მოიმატა, — გამიიღვა თავში და მიღმარით ექიმს: — ვცოვებ უმჯობესი უნდა იყოს მოსვენება.

— დიხს, დიხს! — დამეთანხმა ექიმი და ციმ-ციმ შეარბენინა ოთახში. მე მურა ძალივით უკან ავედგენე.

— თქვენი ქირიზე, კარგად მოუარეთ, — ვეხვეწებოდი ექიმს. — ნუ გეშინიათ... ცოტა გული შეუწუხდა, მაგრამ არაფერია, ცოტა მაგროა საჭირო და თუ უკაცრავად არ ვიჭენი, გოხოვ ოთახი დასცალდო.

მე მაშინვე გარედ გამოვედი, მხოლოდ ოთახს ვეღარ ვმორიდ-ბოდი. გულის კანკალით ველოდი ცოლის გამობრუნებას...

დიღხანს იხმობდა ოთახიდან რაღაც ხმაურობა... ბოლოს ყველა-ფერი მიწვანარდა. მართო ექიმის გაურკვეველი ხმა და ჩემი ცოლის ხიტყვები: „ქარბი... გიშო... ფა“ — გავიგონე.

— მაღლობა დმეროს, მობრუნდა, — და გულდამწვინდებია დავუ-ბრუნდი სულრას.

ხანი ვაფიოდა ჩემი მეუღლე უაგარაკოდაც „სუქდებოდა“. მუ-ცელი დღითი-დღე ეწრდებოდა რა წონაც ემატებოდა.

— მოიმატოს! მოიმატოს! — გამობოხი სიხარულით. ბოლოს, როდესაც ჩემმა პატივცემულმა მეუღლემ ცამეტი გირ-ვანქა მოიმატა, — (შეშეინა ხსუქანი ბიქუნა; როდესაც ავიწი ცამეტი გირვანქა გამოვავა, ხოლო ჩემ მეუღლესაც ამდენივე დააკლდა, — მუ-ცელი ისევე დაუმატარავდა.

სამი კვირის შემდეგ, დიდი ვი-ვაგალხით დავიანხმე ჩემი მეუ-ღლე ბავშვის ნათლობაზე.

— მოვინათლოთ, მხოლოდ ღლაო უნდა დავარქვა, ექიმის სახელი. ენაცვალთ დედიკო, მასავით სახელოვანი უნდა გამოვიდეს...

- კარგი კარგი რაც გინდა ის დაარქვა...
- წავიფივანეთ „ნაგსში“
- რას არქმევთ სახელს? — იკითხა საქმის მწარმოებელმა.
- აგარაკი — დავიფიქრე მე.
- ღლაო — სიქვა ჩემმა მეუღლემ.
- არა, აგარაკი, — დავიფიქრე და ჩავაწერინე კიდევ.

აი ამის შემდეგ იზრდება ჩემ სახლში პატარა აგარაკი. ჩემი ცო-ლი, როდესაც აგარაკზე რაზეს იტყვობს, მაშინვე „აგარაკე“ მისთი-ოტბ ხსლმე და ვეუწუნებს:

— თქ რეთი სახლი უნდა წავიღეს, რომედოდაც აგარაკები არ გა-ანხიათ: რა გვიღდა ჩვენ აგარაკე, რომდესაც თვალწინ ამისთანა მშვე-ნიერი იგარაკი“ გიშოვდება.

ცოლიც გარულმგობოდა ხოლმე: ამის შემდეგ მოვიხვენი. მოიხვენა ჩემმა ზურგმა, ჩემმა თავმა, მოიხვენა სახლის ავეჯელომბამ და მეც უწიწილად ვვიდულობ ისეთ მავსრ წიფებებს, როგორიცაა: ხაშოვარი და ხარკიანი მჭაფი.

უხედილურ ქმრებს აგარაკის მოყვარულ ცოლიანებო: აიღვი ჩემგან მაგალითი და გარწმუნებთ, რომ ბოლო მოვიღებ ამქმის წვალებას.

იბი.

„თბილისი“

დ ი ლ ა

ტრამვაის რომლის საცხეა ბაქანი. კონდუქტორს ნეერს უშლის ზედმეტი ქაქანი. „მეწონი, ნახშირი“ იღახის პირები... სწაურობს ქალაქი, ყროყინობს ვირები იქ თაფზე თაბახით ქობო და კიტრები. აქ სმები: „ტარსუნა“... „ბოლოკი“... „პირტნები“. ნელდენე „პრიკაშიკს“. ავხავის ჯანდაბას. ხოილი გაულის დუქნების დარბას. იგლო ქალს უჭირავს გელაოი ხელშია. ქათმეუი კრიხიბებს, მსლახე ნეგმლოან.

იქ კი მძე ნიადგა
მეტეხის გაღიანს
თიხეზი მოსდევენ
აქ...
ქუჩაში მებოლიე...
ქუჩაში მეთევზე...
რუსულად, ქართულად
გინება ღმერთებზე,
ქუჩა კვლავ ხმაურობს,
ქუჩა კვლავ ავდება
და დილის წვიმიც
ამრიგად თავდება.

რუსულად

სიტყე კვლავ აფრთღება,
ვით ლომი დაბმული...
სიაფი დაღუმდა,
ჭაას ასლის ალმური.
იქ აეტოს სისწრაფე
ქუჩებსაც ამტკიცებს.

გამეღელს და გამომეღელს
ანციკებს, ახველებს.
მზეს შეაქვს სიკვდილი,
თვით მაგარ ქვიშაში.
წყლები და კვასები
ისხმება ქიქაში.
ვინც ქუჩას გაასწრო
და მით თავს უშველა—
იქ ბაღში მწვანეზე
გორაობს სუყველა...

სალამო

მოვიდა საღამო
ელექტროს ტოკითა...
ვილატამ ქალიშვილს
იქ ხელი მოჰკიდა;
მას ტანში აზმორებს
და ჩუმად აცინებს...

ქალიშვილს ქაბუკი
ზინაზე აცილებს.
რესტორან-ბაღებში,
ვით უკვდავ ქელებში,
შედიან ლანდები.
პორტუგალით ხელებში.
იცლება სასმისი...
ტკბილ-ფიქრთა ნარევი
სიტყვები... შექება
სულ გადასარევი.
იქ ლამის გმირები
აძრობენ კარს პეტლებს;
გაუღის ხმაური
ავტოსა და ეტლებს
თავდება ცხოველების
მესამე არია
და ხვალე დილაღე
ქალაქი მკვდარია. ძნელ-ოღლი.

„დაბნეული“

ოგანმკვამრის წინასწარმეტყველების შედეგი

მზიანი დარია, რუსთაველის პროსპექტზე ორი ნაცნობი შეხვდება ერთი-მეორეს

- გამარჯობა სოლომონ, ხომ კარგად გიკითხოთ ცოლ-შვილით?
- გმადლობთ, ჩემო ტარიელ. მე როგორც მხედავ. კარგად ვარ, ხოლო ცოლ-შვილის რა მოგახსენო. დილას აქეთი სამსახურში ვარ, მაშასადამე სახლში არ ვყოფილვარ და არ ვიცი, იქნება ცოლმა რაზვოდოც გამიკეთა, არ გამიკვირდება... ეგ არაფერი... შენ როგორ-ღა ხარ?
- მე, ისე, შუახორცათ!
- სამსახურში იყავი შენც ხომ?
- რასაკვირველია!
- მაშ რა მოგაქვს, თუ ძმა ხარ, მაგ ჩემოდანით?
- ნივთები მიწყვიტა.
- რა ნივთები?



— ის, რაც შენ ტანზე გაცეცა და ხელთა გაქვს. ამ სიტყეში შენ კალოშები ჩავიცვამს, პალტოც წამოვიხურაქს და პლაშჩიკ ხელში გიჭირავს. არ დაგვიწყებია საწყვიტარი ქოლგაც, ამავე დროს საზაფხულო ხალათ-შალვარი გაცვია.

- ამას თავისი მიზეზები აქვს, ჩემო კარგო.
- რა მიზეზები?
- რა და ის, რომ ქვეყანა გადაირია: ხან წვიმა მოდის, ხან მზეა, ხან ნიაღვარია და სხ. ასეთ პირობებში ყველაფერი უნდა ატარო.

— მეც მაგრე ვარ, ჩემო სოლომონ. მართალია მაგეები მე არ მაცვია, მაგრამ თან ვატარებ. თუ ვინიცობაა დარი შეიცვალა, იქვე გამოვიცვლი ტანისამოსს.

— მეგრე და ახლა ჩვენმა ობსერვატორიამ, რომ გამოიგონა ამინდის წინასწარ გამოკვლევის საშუალება, იმით რატომ არ სარგებლობ?

— როგორ თუ არ ვსარგებლობ. სწორედ ვსარგებლობ, ისევე, როგორც შენ და ამიტომ არის რომ საზამთრო, საზაფხულო, საშემოდგომო და საგაზაფხულო, აგრეთვე სადარო, საედრო და საქარიშხალო ტანსაცმელი თან დამაქვს.

— რატომ?
— იმიტომ, რომ ობსერვატორიის წინასწარ ცნობებში სწერია:

სვალ იქნება შემდეგი ამინდი:

ალაგ-ალაგ წვიმა, ზოგან მზიანი დარი, ზოგან ნალექი, ზოგან ანალექი, ზოგან ქარიშხალი, ზოგან სეტყვა და კორიანტელი. ზოგანაც ქარ-ბუქი ზოგან კიდევ წუნარი დარი.

აი, ასეთ წინასწარ ცნობებით აღჭურვილი თითონაც შესაფერად უნდა აღიჭურვო და თუ სადმე მიხვალ თან უნდა წაილო ყველა ჩამოთვლილ ამინდების შესადარი ტანისამოსი... იმიტომ რომ ვინ იცის სად არის ეს „ზოგან-ზოგან“. ამიტომ დამაქვს მე ჩემოდანით ყველაფერი.

— მე სულელმა ყველაფერი თან ჩავიცვებ.
— თუმცა, ჩემო ტარიელ, მოკლე ხანში ამ ჩვენ ტანჯეას ბოლო მოელება. ტარტაროს განზრახული აქვს ზეცაში გაგზავნის ცირკულიარი, რომლის ძალით უდროო დროს გაწყვიტება და გამოიღარება აკოქალული ქნება და უკრდურეს შემთხვევებში ცაზე მოინდომებენ ამინდის შეცვლას, ეს საქმე უნდა ატარებონ ჩვენს ობსერვატორიას.

ალღარ ალღარ ხანია





შევაზისი ბოხბოხაძე

მაწყვეტი მოგონებიდან

თავს ძალიან კარგად ვგრძნობ. მას შემდეგ, რაც სავადადმყოფოდან გამოვედი, ძალ-ღონე უღვროდაუფრო მემატება. შექალაქებული წვერი თანდათან შავდება... რაშია საქმე არ ვიცი, — ასე მგონია ჯველი ვარ...

მე მომავონდა წარსული, როცა ვერავინ ხელს ვერ მკიდებდა.

მე და აჭარელი მოქილავე

მაშინ ახლგაზრდა ვიყავი. ვომის მთაზე ავედი. ერთი მოქილავე აჭარელი ჩამოსულიყო და ჩვენს ბიჭებს იწვევდა საჭიდაოთ. მართლაც ზორბა რამ იყო... ვერავინ ჰხედავდა გასვლას და ჭიდაობას. ვაჭრებს და მცხოვრებლებს ხარკი დაადდა:

— ან მოქილავე მიშოვენთ, ანდა მარჩინეთო... მისი რჩენა კი ხუმრობა საქმე არ იყო...

ჰო—და ამ დროს ავედი მთაზე...

შემომეცვიენენ გარშემო და დამიწყეს:

— ლევარსი, შენი ჭირიმე, ერთადერთი კაცი შენ ხარ, რომელიც ვაბედავ აჭარელთან ჭიდაობას... მოვიდა ეს ოხერი და ტყაეს გვაძობსო... შეგვიბრალებ და თუ შეგიძლია მოგვაშორე მაგი აბრაგი!

— სად არის ის ვილაც მოქილავეა?... ახლავე აქ მომგვარეთ...

და რამოდენიმე ბიჭი გაიქცა აჭარელის მოსაყვანად.



ილი კი არა, შენი ყველას იგი წაისცი...

მოიყვანეს... ერთმანეთს ავხედ-დავხედეთ... 'სულ-ცვლილო ქე არის კაი ვაეკაცი...

— შენა ხარ მოქილავე? — შევეკითხე წყრომით.

— მე ვარ, ქოვ... მერე რა გინდა.. ჩემთან ჭიდაობას ჰხედავ თუ, ქოვ?!

— გამოდი ახლავე და მიქიდე თორემ...

— დაიცადე, ქოვ, ჯერ ეს გაეცხადო და ტანზე იალი გავისო, რომ გლიანი იყოს... ისე ჭიდაობა როგორ შეიძლება!

— იალი კი არა, თუ გინდა შენი ყველას „იგი“ წაისცი, — მაინც მარილსავით დაგფშენი.

ეს ვუთხარი და, ამის შემდეგ იგი აღარ გამოჩენილა გომის მთაზე... საწყალი თურმე ისე მოკვდა, რომ სული არ ჩაჰყოლია საფლავში... აცხონოს დემეტომა...

მე და ჯორი

არასოდეს არ დამავიწყდება: ერთხელ მეზობელ მღვდელს ეპისკოპოზი ესტუმრა ჯორით... სადილობის დროს, ჯორს ბოსელში შინაურს ცხენებთან ერთად ჩალა დაუყარეს... თურმე აიწყვიტეს ცხენებმა და ჯორი გადაიარა... როგორ გინდა, რომ გამოიყვანო იქიდან ჯორი... ეპისკოპოსმა ლოცვა და ვედრება დაიწყო... მე განზე ვლგევიარ და მეციხება!



ასდები, მამაო, აღვირი...

— ლევარსი, რამე უნდა გვიშველო... თუ შეგიძლია სახურავზე ადი, ახადე სახურავი და ჯორი ამოიყვანე — მესხეწებოდა მასპინძელი.

— ვადით თქვენ გლახებო თქვენა—და გულმოსული წავედი ბოსელისაკენ... გამოვიღე კარი, ვსტაცე ხელი ფეხზე ჯორს და გარედ გამოვათრიე... წამოვიგდე მხარზე ბალანსავით და დაუფყვირე ეპისკოპოსს:

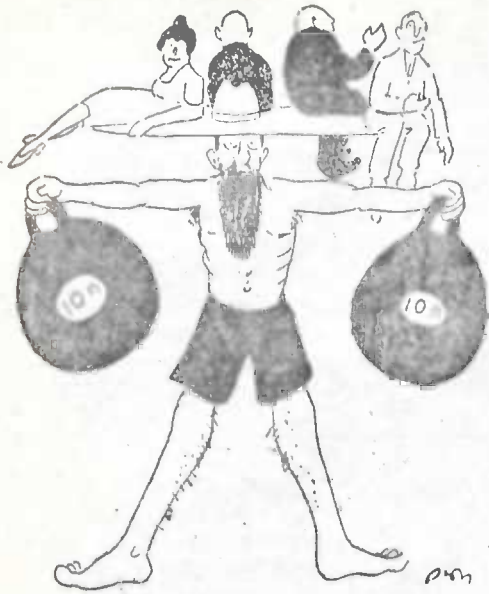
— აბა, მოდი, მამაო, და ლავამი ასდები შენს ჯორს. ეპისკოპოსმა პირჯვარი გადიწერა და დამლოცა...

მე და ცირკი

ბევრი წავიდინ ჩვენები ამერიკაში ცირკში გამოსასვლელად... კარგ-კარგს ბიჭებს არჩევდენ... მე ხომ პარკელი არჩევანი მხედა...

გამოდიოდენ და ჭიდაობდენ საცოდავად... არც კვანთი და არც გვერდული არ იცოდენ... ყველა დავცი... მარა ყველაზე უფრო მით გაეკვირვე ხალხი, რომ ხელში გირები დავიჭიოვ, ხელები ვაგმართე... თავზე კი ვეებერთელა ქული მესურა... ქულის კიდურებზე რამოდენიმე კაცი იჯდა... ბოლოს როცა წამოვედით ამერიკიდან სამშობლოში, მე ფეხით წამოსვლა ვამჯობინე...

— ლევარსი, გემში ჩაჯექი და ჩვენთან წამოდი, თორემ დიდი წყლებია და ვერ გახვალო—მეუბნებოდენ ჩვენები.



ქულის კიდურებზე რამოდენიმე კაცი იჯდა.

— მე წყლის არ მეშინია... არც ხიდი მინდა, და გასასვლე ფონს მოენახვე, პირდაპირ ლედვთ*) გადავსჭრი და თუ თქვენ არ მიგასწროთ სახლში, მე ლევარსი როხროხაძეს სუ დამიძახებთ—და წამოვედი...

მართლაც, ხა-ხა-ხა-ხა—მე რომ დავბრუნდი, ისინი ურთი თვის შემდეგ დაბრუნდენ... ჯველი ვიყავი... მაგარი მჭონდა მუხლი...

ზმუჯი.

*) ლედვა სოფელია.



მათხოვარი (მღვდელს): გაიკითხე, მამაო, საწყალი მღვდელი: ახლე ცახა მალაღსა და იხილე ფრიწველი ცისა, რომელნიც არცა თუ თესავს, არცა თუ მკის, — არამედ ღმერთი უგზავნის მას მუქთად მარცვაღსა ღომისა, ხორბლისა და სიმინდისასა.

სასაარსპაროგო

ს ა ჯ ა ვ ა ხ მ

ღია წერილი ანტონ გაგუას ძმად ანტონ. წერილსა გწერ, მართო მე არ ვიძღვნი სალამს. ამ წერილთა მე გიგზავნი კარტოჩიკთა ძმობის ალაშს. მადლობა ღმერთს: მოწყობილხარ, მოგილოცავ დუქნის გახსნას. შეხვან ელის დღეს კოკნარი დალუპვისგან თავის დახსნას. ბაჭრა და ოცდაერთში ნარჯვედ იყავ: მიდი ხუთი შენ ვერავენი ვერ მოგიგებს, წინ დაიდგი ფულის ყუთი. კარტოჩიკთა სახელითა ზოგახსენო უნდა ერთი: შენ ეშმაკი რას დაგაკლებს, როცა მადლით გწყალობს ღმერთი. შო-და ასე, — რასაც ვერ გწერ მას უთუოდ შენ მიხვდები.

საბჭოს წევრებს ყველას სძინავს, მათგან ნულარ შეშინდები. თაემჯდომარე, მილიცია ვიცი შენ არ შეგაწუნებს საქმეები იმათ რა აქვთ! — თუ ხუნუა ბლომად ჰხუხეს?! თუ მოვიდეს შენთან ფულით სათამაშოთ „კომსომოლი“, კარტი ხელად გაუშაღე და მიიღე როგორც ტოლი. იქ აღე, რომ მუღამ გჭონდეს არაყ-ღვინის შენ მარანი; ვიტრინაში გამოჰკიდე შენ ბულკები და ტარანი. გაუფრთხილო მხოლოდ მუშკორს მაქეთკენ რომ იარება, ლორემ მაშინ ვერ გიშველის ნიკო ხუცის ზიარება.

ოხტომესპირელი.

უ მ რ ა პ ა ნ ი

ხეჩოს თურმე დაქანგვია სამართებლის პირი. ჯერ მოფხეკს და შემდგეს სახეს მოეყრება კირი.

ხეჩო ამბობს: სამართებლის გალესვაა ძვირი. პუღრის ნაცვლად კირს რომ ვხმარობ, მოვლენაა სწირი.

კლუბის გამგე შორით უცქერს ფენდამტვრეულ სკამებს. შეცდებით თქვენ თუ იფიქრებთ: კი უშველის რამეს.

არ სცალია: მას არ აძლევს მოსვენებას ღვინო. ეუბნება: გადამკარი და არ მოიწყინო.

იგიც უარს არ ეუბნება და ყანწებით ყლაპავს რა ეუყოთ, თუ ამ დროს კლუბი თვის ტანჯულ სულს დაფავს.

წაყუღო

ლანიჩ-ჭაბანი

სახალხო სახლის დამთავრების გამო ყოფილი რეჟისორი



ოდეს ვიყავ მხნე და გამრჯე და სცენისთვის ძვირდა გული, მე ამ სოფელს დავმდგროდი ვით მგოსანი, ვით ბულბული. მაშინ, როცა აღარ გვქონდა: არც სახლი და აღარც ფარდა, „საშიძო“-სა მებახოდენ, საშა ყველას შეუყვარდა. ახლა... ახლა... ახლა, როცა ყველაფერი რიგზე არის— ვიღას უნდა შენი საშა, შენი მღერა, შენი ქნარი. ე, ცხოვრებაჲ რა ხარ, ვინ ხარ? სასიკვდილო ამდის ოფლი!— მიკიტანო! შოიტანე, ღვინო კიდევ ერთი ბოთლი...

ქ—ლი ბ—კი.

ვ ა ნ ი

უნდა ვავსწიო მთისაკენ, ზენობნისკენ ექნა პირია,— რადგან იქ აუცილებლად ტარასის ნახვა მჭირია. ეს ლოთი მასწავლებელი, სწორედ სენი და ჭირია. გაკვეთილების გაცდენა მისგან ხომ ერთობ ხშირია. ძველი ხუცესი ბრძანდება (ამას მე კი არ ვყვირო!) ვერ მოიშორა ის ხალხმა, თუმც ბევრჯერ შეჰკრეს პირია. (ბევრჯერ პანდურით ამოჰკრეს, ანა რა გასაკვირია. ამბობენ: ბარე ორ-სამჯერ მას მოუნგრის ცხვირია). გულარ სძლებს ისე ყოველდღე ხუნუა თუ არ დალია. გაკვეთილის დროს სკოლაში სმინავს, ეხუჭვის თვალთ. ათი წელია უნდება მას პრესა, სამართალი... ტარასის გათამამება ტარტაროზე, შენი ბრალია. კვიტაძე.

შ ო რ ვ ა ნ ი

კოპერატივი გაგვიქრა— (შორაპნის განყოფილება) დარჩენილ ქებას და სასწორზე აქეთ მეველებს ცალობა.

ქობ-სამკითხველოც ჰყვოდა,— (პოლიტ-განის ნაბოძარი) მოუვლელობით იმასაც გამოუხუტრა კარია.

სკოლაც ინგრევა თანდათან, არვინ ყავს მიმხედავია. ეწლდებულა— უჯრედი გამოიჩინოს თავია.

მასწავლებლები ჩამოთვლით (კულ ნიშნის მსგავსად ორია): ერთი გამგე და მეორე მსახიობისა სწორია.

გამართვა დილა-სალამოს, წარმოდგენები სკოლაში, სცენის მოწყობა ხელ-დახელ უდაბლო ვარჯიშობაში...

სკოლაში მეცადინეობს კავალრებითა ქსენია; დღეობებისა დასწრების დასხემდა რაღაც სენია.

თან გამგეს ჩასციებია:— ატესტატი მაქვს რვა კლასის, შენ გამგე იყო მე არა მოსაწონია რა კაცის?!

პატარა ინტრიგანობით იწყება ძველი დობა; შენ გამგე გძულდეს, რად დარჩეს უსწავლოდ ახალთაობა?!

სასწაულია ჩვეს ნოფელს: სერაფიონი ასთაობს; ამბობენ:—უკლესიისა კარისკენ ხელი წაცდაო.

„სტაროსტაც“ იყო მორწმუნე, თან სოფლის ასისთავია. ტარტაროზე, სოფელს მიხედ შენ გელის ის ბედზავია.

ვიღას მივენდოთ, არ ვიცით, რით მოვიშოროთ ჭირია; აქნამდე გახსნას ვჩიოდი ენლა, დაკეტვას ესტირია.

მელა კულა.

ჩ ი ბ ა თ ი ი მდივანი:

— ამხანაგო ამბროსი, მითხარ რა მოვიგონოთ; სულ გვეწერენ გაზუთებში; რამე უნდა ეილონოთ... „ტარტაროში“-ც გაგვიქმეს,— ვითომ მუდამ გვეძინოს და ჩიბათის თემისთვის არა რა შეგვეძინოს. არა ეგ უღმერთონი რამდენს რას გევალებენ?! ვისაც რამე აკლია ყველას ჩვენ გვაბრალებენ.

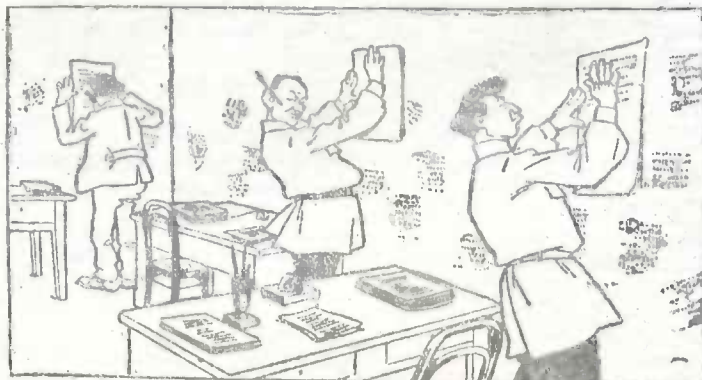
თავმჯდომარე:

რა ექნათ, ძმაო კაპიტონ, ცუდი დროი დაგვიდგა; ხან იქით ვრბი, ხან აქეთ მუხლში წყალი ჩამიდგა. რას ფიქრობენ, ნეტავი, სამოთხეს გევაშენებთ და აღექას დაქცეულს სოფელს ჩვენ ავაშენებთ? შარშანდელსა საბჭოზე წრეულს უარესია. ეს წვრილფეხა აჭერლებიც წრეულს შემოგვესია. საქმეს სულ გვიმატებენ,— მოგვიკლეს ჯამბაგირი;

სჯობს სადმე წაეჯირითდეჲ რომ გეყავდეს თითო ეირი.

შხანკოლა.

„გაღმწარბება“ სად. გურჯაანი



სამშრალბებელ ქალაქის მომჭირნობის დასაცავად კანტორის მოსამსახურეები მიწერ-მოწერის ქალაქ დებს ამშრალბებენ ქვის კირით შედგობილ კედლებზე, რომელზედაც რჩება დედანის ასლი უკულმა.

სწოგათა ვიღაზა

გმირ-ოღლს. (დიდი-ვანი) გლგეკომის სასადილოზე თქვენ ასე იწერებთ:

გლგეკომმა დიდის ამბით
ვაგვისსა სასადილო
და გაჩვეთ იქ დანიშნეს
ჩვენი მაღალი ილო.

და ამ ილოზე ამბობთ, რომ მას უყვარს არაყი... შენ დალოცვილო, მა რისი მოხელეა? და რაც შეეხება სასადილოში მასწავლებლების მიერ კარტის და ნარდის თამაშს, ჩვენ გეთანხმებით:

ისე უცხოდათ სული
კარტ-ნარდში გამოცილილეს,
რომ რაწეს ასწავლიან
ისინი გლგეს შვილებს.



(უოველ შემთხვევაში წერა-კითხვას თუ ვერ ასწავლიან, კარტ-ნარდის თამაშს მაინც ასწავლიან).

ძველ თავას. (ქალა) შემოქმედებებს „ტარტაროზი“ ბუროთის თამაშს ვერ აუკრძალავს,

რადგან ბუროთის თამაშია ფიზ-კულტურის ერთი დარგი ჯანმრთელობის შესამჯნად საშუალება მეტად მარგი. ხოლო რაც შეეხება იმას, რომ:

ღობე-ვორზე ბტომთა
კინდამ იღრმნეს კიხერი.

ეგ არაფერია... ღრმობა კი არა, თქვენმა წერილმა გოლორში გადახტომის დროს კისერი მოიტეხა, მაგრამ ამით იგი მაინც გამაყრფილია.

ავაკას (შორბანი. სოფ. ჭალა-ტყე) აკმარეთ სონას თავისი თავგადასავალი, რომელიც სასჯელზე უარესია.

„გურულს“. (ქვენობანი) ნუ თუ არ იცი: „რა შაა საქმე“? საქმე იმაშია, რომ:

ქვეზონისა ცენტრში
ქვრივი ხცხოვრობს ერთი;
ჟადარა უმაწვილები,
მას გაუწყრეს ღმერთი.

როგორც თქვენი წერილიდან სჩანს, თქვენც „გადაურევიხართ“, თორემ არ მოიწერით, რომ უმაწვილებმა გასცალეს სიშინი ქვრივისთვის მისატანად... „ეს კარგაც არის... ნატურით გადასდა“.

ასეთი სისულელე არა თუ დაბეჭდება, არც უნდა იწერებოდეს ქალაღღზე.

სახარის (ჯვარცხმა) კოწიაზე გვეწერთ, რომ:

წამკრობას მიეჭია,
ნივთები არ ემალება,
გადაგზავნე შენს მუცელში,
ნუ გექნება შებრალება...

კოწიათ გადაგზავნე მუცელში და თქვენი წერილიც უფსკერო გოლორში. ორივეს ერთი ხვედრი ხედა.

ა. ღრაკონს. (ხაჭურთი) კარგი სურვილი გქონებიათ: გახდეთ „ტარტაროზი“-ს თანამშრომელი; დიხრება ნუ მოვიშალოს სურვილი მაგრამ ტარტაროზში თქვენს წერილში ყველა ადგილებში ააოშალა, გარდა შემდეგისა:

ენლა მცხოვრებლებს თუ მკითხავ
ამხანავს ქურდაძესაო,—
დაფრება, შემოგვიგინებს
მშობელი დედი რძესაო...
გინებას ვინლა დაეძებს,
ავიბტალასა ქუჩები;
გზეზე მიმავალ ქალებსა
მთლად დაუკოცნა ტუჩები.

და აღბად ეს იმიტომ ხდება, რომ:

ელექტრონი არ გამოჰყავთ,
ო, რა საშინლად ბნელაო...
არავინ არის,—დაშტერეულს
რომ მიაწოდოს შველაო...

აღბად მართო ქურდაძე ყოფილა დახმარების აღმომჩენი, და რაღას ერჩით, თუ კი ასე მცირე გასამჯელოთი კშველის დამტერეულთ... (იქნებ ბევრი განგებ იმტერევა).

ია-რი-მეს. (ფოთი) თქვენ ტყვილად გგონიათ, თითქოს მიღებულ ერმალოზმა არ იცოდეს, რომ ღკიზო კაცს ათობს... კარგად იცის და ამიტომაც სწყაძს ასე ბევრს. არც გასაკვირია თუ:

ოლარი, ჯვარი და ქული
გადაუვარდა წყალშია.



და თქვენ გვთხოვთ ესლა, რომ წყალწაღებული ქულის სანაცვლოდ გამოუგზავნოთ ქული.

(კარგი იქნებოდა, რომ თავის ქულს და ოლარს თვი-თონაც გაჰყოლოდა).

ქვესკნელს. წერილი უფრო დამუშავეთ და ისე გამოგვიგზავნეთ. წერილის ბოლოში აუცილებლად მტაწერეთ თქვენი ნამდვილი გვარი, სახელი და მისამართი.

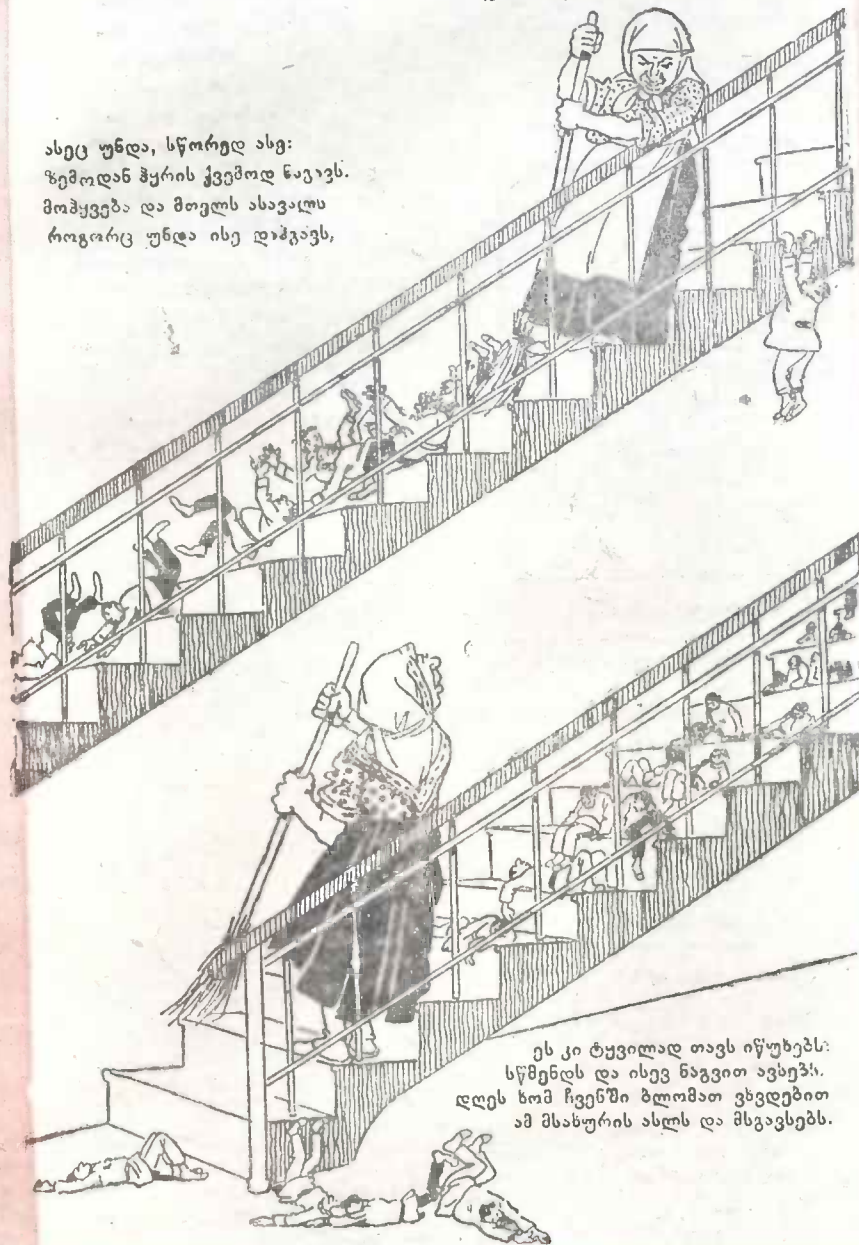
ჟადამთიელ იმერს. მთელი ერთი კვირის განმავლობაში კითხვის შემდეგ, ძლივს-ლა დაეასრულეთ თქვენი პოემა-სატირის წაკითხვა. მონაწილე ვართ მწუხარების, მაგრამ დაბეჭდით კი ვერ დაებეჭდავთ და თუ კაცი ხარ ნურც იმედი გექნებათ.

ბოლოზე კულა გრძელაძეს. (ხუფლიდი) კარგი ამბავია: „...დასაულოდებისა მოვილა მიხელა მღვდელი თავისი მოწყობე-ლობით... მიცვალებულის პატრონმა კუხოს წასადეხი 6-7 არშინი მიტკალი ქვრის მისცა. ამაზე გაჯავრდა მიხელა და მოიწოდოა ქვრისთვის მიტკალი წაერთმა. აბუდა ჩხუბი... ბოლოს ერთი გლგენ ეტაკა მღვდელს, წაართვა მიტკალი და გადასცა ისევე ქვრის... გა-ჯავრებული მიხელა. შევარდა ეკლესიაში, გამოიტანა სახარება, გაი-ძრო ანთორა და განაცხადა: „ღღმისი ვაჟდევ მე თაჰ ვანებაშ მღვდელ-ობას“,—და წავიდა სახლში...“

ამის შემდეგ ჩვენ რა უნდა ვუსაყვედუროთ მღვდელს. პირიქით; მიუულოცავთ, რომ გონს მოსულა და კაცი გამ-ხდარა.

„...შტატების შემცირება მომჭირნობის რეჟიმის გასა-
 ტარებლად უნდა ხდებოდეს ზემოდან“...
 (გაზეთიდან).

ასეც უნდა, სწორედ ასე:
 ზემოდან ჰყრის ქვემოთ წაგავს.
 მოპყვება და მთელს ასავალს
 როგორც უნდა ისე დაჰგავს,



ეს კი ტყვილად თავს იწუხებს:
 სწმენდს და ისევ ნაგვით ავხეჭა.
 დღეს ზომ ჩვენში ბლომათ ვხვდებით
 ამ მხასურის ასღს და მსგავსებს.

„ანაკლოტი“

არის ახალი ანაკლოტი:
ქალს ახალგაზრდას
სხვა შეუყვარდა—
ქმრის მეგობარი.
არავინ მოსწონს
ამ კაცის გარდა.
გადაუყვება წაწნობებს კარი
და შეიძლება
სიყვარულით შერთული ქმარი.
და ფიქრობს ქმარი:
„სულ რომ მახვ ვილაპარაკო,
ეს ლაპარაკი მის გონებას
უთხოვდ დაღლის!“...

დილით,
შუაღლით,
შუალამით,
მეგობარს ამკობს
და თვის მეტოქის სურათებით.
მოჰქვინა სახლიც.
საწოლ ოთახში,
სასტუმროში,
სასადილოში.

ყველგან ეს სახე,
ყველაფერზე სურათი მისი.
პირველ ხანებში,
უცქერს ქალი დიდი ხალისით.
შემდეგ?

მოსწყინდა;
უნებურათ თვალსაც არიდებს,
და მის ნაჩუქარს ლამაზ პორტრეტს
ანლოს არ იღებს.
ეჩვევა თვალი იმის სახეს,
მის სახელს სმენა,—
და ერთ დღეს, როცა ეს სახელი
ქმარმა უხსენა

„კუფიანს საფლავი გაასწორებს“

„გერმანიიდან მიღებული სარეპერაციო გადასახადი, ჩვენ უნდა
მოვახმაროთ გაცემულ ფრანკის კურსის განმტკიცებას“.
(ბრიანის სიტყვიდან)



ბრიანი: ეს ოხერი ფრანკი პატ არა ბალღსავით ადვილად ეცემა,
ხოლო მისი წამოყენება ისე ძნელია, როგორც წიცვალბულის.

ასჯერ,
ორასჯერ,—
გაწყრა ლამაზი,
წამოიჭრა სახე ანთებით
და სულ დახია,
სულ დაფლითა—
ის სურათები.
ქმარს ეუბნება:
არ გაბედოს მისი ხსენება,
მობეზრდა უკვე;
მისი ნახვა კვლავ
ალარ უნდა—

იღვიძებს მასში
ძველი განცდა.
სურვილი,
ვნება.
და ქმარს შემომწყურალს
შენანებით შემოუბრუნდა.

ეს ანაკლოტი მე გუშინ წინ
მოგსტაცე ფაფნებს
გადაჭარბება თურმე საქმეს
აფუჭებს; აენებს.

საფო მგელაძე.

„რეჟიმის ბრკალია“

საქულა თავშეხვეული ჩავიდა სარდაფში, სადაც
ერთი კვარტი ღვინო უნდა გადაეკრა. დარღზე იყო
კაცი და ამიტომაც უნდოდა ღვინის დაღვევა, თორემ



აქულა ჩამოჯდა.

კრიქანგი საქულა, და ისიც ამ მომჭირნობის რეჟიმის
დროს, და თანაც თავგატეხილი, იქ არ ჩავიდოდა.

— აბა, საქულ, აქეთ მოდი—შესძახეს მას, როცა იგი
სარდაფში ჩავიდა.

საქულა ჩამოჯდა.

— ეს რა მოგსვლია, კაცო?!—ეკითხებოდნენ საქულას
და მის გატეხილ-შეხვეულ თავს უცქერდნენ.

— ეს ეკონომიის რეჟიმია...

— რას ამბობს?! ჭკუიდან ხომ არ შეშლილა?!—
გაკვირვებით შეჰყურებდნენ ერთმანეთს საქულას ნაცნო-
ბები, რომლებმაც საქულა სუფრაზე მიიპატიყვეს.

— გვითხარო, კაცო, რა მოგივიდა! ვინც შენ ეს თავი
გაგიტება მისი...—მავრად შეუყოფნებეს...

— დაიცათ, კაცნო, ნუ იგინებთ... ცოტა გადაეკრა
და ყველაფერს ვიტყვი—და საქულამ რამოდენიმე ჭიქა
ზეღისედ დასცალა.

— კაცო,—დაიწყა საქულამ,—როცა ეს ეკონომიის
რეჟიმი გამოცხადდა, დაგინენი, გა-
მიკვირდა, არ ვიცოდი თუ რა იყო იგი და ჩვენს გეურქას
შავეკითხე:

— გეურქე, რა რეჟიმია არის, კაცო, რომა ცა და ქვე-
ყანა მაგანე ლაპარაკობს?! კაცო, იქნებ ქვეყანას ეშველა
რალა და მოვიდა ისევ ჩვენი სტარო ნიკოლაიესკი რეჟიმი-
მეთქი?!!

— გიყეს,—მოთხრა გეურქამ,—ეს ის რეჟიმია, რომა:
ცოტა უნდა სჭამო, ეკონომიჯ უნდა გააკეთო, ცოლის

ბარ უზველის

პოლონეთმა მიიწვია ამერიკელი ფინანსისტი, რომელმაც უნდა შეისწავლას პოლონეთის ეკონომიური მდგომარეობა.
(გაზეთებიდან).



პილსუდსკი: ისე არის საქმე—ლამის ცრემლი ვღვარო, ყოველმხრიდან დაშრა არსებობის წყარო.
ამერიკელი: რაღა მოგეშველო!? ველარ აწვდის საკვებს ეს ხალარო თქვენი დამშუულსა თავებებს.

სიტყვას არ უნდა აპყვე, ყველა ხარჯები უნდა შეამოკლო რაღა!
— ეს იგი კრიჟანგობა ყოფილა ეს რაღაც რეჟიმი არის რაღა!

— მაშ, მაშ... სწორედ რომ მაგრეა.
ვაი დელასა... ეს ვერანა კომუნისტები ეხლა გვასწავლიან ქკუას, როცა ყველაფერი წაგვართვეს, ვაგვიჩისტეს რაღა! ეხლა კიდევ უნდათ, რომა: ჩვენ სიმშლით კუჭი გამოვიხმით რაღა, ფული შავინახოთ და მავინმა წაიღოს?!

ვაჰს! მეხი კი ჩავაყარე მაგათ თავში...
— მაშ, მაშ... მამაძაღლები... ნეტავ ერთი ისეთი ლაზათიანათ ჩამატარებინა თვალებში, რომა სინათლე დავუბნელო რაღა. მიხედ-მოიხედე, რომ არაეინ გვაყურადებს, თორემ თვითონ ჩვენ დავგინებულებენ მზეს...

— არაეინ არს... ნუ გეშინია... ვაბედე...
— კაცო, თუ იმას ცდილობენ რომა: ეს მუცელი დამიჩუტონ, ვერ მივართვი.

გეურჩება თავის ცოლშვილს სიმშლით მოჰკლავს და თავის ღობს კი პატივცემას არ მოაკლებს.

— მაშ, მაშ, ვეუბნები მე, კაც მუცელზე უკეთესი რა აქვს?!

ჰო—და ამ ლაპარაკში რომა ვართ, მოდის სუსნიშვილის ისპალკომის აღმასკომის აგენტი და ნალოგის ქალაღსა მამლევს. დაეხედე, მაგრამ რას დახედავ: ნალოგ მოუმატებიათ; მე კი ვფიქრობდი: რადგან რეჟიმი არის—დამიკლებენ—თქო.

ვაჰს! შეილოჯან, ეს რა ამბავია, კაცო? ეს არის, კაცო, ეკონომიის რეჟიმი? თუ ბევრი წაიღეთ, მე რისი ეკონომია უნდა ექნა?!, ე, შე ჩემო ვირ...ბატონო, რეჟიმი, თუ არის, ყველასათვის უნდა იყოს?!

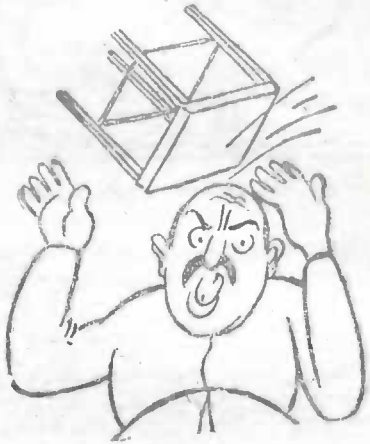
მაგრამა მან ხარსავით გაიციხა და წასვლისას მთხრა: — დანიშნულს დროზე თუ არ მოიტანე, შტრაფს გადაიხდის.

ეხლა კი მივხდით:—რატომ გამოიგონეს ეს ეკონომიის რეჟიმი. მართლაც ეკონომია საქირო, რომა ამდენი ნალოგი უხადო მაგათ...

მაგრამ ერთის მხრივ კვ გამიხარდა ეს ეკონომიის რეჟიმი და მადლობაც უნდა ვუთხრა კომუნისტებს. დედაკაცი რომ არ მასვენებდა, აწ ხომ ბოქლომს დავადებ ენაზე—ფიქრობდი გულში.

სალამოს სახლში რომ წავედი, შავი პური და მწვანარი წავიღე.

— ე, რა არის, კაცო?!—შემეკითხა ცოლი.
— ვა, შე ვირის-თავო, განა ვერ გაიგე, რომა: ეხლა ეკონომიის რეჟიმი არის? მთავრობა ცდილობს ყველა გავმდიდრდეთ... უნდა, შევასრულოთ მათი ბრძანება, თორემ ხომ იცი რა ხალხია კონუნისტები,—ყველას ჩეკაში ამოგვწყვეტს.



საკამს ხელი და ისე მაგრად გამიშალა ცხვირ-პირში...

— მართლაც, შე, ვირის-თავო, განა შენ კიდევ ეკონომია გვირდება?! შე კრიჟანგო, შენა სიმშლით გინდა ამოგეწყვიტო ცოლშვილი? ხომ ხედავ რას ვეფაროთ? უი, მეხი კი ჩავაყარე მაგ თავში...

და ამ სიტყვებთან წამოუსვა საკამს ხელი და ისე მაგრად გამიშალა ცხვირ-პირში, რომა შენი საქულა ყირაზე გადაეტრიალდი რაღა...

როცა გონს მოვედი, თავი ასე მქონდა შესვეული ისელი.

ბეკვარსი როსროსადე

— თბილისში ჩემი ყოფნა საქმეს ვერ უშველს. მე უნდა წავიდე ევროპაში. დავეთანხმებ მუსოლინს, ჩემბერლენს, ბოიანს და სხვებს... ჯარს შავი-ზღვის ახლოს გავაჩერებ... გამოვალ და ჩვენებს ავაჯანყებ... ამ ფიქრებში იყო ლეეარსი, როცა ის წააწყდა საქართველოს საგანგებო კომისიის შენობის წინ გუშაგ ჯარისკაცს, რომელიც თოფით ხელში კარებს წინ იღებ. ლეეარსი გონს მოვიდა და რა დანიანა „ჩეკა“, თმაცალყზე დაუდგა, შეშინებული ღორის ჯაგარივით აიბურზგლა მისი თმა,—და თვითონ ლეეარსი, რწყილსავით ვადაბტა მეორე მხარეზე.



...რა დინახა „ჩევა“, თმა ყალყზე დაუდგა...



დიღბანს ვაგრძელდა ჩვენს შორის მასლაათი...

სასახლესთან რომ ჩამოვიდა, უკან მოიხედა და გულს გაჩნგავა, როცა ის თოფიანი ჯარისკაცი მას არ მოსდევდა.

— მე თქვენ ვერ შამაშინებთ; ჩემს საქმეზე ხელს ვერ ამალეობინებს თქვენი ხიშტები... ჯინაზე ეხლავე წავალ სადღურში და პირდაპირ პარიზში ამოვყოფ თავს. — ლევარსი დაადგა რუსთაძელის პრესს და ბეჭდვის საზემს შორის ვაგზობისათვის დაუდგა გზას...

დიდი მზადება არის. ყველაფერი მზადაა, ჩემს ბრძანებას ილოდებიან... როცა საათი თორმეტს დაერქვს, მაშინ მთელი თბილისი გამოვა...

ჯარის ნაწილები თბილისის მიდამოებს უაბლოვებდა. კიდევ რაი საათი და უკვე ახლოს იქნებიან... მას უცდით, თორემ, თბილისი მზად არის... მე თერნიკე ერისთავსავეთ ვარ ჯაენოსან ტანსაცმელში გამოწყობილი. საათს უტკერი... აჰა, შესრულდება თორმეტი... ხუთი წუ-

მე ვიქნები ქვეყნის პატრონი... აჰა, ორი წუთი უკლია...

ამ დროს მოვიდა ცნობა ჯარის ნაწილებიდან, რომ ოკვიანებენ ნახევარი საათით... მე ვაგებრაზდი, დახრეტილ დავემუქრე გენერლებს, მაგრამ ეს არ შევიღოს სეკმეს... საათი უნდა უკან დაეაქანო, თორემ დამარცხდა აჯანყება... ვინ არის ვარჯებული, მაგრამ სხვისი იმედი არ მაქვს... აჰა, თბილისი დაეპყრო და აღმასკომის დაეპყრო... თბილისის ისარი უკან დაეაქანე, ვადავრით... გატიმარავეთ უდროვო დროს არ ფაქივლეს.

— ვადავრიალევმა მოგხსენიე... თბილისში შეიმიტ შემოვიდი... ხალხი იღვრათოვანებულა. ქალები ყვავილებს მიგებენ... და იძახიან: „ლევარსის გაუმარჯოს“... „დიდება სამშობლოს დამსხრვლს“...

ვილაკამ დაიძახა ხალხიდან: — „იღვრათოვანებულა“ და სიტყვებზე ჩვენს მეფეს ლევარსი რომ აჯანყდეს.

— მეფე... მეფე... ჩვენ მეფე გინდა... ლევარსი.



...საათის ისარი უკან დაეაქანე...



...დაუწყო გამოღვიძება მილიციებმა;

თი უკლია... ო, რამდენი გული ძვერს ეხლა აჩქარებულად... შტერმა კი არაფერი იქცის... ერთი საათის შემდეგ

როხროხაძეა ჩვენი მეფე—იძახის ხალხი...

მე ვუარობ, მაგრამ უარი არ გამდის...

რა ვქნა არ ვიცი... მე ხომ უბრალო გლეხის შვილი ვარ... მაგრამ მერე რა ვუყოთ... განა სპარსეთის ახლან-

დელი მეფე რიზა-ხანი, პენსლევე ჩემსავით არ იყო? რატომ არ ვარ ღირსი. ვანა „გონჯი“ სახელი და გვარი მაქვს? ლევარსი როხროხაძე... ეს უფრო მედგარია ვიდრე რიზა-ხანი პენსლევე... ჩვენში ნომ პოეტები, თუ კი მათ



— აწი ვიღარ დავიწვები... დღეს დავრჩი:—

გვარს და სახელს ასო „რ“ ურევია, ამაყოფენ... ერთის მაგვრად მრავალს სწერენ... მე კი ბევრი „რ“ მაქვს ლევარსისი რარროხროხობაძე... გენაცვალე, ჩემო სახელო და გვარო, ისე გრიალბე, თითქოს ზეცაში ქუხდეს და ქექლეს.

ყოველი შემთხვევაში, მე რიზა-ხან პენსლევეს ვინახულვებ...

— გამარჯობათ... ჩვენი ქვეყნები მგზობლებია და ჩვენს შორის უნდა არსებობდეს მეგობრული კავშირი. ბედისწერამ მეც შესწავით მარჯუნა ბედი.

მე ვარ საქართველოს მეფე—

გავაცანი თავი რიზა-ხანს.

დიდხანს გაგრძელდა ჩვენს შორის მეგობრული მასლაათი...

— ეი, შენ, მამიშენის სახლი ხომ არ გგონია, რომ გაშლართულხარ აქ?— დაუწყო გამოღვიძება ლევარსის საღვურში მილიციელმა.

ახლად ჩაძინებული ლევარსის, გამოვლევია. როცა მილიციელს შეხედა, მას იგი „ჩეკის“ გუშაგად მოეჩვენა, დაავლო ხელი თავის ჩემოდანს და გარედ გავარდა.

მატარებელი უკვე მიიშალა.

— აწი ვეღარ დავეწვები... დღეს დავრჩი— გაიფიქრა ლევარსიმ და იქვე ჩამოჯდა.

ზმუკი.

„საქართველო“

ბათომიდან ბერძნის-წყარომლი

ბათომიდან სოფელში წავეყვანე ცოლშვილი... საჯევასობდო, „მეცნიერება და ტენიკით“ ვიმგზავრე. შემდეგ კი სოფელში წასასვლელად ეტლი იყო საჭირო, მაგრამ ასეთი იქ არ აღმოჩნდა. ღორმით მგზავრობაზედაც დავითანხმე ცოლშვილი, მაგრამ არც ურემი აღმოჩნდა. ერთს სურებელს ბალი ჩამოეტანა გასასყრდათ და სახლში ბრუნდებოდა. დავსდევით ხელშეკრულება მე და ცხენის პატრონმა, შევთანხმდით ხუთ მანეთზე. მეც მოვთავსე ცოლშვილი (ცხენზე: ერთს ყუთში ცოლი ჩავსვი და მეორეში— შვილი, მე კი— შემოდ კეხზე დავჯექი, ერთი ფეხი შვილის ყუთში ჩავსდვი (ამის გამო შვილმა ტირილით, პროტეხტი გამოცხადა, მაგრამ ორი შაურის ქრთამის მიცემის შემდეგ, კონფლიქტი მშვიდობიანად მოგვარებულ იქნა).

მეორე ფეხი— ცოლის ყუთში. წონასწორობის დასაცავად შვილსაქენ ვიყავი გადახრილი.

გავემგზავრეთ.

ბავშს უხაროდა და ყუთიდან ითვალისწინებდა მიდამოს. ჩემი ცოლი კრუხსავით იჯდა, თითქოს კვერცხებს ათბობს გამოსაჩეკადო. მე კი, როგორც ინდოელი აქლემზე, ან და უფრო სწორი შედარება იქნება: როგორც დედა-ენაში ალექსი და აქლემი, ვიჯექი კეხზე და „იერუსალიმში“ მივდიოდი.

მადლობა ღმერთს, რომ მშვიდობით ბრძანდებით!— დაიძახა ჩვენს დანახვაზე ვარაუზ მომავლობა ჩვენმა ნაცნობმა სოფლის დედაქმა, სწრაფად მოვარდა, ცხენი გააჩერდა, ჯერ ბავში გადაკოცნა, შემდეგ ცოლი და ბოლოს ჩემსკენ წამოსწია მისი „მშვენიერი“ ტუჩები საკოცნელად. ძალიან უხერხული იყო კოცნა, მაგრამ რა უნდა შექნა; მეც წამოვიხარე და ის იყო მაკოცა, რომ წონასწორობა დაირღვა და კეხი გადაბრუნდა; ცოლი და შვილი ხუთუბიდან გადმოვარდნენ და მეც „დავზომე“ მიწა.

ამ კატასტროფის შემდეგ, ცოლშვილმა პროტესტით გამოცხადა და ეტლი კატეგორიულად მომთხოვა.



..მე კი— ზემოდ კეხზე დავჯექი...

ვის არ მიემართე საშველად, მაგრამ ამაოდ. ბოლოს აღსასკომს მივადექი, მაგრამ იქ არაეინ დამხვდა; შაბათი დღე იყო და „რადგან დღე იგი მეშვიდე— შაბათი არს უფლისა შენისა, არა ქნა რა“. თემის სამართლებლო გამოხვეული იყო.

ასე იყო თუ ისე იყო, ცოლშვილი მაინც მივეყვანე ბერძნის-წყაროს და იქ დავტოვე. მეორე დღეს მე ისევ ბათომისაკენ წამოვედი. ეხლა ბათომში ვარ. იცოდეთ ყველამ, რომ ჩემი ცოლშვილის მომკითხავი არ ვარ... თუ ვინმე პატრის მცემს და ზაფხულის შემდეგ ჩამომიყვანთ ბათომში, თანახმა ვარ მთელი და ვარჩინო, თუ არა, — და მაშინ ბრალი ჩემზე არ იყოს, რომ მე ცოლშვილი არ მოვიკითხო და სამუდამოთ იქ ჩავტოვე.

პასუხისმგებლობა მოხსნილია ჩემზე.

პ. აბოლი.

საშენებლო



„სრომის სკოლა“
(ლაგოდები)



დ. ს უ შ ს ა

ს ა ჯ ა მ ა ხ ო

გოგიას ჰყავდა ცოლი—
პატიოსანი ქალი;
ქალს შეილი არ ეყოლა
და იყო მით საწყალი.

გოგიას უთხრეს ასე:
ჩეს არის ქალის ბრალთ.
გააგდე, უფარგისი
და სხვა შეირთე ქალი“.

ცილი დასწამეს ქალსა,
თითქოს მას სხვა უყვარდეს,
ქმარს ლალატებდეს იგი
და ოჯახს არ უარდეს.

გოგიას აქეზებენ:
იასონ და გერმანე.
ლალიყო ჩასჩინებენ:
სხვა ქალი მოიყვანე.

ქალის გაშვების სენი:
მოედვა არე-მარეს;
შვიდმა გაუშვა ცოლი
(კრემლებსა ღვრიდენ მწარეს).

ორი წელია რაც, რომ
ვატარებ მე ამ წაღებს...
სხვები ადვილად სცვიან
ცოლებს კარგებს და საღებს.

სიკო.

გლახუნამ უთხრა გოგიას:
რა დრო დაგვიდგა ესაო;
არ მახსოვს გუშინ რა ვიყავ,
არ ვიცი რა ვარ დღესაო.

დღეს ყველა ჩვენზე ამხედრდა,
იწყეს დანებისა ლესჯაო;
საბჭოდან გამოგვებდნენ,
მიწკომში წიხლი გეკრესაო.
პროტესტს ვუცხადებ მე ასეთს
საბჭოთა არსენებნაო.

ამ თემის მიწა გავყავი,
მივეცო ღარიბებსაო.
გოგიას უთხრა გლახუნას:
არ ამბობ სიმართლესაო.

რაც გაგდიოდა შენ უწინ,
ის არ გაგვიდგა დღესაო.
ნუ მათქმევენებ ყველაფერს,
საგმირო საქმეს შენსაო.

მისთვის ეწერა კანონი
ვინც მოგვიტანდა ძღვენსაო.
—
ონტომესპირელი.

სკოლის გამგემ მიითვისა
გაკვეთილი ყველა
ტარტაროზო, შენგან უნდა
ამ საქმეს შეველა.
ამბობს:—გაკვეთილებს
ხელი არეინ აპხლოს,
სხვის მოცილებზე უფრო
ჩემი არის ახლოს.

ტიტე.

„ლოთი ღორი“

ნაგომარო

ერთს მიკიტანს ჰყავდა ღორი
ნაფერებით გამო სრდილი.
როგორც პირუტყვის პატივს სცემდა
მიკიტანს გამოცდილი.

პურ-ღვინოზე შეჩვიდა:
ჩაუფუნებდა პურს-ღვინოში,
რომ ღორს მეტი შეეჭამა,
ჰქონებოდა მადა, ხოში.
ერთხელ ასეთს გამო სრდილი ღორს
ერთი ვედრო მან თხლე-ღვინო.

წინ დაუდგა დასალევათ,
უთხრა: „ნებე გაქვს ძლინო“..
ღრუტუნამ ვედრო სწრაფად
თქარათქურით გამო სცლია...
მავრამ იგონო, რომ იქიდან
აღარ ჰქონდა წასვლის ძალი.

იუფარდა თავში სიკვებ,—
დაგრილება მოესურვა
და ხტებოდა ის სუფსაში,
არ იცრდა. თუმცა ცურავა...
როგორც იქნა,—დაიჭირეს,
მიაბრუნეს-მოაბრუნეს.

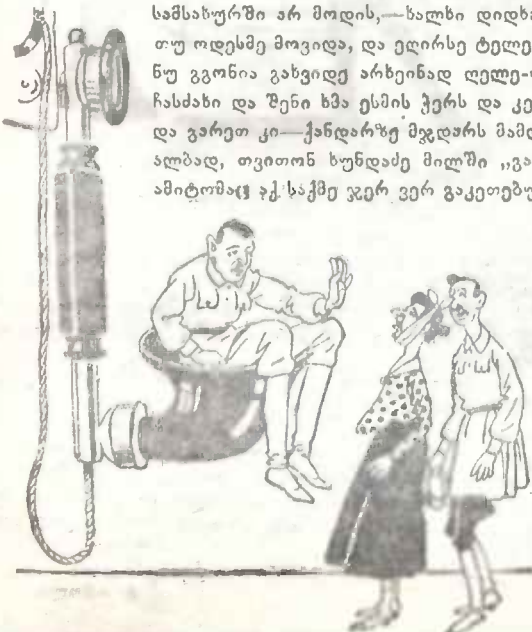
გადახრეს დოქით წყალი,
მოარჩინეს და გაჰქურნეს.
როცა თავი მოაბრუნა;
ღორმა პატრონს ხშირი თარობით,
ის გაჰყიდა... და პატრონმა,
გაჰყილა გზაზე ტრფობით.

მავრამ ღორს არ იეწყებს
ძველ პატრონს და ღვინოს,—
ესტუმრები დაუღლოლორ,
რომ პატრონი მოაღბინოს.
კმეხნით ამბობს მიკიტანი:
გამოვხარდე მე ესაო... „უტუ“.

„ხარი ხართან, რომ დაბა
ან ფერს იცვლის ან წენსაო“.
ტარტაროზი.

„ეშენჯი ტელეფონი“ (ხმები)

ხუნდაძე აგენტი ტელეფონის ქსელისა.
სამსახურში არ მოდიხ,—ხალხი დიდხანს ელისა.
თუ ოდესმე მოვიდა, და ეღირსე ტელეფონს,—
ნუ გგონია გახვიდე არხეინად დღე-ღონს!
ჩასძახი და შენი ხმა ესმის ჰერს და კედლებსა.
და გარეთ კი—ქანდარზე მჯღარს მამლებს და დედლებსა.
აღბად, თვითონ ხუნდაძე მიღში „გაკვეთებულა“,
ამიტომაც რკ. საქმე ვერ ვერ გაკეთებულა.

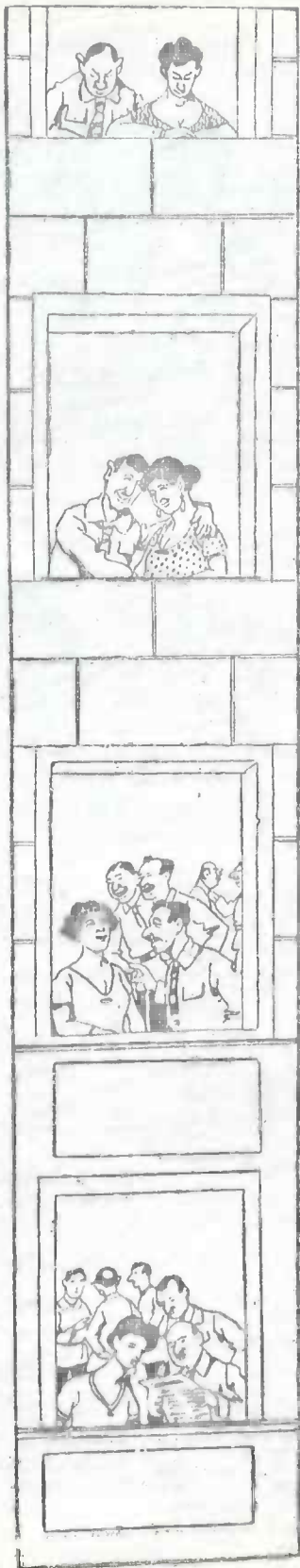


ჩიბათი

ტარტაროზ, ჩემო იმელო,
 თუ კი განგებამ მაცალა, —
 ჩიბათში არ დამეღევა
 შენთვის ახალი მასალა.
 ჩვენშიც აშენდა შვიდწლელი
 მეცნიერების ტაძარი.
 სწავლის სურვილმა შეგვიპყრო
 ვით დაუჭირობი ხანძარი.
 მასწავლებლებიც დანიშნეს:
 სიმონ, ელისე, შარია,
 მეტია ჩადრით მავალი,
 მზე-მთვარის შესადარია.
 მათ დაუმატეს მესუთე,
 ზენაიშვილი მარია.
 ფიქრობდით: — ბიჭო, აშენდა
 ჩვენი სახლი და კარია. —
 ხალხს გზა გაეხსნა სწავლისა,
 მოდის კულტურა წმინდაო.
 ნასწავლი ხალხი გაეხდებოთ,
 ან კი მეტი რა გვინდაო.
 მაგრამ სწავლისა მაგიერად:
 არმიყუქიფი დაიწყეს,
 ყველა „პაროჩკად“ გაიყვეს,
 და თვისი საქმე გაიწყვეს.
 სიმონს და მაროს სიმღერამ
 გამოაღვიძა ყველანო;
 რადარა ლექსებს ამბობენ
 ვერ დასწერს ფუთი მელანი.

ბატარა სოფელს ქალას
 ვსიქვით — ყველამ დავებმაროთ,
 ხალ-გამგეთ ავირჩიეთ:
 ზენაიშვილი მარო, —
 მაგრამ აქ საქმე მაროს
 შექმნა მეთად რითული:
 შემოეჭამა ჩუმად,
 იმ საღამოს ფული.
 მაგრამ ამისთვის მაროს:
 გააძრო ხალხმა სიქა...
 და დახარჯული ფული
 დაადებინა იქა. წითელი მასკა.

აქ არსებობდა გლეხკომო,
 ვარგოდა სმა და კამაში, —
 მაგრამ ის გარდაიცვალა...
 (მეტიც არ შეგვდის ამაში).
 გლეხკომის ფულით სანაძე
 მღეროდა „ჩარი-რამასა“.
 ეს ყველამ იცის ჩიბათში,
 ფიცი არ უნდა ამასა.
 „რეჩი“ წარმოსთქვა მელქისემ
 ხალხისა ასატირია.
 პეტრე ამბობდა თვის გულში: —
 „მოგვმორდა ერთი ქარია“.
 ვხედავდი ჩვენი გლეხკომი.
 საფლავში, რომ ჩადიდოდა...
 ამის შემყურეს ვანოსა,
 ფულმბზე ირემლი სდიოდა. მიშა



„კანონრამა“

როცა ქუჩაში საზეიმო თუ სამგლოვიარო
 პროცესია მიდის, დაწესებულებებში მუ-
 შაობა წყდება და თანამშრომლები დანჯ-
 ჴებიდან იცქირებიან ქუჩებში.
 ფაქტიდან.

ბაიხმა სარწი...

შენ მოვალე ხარ,
 ეს სულერთია:
 საზეიმო თუ
 სამგლოვიარო.
 სადაც არ იყო, —
 ჴირი, თუ ლხენა
 გაიზიარო.

დაბოკვე სამქმ...

სად წავა ჩვი...
 ეს კი მიდის და
 და აწ აღარ მოვა...
 თვალს სიამოვნობს
 სანახაობა;
 თუ გინდაც იყო
 ის სევედა, გლოვა.

ჰო-და დატოვე
 საქმე უსაქმოდ,
 (ნუ გეშინია,
 მედგრად გაბედე).

ჯერ წააყურე...
 შემდეგ თამაშად
 შენ ფანჯრიდან
 გადმოიხედე.

ვერც კი მოასწრებ
 უკან მოხედვას, —
 რომ გვერდში სხვებმ
 ამოგიდგება. —

და მთელი შტატი
 (გამგის ჩათულობთ)
 ყველა სართულზე
 სარკმელთან დგება.

შიკრიკიც მოდის,
 დამლაგებელიც...
 არის მოწოლა
 და მოზღვავება...

არის სიცილი
 და სიხარული, —
 (თუნდაც ხდებოდეს,
 დასაფლავება).

შეწყდა მუსიკა, —
 ეწყინა ყველას...
 მაგრამ გაისმა
 ხელახლა მარში.

ფრთები შეისხა,
 ღოღმა ოცნებამ
 და ეჩვენებათ
 თავი სიზმარში...

არ უჩანს თავი...
 არ უჩანს ბოლო...
 ეს პროცესია
 აღარ თავდება,
 უკვე ჩამოჴრა
 საათმა სამჯერ...
 სამუშაო დღე
 ასე თავდება.

ოპერასია

ახე რომორ ასწორებს დარტაროზი გამოგახვენილ მასალავს



მასალა, რომელსაც უფარვა დახაწის (თავი) და ბოლო (ფეხები); შუა-აღდგილი კი უფარვისა და იგი ამოიჭრება. ოპერაციის შემდეგ ვღებ ბულობთ ასეთ სურათს.



მასალა, რომელსაც უფარვა შარტო დახაწის (თავი); სხვა კი უფარვშია. ოპერაციის შემდეგ ვღებულობთ ასეთ სურათს.



მასალა, რომელსაც უფარვა დახაწის (თავი) და შუა-აღდგილი. ოპერაციის შემდეგ ვღებულობთ ასეთ სურათს.



მასალა, რომელსაც უფარვა დახაწის (თავი); შუა-აღდგილი კი უფარვისა და იგი ამოიჭრება. ოპერაციის შემდეგ ვღებულობთ ასეთ სურათს.



მასალა, რომელსაც უფარვა მხოლოდ შუა-აღდგილი. ოპერაციის შემდეგ ვღებულობთ ასეთ სურათს.



მასალა, რომელსაც უფარვა დახაწის (თავი); შუა-აღდგილი კი უფარვისა და იგი ამოიჭრება. ოპერაციის შემდეგ ვღებულობთ ასეთ სურათს.



ცნობათა მიხედვით

მებს (ერკეთი). უსაყვედურობთ ადგილობრივ ინტელიგენციას, რომელმაც დაიწყო, მაგრამ ჩერ ღვათსა და წარმოდგენის დადგმა.

გადის თვეები, აღარ სჩანს წარმოდგენა ქმნული. ერკეთის საზოგადოება არის იმე კარგადმშენი

ბიბლიოთეკის საზოგადოება ყოფილა ერკეთში; ნუ თუ ერთი თვის ამო ლოდინის შემდეგ, ვერ მივცდა, რომ წარმოდგენა არ გაიმართება და პირი ვერ აღაშენა! ახი მათ, იყოს პირდაღებული და უცადოს იგამრდარბანს ბიბის პირად!

ბიბლიოთეკის (ოზურეთი). თუ ც სავედუროვოს მზარეული ვიტარას კრავს და სწავლას არ ამზადებს ავადმყოფებისთვის, ეს მას არ ჩუთელდება დანაშაულდებანდ; ავადმყოფებს კამის მადარ უნდა გქონდეს და, თუ აქვს, ის კარვადმყოფი (სამოღვანტი) ყოფილა და სარქაროდ გასწერდი. გარდა ამისა, მუსიკა მეცნიერების გამოკლევიით ყველა წამალზე უფრო უსდება ავადმყოფს (მით უფრო სულამ ავადმყოფებს). მადლობა მზარეულს.

რომ მუსიკით მკურნალობა შემუშავდა, რთვორც ეს ექიმებს მრავალ წლაჭებშია.

ჩამომოხს (ერკეთი). პურე საქმელია: არტოვს (გათო). თუ სოვდავარი კაციო.

ახლა ჩემს ჩაუფარდა თაფის თითავ ფეხითაო დაილუბა, დაილავა მუშკორისა მენიოო

მეტი რაღა ვინდა? მოუწახავს თავისი ადგილი, სადაც მას ასწულიან ქუას... მაგრამ როგორც:

.....ჩემს ჩაუფარდა თაფის ორთავ ფეხითაო

ისევე ჩავარდა თქვენი წილი ჩვენს გოდორში.

ნუ გასკინი სხვანავ, ვადავხედავააააააა.

ა. ტიტანს (ჩიბათი); მართალია: მოჭაახთვის ვებოლ საქორთა დარტაროზის ჩინვალი!

მაგრამ თქვენი წილი-სათვის საჭიროა გოდორი. და კრდეტევიქს აქვე გვერდით.

მან-კან-ბან-მელს (ბანბა) რაღა „მომპირნეობა“ იქნება, თუ კი თქვენი შარადის გამოსაცნობათ მდინარე ნივის სანახავად წავედით ლენინგრაფში? არ ასეთი მომპირნეობა ვარცა და არც თქვენი შარადი!

კუშნის იუმორისტს“ (სტა). აი, ერთადერთი პატიოსანი ყველ თქვენ ხართ, რომელმაც სწორად შეაფასეთ საკუთარი ნიჭი და უწოდეთ თავისთავს შესაფერი სახელი.

სამსახურე

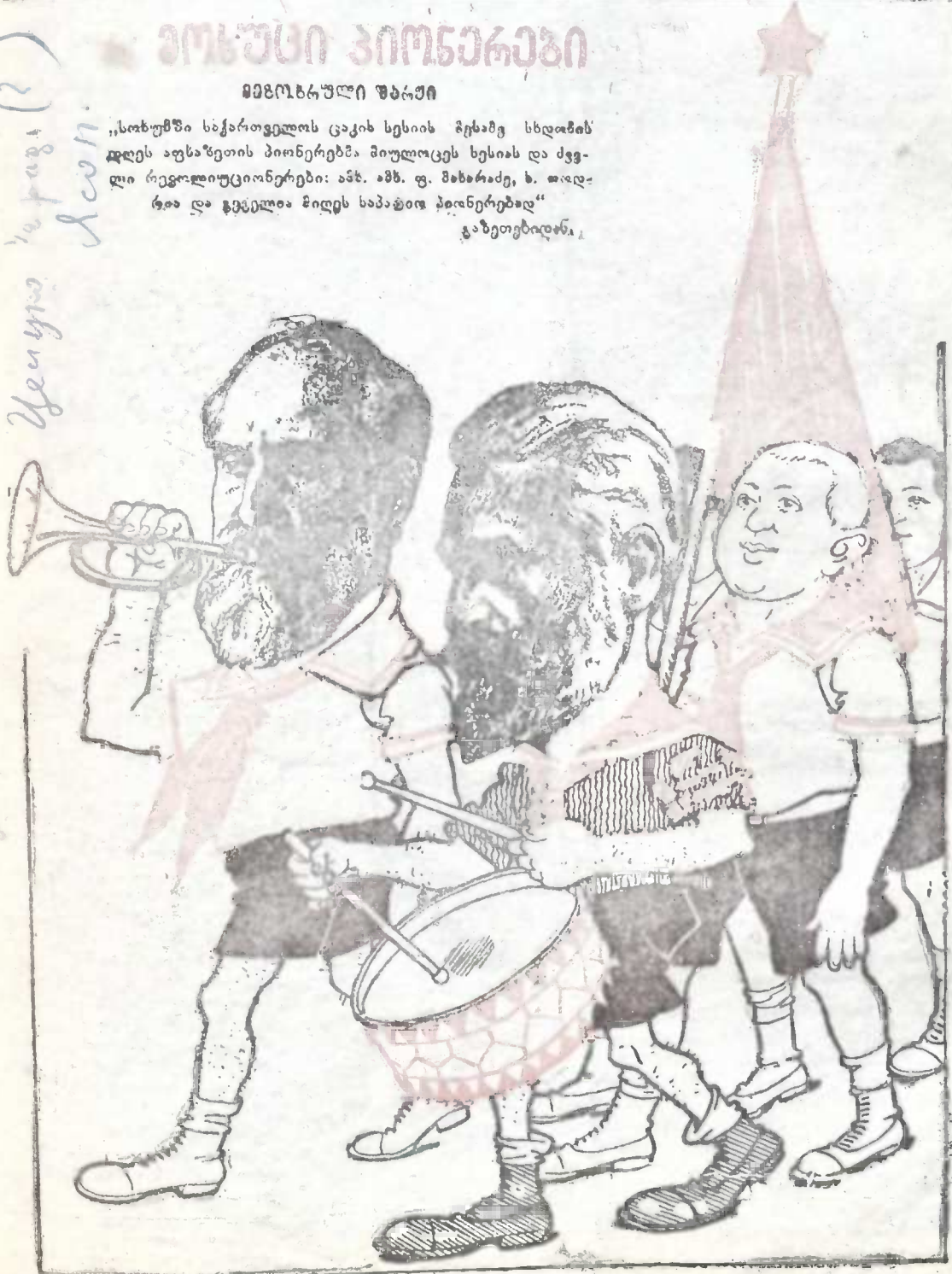
№ 53 ფ ა ს ი 10 პაგ.

მოსუსი პიონერები

მემორული შტატი

„სოხუმში საქართველოს ცაკის სესიის მტამე სხლოზის
ჟღეს აფსაზეთის პიონერებშა მიულოცეს სესიას და ძვე-
ლი რევოლუციონერები: ანხ. აშ. ფ. მახარაძე, ხ. აიღ-
რა და ჭვტელია მიდეს სპაჰიო პიონერებშა“
ჭაზეთებიღს.

*ქეთ. შიპრაძე მოსურე
ყენო სუპაგი (?)
ქეთ.*



პ რ ო ს ტ ი ტ უ ტ ე ა

კინო-კომედი ა სერიად

„ვადადგა საფრანგეთის ოინანსთა მინისტრი—პერე, რჩმელსაც ფრანკს მორი-გი მსხვერპლია.“

კინო-კომედი

პარიზის ასულია
ტურფა მადმა ზელ ფრანკი.
მშვენიერია იგი.
მას არსად არ აქვს მანკი.
ქიშპობს დოლარს და სტერლინგს
თავის მეტოქე-მტრებსა.
სიბლავს, ავიუფებს ფრანკი
მუნსიო მიწისტრებსა.
კაიო იკაზმება.
(მა. ტანს უმშვენებს ფრანკი).



უთავაზებდენ ვარდებს,—
მოგნოთ მისი გული!

ხურს ჯგარი დაიწეროს.
უფარს მადმა ზელ ფრანკი.
ფინ-დასთვლის თუ რამდენს
თავს ევლუბოდა ასულს.
ყველბს ერჩივდა იგი
საქუჭარს გულსა და სეულს.
მოვგობ გული მისი.
უთავაზებდენ ვარდებს,—
ფრანკი კი თაღლითობდა,
(არ ჰონდა მას სინდისი).
დღეს თანაფერძნობს ერისა,
და მეორეს კი—ხვალე
ამგვარად მიჯნურები
იცვლება სწრაფად, მალე.

მეორე სერია

და როცა ფრანკი ერთხელ
მისტერ დოლარმა ნახა,—
პირში შოადგა ნერწყვი,
გაუშრა ვნებით ხახა.
შეჩერდა. შეხვდა იგი.
ფრანკისკენ შემობრუნდა,
ამბობს: „პარზია. მომწონს...
გაპიცნო ეხლა უნდა“.
რა არ დაპირდა „ძია“
გულუბრყვილო ფრანკსა:
„ხარჯე რამდენიც გინდა,
აგაჩუქებ ჩემს დიდ ბანკსა.“

„მოგაკაზმავ, გავაქებებ,
„სტერლინგს დაუშვებ თვალბნს.
„თაწამიგრძნე ღა, კარგო,
„მე შენ არ მოწონებ ვალბნს.
„კეთილ ცხოვრებას“ უტრფი
„შენ განთქმული ხარ ამით.
„შეუდიდეთ აქ შანტანში.
„ვისიამოვნოთ რამით“.
შეუვა შანტანში ფრანკი,
...და როცა გამობრუნდა,—
მას შიყარა „ძია“—
თვალში ნეჭი და გუნდა.
მიატუულია „ძია“—
არ მისცა რაც დაჰპირდა.



ამერიკელი ძია
აქ იჯდა მოსამართლედ.



„შეუდიდეთ აქ შანტანში,—
ვისიამოვნოთ რამით“.

და ამის შემდეგ ფრანკი-
დაცა, გათახსირდა.

მესამე სერია

უცხო საქმრონი არ მყავს.
არსაიდან აქვს შველა.
ხედავს: ჯანი და ლოზე
მიდის თანდათან ნელა.
მისთხოვდა შინაურებს,—
მაგრამ ვერაფერს გახდა.
გამოსწორების ნაცვლად
უფრო დაეცა, წახდა.
არც ერთი ქმარის ხელში
არ გამოსწორდა იგი.

ველავ ახალ საქმრობის
გამართა გრძელი რიგი.
და როცა ახლა პერეს
სხვერსავით ჰქარა მანლური,—
მისმა ყოფილმა ქმრებმა
გამთიფხუცეს ყულო.
წავიდენ. მისცეს ფრანკზე
მმაჩს გრძელი საჩივარი:
„ავი სენი სჭირს ამ ქალს.
„აქვს მშიმე სატკივარი.
„ვიწ მოსთვლის გაჰყვა რამდენს!
„სცვლიდა ქმრებს წარა-მარა,
„მან შხამად წავგამწარა.
„და მინისტრობა ყველას
გვაკლია ბევრი... აქ ვართ:
„კაიო, მალგი, პერე.
„გსწყველით ჩვენ იმ დღეს, მაზე
„ჯგვარი რომ დავიწერო“.

აქ კი ატირდა პერე
და სიტყვას ძლივს ათავებს.
დადასტურების ნიშნად
სხეები უქნევენ თავებს.
ამერიკელი ძია
(რომ ჰპირდებოდა ბანკსა)
აქ იჯდა მოსამართლედ,
ასამართლებდა ფრანკსა.
„აბა, რას იტყვი, ქალო?!“
მიმართა ფრანკს მსაჯულმა.
სწრაფ წამოვიდა ქალი,
ვერ მოუთმინა გულმა.
შემკადრა მსაჯულს: „ბანა
„შენ მახამართლებ აქ მე?
„წყულო, რად არ განსოვს
„მიყავ როგორი საქმე?
„შენი პარლია, შენი
„რომ სხე ვაგვახსირდი...
„რად არ იგონებ ახლა
„რაც უწინ შენ დამპირდი?!
„ეს კაცუნები არის
„ჩემი ყოფილი ქმრები...
„მაგათზე არც ღირს სიტყვა,—
„არის „ცოცხალი მკვდრები“
„ში თქვენი სამართალი
„მე ფეხზე დავიკიდე.
„მივიღვარ, რათა ვინმე
„მე შევცდინო კიდევ“.

„კატიოსანი“ მულანგველი

სახერკომის პატარა აგენტი იყო ჯაბო ერბოჭონიძე: წერილობრივ გადასახადებს აკრეფდა ევალებოდა. დიდხანს იყო იგი უმუშევრად და ბედის დიდი კმაყოფილი იყო, რომ ლუქმა-პურა იშოვა.

რამოდენიმე ხნის შემდეგ გახეთქი წავეითებე ასეთი ამბავი:

გულში მილიციის უფროსთან გამოცხადდა ჯაბო ერბოჭონიძე, რომელმაც წერილობით განაცხადა:

„ზრული დარწმუნებული იმაში, რომ თქვენ მაინც არაფერი დაგეგმავთ.—მე ჩემი სინდისის კარნახით ვაღიარებ ვადავად თავი გამოცხადებულიყავი თქვენს წინაშე და გაქვსადებია შემდეგ: ჩემს მიერ გაფლანგულია 1.500 მანეთი, რომელიც აკრეფე წერილობით და ახვეფე წერილ-წერილობით შემოგება. გაცნობებთ რა ამას, უმორჩილესად გთხოვთ მოახდინოთ შესაფერი განკარგულება ჩემი დაპატიმრების შესახებ.“

პატრიფცემით მოქ. ჯაბო ერბოჭონიძე.



გთხოვთ გაცნეთ განკარგულება ჩემი დაპატიმრების შესახებ.

ამის შემდეგ მე ავალყურს ვადევნებდი სასამართლოს ქრონიკებს, რომლებიდანაც ვგებულობდი, თუ რა დღეს ვისი საქმე იყო დანიშნული.

არ გამომეპარა ჯაბოს გასამართლებაც და დავესწარი კიდევ მსურს მკითხველს გავაცნო შინაარსი.

მოსამართლე: დამწავედ გრძნობთ თავს თუ არა, მოქ. ჯაბო ერბოჭონიძე, ათას სამასი მანეთის გაფლანგვაში?

ჯაბო: ეს საკითხი ჯერ კიდევ სადავოდ მიმანია. მე სწორედ იმიტომ მივედი ჩემი ფეხით მილიციაში და იქიდან თქვენთან, რომ გამეგო: დანაშაული ვარ თუ აღასხენებულ ფულის დახარჯვაში. მე რომ მკოდნოდა, რომ დამწავე ვიყავი, მაშინ კანონის წინაშე კი არ გამოვცხადებოდი, არამედ ვაფიქცევოდი, დავიმალებოდი. წე რომ გამოვარკვია, რომ მე დამწავე ვარ, თქვენ მაშინ რაღა გუქნებათ გამოსარკვევი? აი სწორედ, თქვენ სახელმწიფო იმიტომ გაძლევს ჯამაგირს, რომ ასეთი გამოურქვეველი და ქაოსით მოცული საქმე გამოარკვეოთ.

მოსამართლე: სად და როგორ დახარჯეთ ეს ფული?

ჯაბო: ახირებული კითხვაა. რა მასხოვს—სად და როგორ დაეხარჯე? მე ვამბობ: შემოქმედარჯა სახკომიონის ათას სამასი მანეთი. სად და როგორ დაეხარჯე—თუ თქვენ ეს გაინტერესებთ, ადგილთ და ეძიეთ; მე კი ამის შესახებ ერთს სიტყუასაც არ ვიტყვი.

მოსამართლე: რატომ თავის დროზე არ ახარებდით ფულს სალაროში?

ჯაბო: ჰო, ეს კუთიანური კითხვაა და ამაზე სიამოვნებით და დიდი ხალისით ვიპასუხებთ... იმიტომ, რომ: როცა ერთხელ დამაკლდა, ვიფიქრე—მერმე შევაფხვებ და ერთად შევიტან-მეთქი.

მოსამართლე: მერე-და, რატომ არ შეიტანეთ?

ჯაბო: მამ! დიდი თილოსოფია კი უნდა მაგის მიხედვანს? იმიტომ რომ—მეორე დღეს კიდევ მეტი დამაკლდა.

მოსამართლე: აეად ხომ არ ყოფილხარ და ავადმყოფობის გამო ხომ არ დაეხარჯე?

ჯაბო: ემხ! დაიწყო კიდევ მისებური კითხვები... ბატონო მოსამართლე, მე გთხოვთ საკითხს არსებითად შეეხებით... ავადმყოფს, იცოდეთ უნდა, რომ ფულის გაფლანგვა არ შეუძლია.

მოსამართლე: მაშ, თქვენ პირდაპირ ბოროტი განხარხით გაგიფლანგავთ ფული?

ჯაბო: ისე მელაპარაკებით, თითქოს აქედან გასამართლების შემდეგ გამსახლში მაგზავნიდეთ.

მოსამართლე: ეს ასეც იქნება.

ჯაბო: მე თქვენ ვერც შემაწრებთ, და ვერც მომატყუილებთ. მე ძალიან კარგად ვციკ ჩემი საქმე, მე აქ თითქმის ყოველ დღე დავდიოდი და ვუყურებდი გამფლანგველების გასამართლებას.

ერთხელ, მახსოვს, აქ, ამ დარბაზში, ოჩეორა გამგის და მთავარი ბუჰხალტერის საქმე.

აი, რას ამბობდა გამგე:

ბატონო მოსამართლენო! მართალია, მე გაფლანგე 7.224 მან. 52 კაპ., მაგრამ დანაშაულობა ჩემი ვაცილებით უფრო ნაკლებია, ვიდრე მთავარი ბუჰხალტერისა მიუხედავად იმისა, რომ მას მიიჯიებული აქვს ნაკლები თანხა—8.124 მან. 07 კაპ. 8ე, როგორც გაშვებს, მერს უფლებსა მაქვს და, მაშასადამე, მერს გაფლანგვის უფლებაც მაქვს. ამას გარდა, თქვენ მხედველობაში უნდა მიიღოთ აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ ბუჰხალტერმა და მითვისებამ სულ სხვადასხვა საქმეა. მაშინ, როცა გაფლანგველი მართო კი არ სჭამს სახაზინო ფულებს, არამედ სხვებს უნაწილებს, მთავ. მეტბლებს, რესტორანის პატრონებს, ქალებს და სხვ.—მიმოვიხივებელი კი თვითონ სჭამს, თვითონ ნაწილობს სარგებლობას და სხვას კი კაპიტალს არ ასარგებლებს. გაფლანგველი, ანუ ვსოქვაო, უფრო კვლამოქმედია; მიმოვიხივებელი კი—ეგოსტი. იმიტომ მე ვთხოვლობ, რომ ჩემი ბუჰხალტერი უფრო დაინჯოს; ზღერ ერთი ჯოხით გასაღენი არ ვარი და გთხოვთ ამ შეურაცხყოფას წურც მომაციენებთ.

ბუჰხალტერი კი ასე ამბობდა:

მართალია, მე მივითვებ მე ფულს, მაგრამ სახელმწიფოსათვის მაინც სულერთი იყო; მიხთვის მაინც დაკარგული იყო ეს ფული, რადგან ვაშე შეხვამლა უვლას. მე გულს ის მაკლია, რომ ვვან გავაშე და გამგემ 1.720 მან. 46 კაპ. ჩემზე მერს გაიტანა ხალაროდან.

ჰო-და, ორივეს მიუსაჯეს ერთი და იგივე უმაღლესი სასჯელი. ასე, რომ: გამგეს, რომელსაც გაფლანგული ჰქონდა ბუჰხალტერზე 1.730 მან. 46 კაპეიკი მერს, მაინც იგვიდა ის საჯელი შეხვამლა კი ბუჰხალტერს. აქედან ის ლოლიკური დსკვა გამოდის, რომ: 1.730 მან. 46 კაპ. არავითარი სასჯელი არ ეკუთვნის. მე შემომეკემა მხოლოდ 1.300 მანეთი, ე. ი. ნორმაზე ნაკლები. ნორმას—1.730 მან. 46 კაპ. გამოვაცლოთ 1.300 მან., დარჩებუ: 430 მან. 46 კაპ., რომელიც მე მაკლია ნორმის შესატყვისად.

იმიტომ მე ვთხოვლობ განთავისუფლებასთან ერთად შემეცნოთ ნორმა, რისთვისაც უნდა მომეცეთ 430 მანეთი და 46 კაპეიკი.

მე არაფერს ვანგარიშობ ჩემს სინდისს და პატიოსნებას,—რომ ჩემი ფეხით მოვედი თქვენს წინაშე.

სასამართლო განჩინის გამოსატანად წავიდა. თაფბირი დიდხანს ვაგრძელებდა. შშოიდა და წითელ სასადილოში წავედი სასადილოთ, რომ შემდეგ დავსწრებოდი განაჩენის გამოცხადებას. როცა შევუღმეკე აღმართს, ჯაბო ერბოჭონიძე ჯარისკაცებს გამსახლში მიპაყვლიდა.

— მოდი-და ასეთ ხალხთან პატიოსნად მოიქეცით?! ჩემი ფეხით მივედი და, ხედავთ, რა მიქნეს?—ჯავრობდა ჯაბო.

— მერმეთ, რა ვუყოთ! სამაგიეროთ: შენი ფეხით მიდისარ გამსახლშეკ!—ანოვემა ჯარისკაცმა.

კინკარია.

„რეჟიმ ეკანონია“

(ამბიტივას მონოლოგი)



—მახლას, ეს რა გამოტყვარა: „რეჟიმ ეკანონია“? მისგენით კულის რიკამდის ტყავი ვადამძრომია, მუცლის ქონი მიდნება, დახლს ბარაქა ვერ დავდე... ვა! ამ ქვეყნის ზირთი-ფირთის ნეტა არა ვხედავდე... ათას ხათას ვაუძელ, თავი არ წამივია, მაგრამ აზრიზამანი დღეს ვეღარ გამივია:

ჰუპუჰ! გამოატადეს „რეჟიმ ეკანონია“ იმის თავი და ბოლო, მე ვერ გამიზომია.

გამიხარდა, ვიფიქრე:—თუ რეჟიმ დამდგარა, ზნაიჩ რომ ცხონებული ნიკოლოზიც ამდგარა! სჩანს, ღმერთმა გადმოშენდა, აღარ ვივლი ბატივით, ისევე დამბრუნდება პაჩოტი და პატივი! ამ ჩემ მდგმურებს დაუელი, ქირას შტრაფით დავადებ, ვინც უარს გამიბედას—მივ ფათრეთში ავადებ! ერთის სიტყვით—ფიქრობდი: ეს ძველი რეჟიმია, ძველებურად ავეტიქ, ფეხი გაგვიკიპია!—დავიფიქრებ, რაც ხათა თავზე ვადამზღომია, პაჯან, პაჯან აფერუმ რეჟიმ ეკანონია!...

მაგრამ დახე ფათერას, ტანჯვა არ მამყოფინა, ჰუზურში ეს რეჟიმი სულ სხვა რამე ყოფილა: ფურძე რის ნიკოლოზი, რას ფლანი და ფსტანია,—ბალშევიკებს ახალი მოდნა მოუტანიათ!—ახარ, თავის რეჟიმი მავათაცა ჰქონიათ, ეს ის შტუკა როდია, რომელიც ჩვენ გვვანია: ნიკოლოზის რეჟიმი—მუშის დამსჯავა. „რეჟიმ ეკანონია“—ხალხის გაძღვრება... ვა, ხალხი მე რას მარგებს, რა დახლი დამჯღომია?—არა, არა, დაკარგეთ რეჟიმ ეკანონია!...

ჩვენ ისაკას მივმართე:—ხატი ვკამე შენია, „ტარტაროზში“ ხლაფორთობ, იცი პალაქენია,—მონი და ეს რეჟიმო კარგათ ამისენია... მან მითხრა თუ:—ავეტიქ! ეს ის არის რომაო, დღეს აღარ შეიძლება ძველებურად ძღომო! დაზოგვით ის ეიმ ქენ, მოჭერითა სკამეო, ყველა ჩოთქში ჩააგდე, რაც მოგინდეს რამეო, კონკაში ნუ ჩაჯდები, გროში-გროშზე დადებ, მე უთხარ თუ:—სუს კაც ეეე ლოკი გამომძრომია, ცოლს მოდნაზე ნუ აცმევ,—რაც ეცვას გაჭხადეო! სიტყვებში კი არ არის რეჟიმ ეკანონია?..

დღეში ხუთი აგენტი მოდის ავტომობილით, ყველა ჯერ მომჩიოთხავს, როგორც კარგი ძმობილი, მეოე ამბობს:—ხალოგი ჩქარა ვადიხადეო,—საქმე აქ მოსასვლელად, რისთვის ვაგვიხადეო, არ იცი, რომ დღეს სხვა რეჟიმი და წნეობა,—დროს დაზოგვა სჭირდება და ფულს მომჭირნეობა!... მე კი ვყვირი:—ყურუსალ, რა დახლი დამჯღომია?—ნალოგ ზეც ქენით რაღა—რეჟიმ ეკანონია!...

სტარში მილიციონი დახლში ჩამომდგომია, ერთი კვარტი დაწრუტა; კვლავ მეორის მდომია!—მე კი გული ჯაერისგან ყელში ამომჯღომია,—მზათ ვარ დავცხო სიფათში, ვაუმართო ომია:—ვა, ტო, ახმან! შაიტყე—რეჟიმ ეკანონია!...

ახარ, რაებს შვრებინა ზოგერთი სპეცები,

ზავხოზ, მოლარეები და სხვა მატრაკვეცები ფენით არ კადრულობენ, მაშინებით დადიან,—სუფსარქისმაც არ იცის, ჩუმათ რასა სჩადიან!—თავის ჯანდავ ცოლებსა ასუქებენ და რთავენ, სახლში შამპანწყებთა ქეიფებსა მართავენ,—წინათ კი არ ვაანდათ ლობიო და ღომია,—მათთვის როდის დადგება რეჟიმ ეკანონია?...

ამას წინად დუქნიდან სახლში ადრე წაველი, ღიჯინით გავიარე პროსპექტი რუსთაველის,—შინ რა მიველ ბნელოდა, სახლში იღვა ბინდია: (ლიბტრიცები ჩავაქრეთ, ძველი ჭრაქი გვინთავ), ჩემ ცოლ შუშანქასა მთლად უსახნოთ ეძინა, თავის ალუბ-მალუხნი ისე გამოეჩინა, რომ ავლედი ვაუკაცი და უთხარი:—შუშანჯან! კოცნის უარს ნუ მეტყვი, ვადმობრუნდი, ნუ მტანჯავი... მითხრა:—გიჟეს? რას როტავ? რა დროს ნიქნოსტებია: ამდენ მომჭირნეობით ქალი გულზე ვსქდებია, შიმშილისგან მუცელი წელზე მიმწებებია!—ჰოპოპებს ნუ აპყვები, რაები მოგწლომია?... ვადამბრუნდი... არ იცი რეჟიმ ეკანონია?...

—კიდევ მკითხავთ, რას ჩქივი, რა ეამი შამდგომია? განზე, განზე ბამურაზ რეჟიმ ეკანონია!... ფარსადან,

ლევარსი როსროსაკე

„ტარტაროზი“-სრედაქცემ ლევარსისაგან მიიღო სიკვდილის წინა წუთებში დაწერილი ბარათი, რომელსაც ვაქვეყნებთ აქვე:

ამხ. ტარტაროზი!
გადაციო ზმუჯს შემდეგ:
ამხ. ზმუჯი!

შენ დიდი პატივი მეცი მით, რომ ისტორიას არ დაუკარგე ჩემი თავი, მაგრამ არც მე მიცია შენთვის ნაკლები პატივი მით, რომ შენს ჯახებს ყოველთვის ვსწკალობდი გონორარით. ამიტომ, მე შეგონია, ჩემს დასაფლავებას დაეხსრები. თუ კაცი ხარ, კუზოს სახურავს ნუ ამხლადან და ნუ ჩამომხედვენ. დიდი ცერემონია არ არის საჭირო. მე მოვკვდი და ნურავის ეგონება, თითქოს ცოცხალი ვიყო. თუ კაც ხარ, ეს ამხავი—ჩემი სიკვდილი—გააგებინეთ ჩემს და მილიციას. ვინ იცის, იქნებ რამეზე მომიკითხონ და ტუველად ნუ დამიწებენ ძებნას. ძალიან გთხოვ ამახ და, იმეღია, არ გამაწიოლებ.

ნახვამდის... შენი ლევარსი როსროსაკემ.

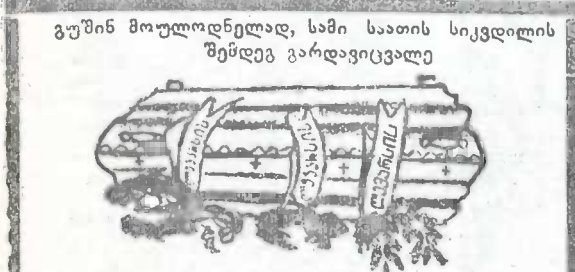
საიდუმლოებით მოცული არის ეს სენსაციურ ამბავი. ნეტავი, რატომ სწუხს სულცხონებული ლევარსი ასე ძალიან ჩეკის და მილიციისმესახებ? რატომ მწერს. კუზოს სახურავი არ ამხადოთო?! და ბოლოს: ნახვამდის... თუ მოკვდა, როგორ ვნახავთ ერთმანეთს?... აი ის ფიქრები,

ეკ



„ბარტო“-ს პროსპექტი

რომლებიც თავიდან არ გამოდიან და ტენის უღიტინებენ.
 მაგრამ რა! ყველაფერი გათავდა...
 მოკვდა დ აღარ არის ლევარსი.
 სიკვდილი ხომ ხუმრობა საქმე არ არის?
 „ტარტაროზმა“ დღესვე გააგზავნა დელეგაცია და-
 საფლავებზე დასასწრებლად. შემდეგ ნომერში დაწვრი-
 ლებით გვექნებ ლევარსის გარდაცვალების ამბავი, რომ-
 ლის შესახებ ახლა მხოლოდ ის ვიცით, რაც გამოქვეყნე-
 ბულია. ზმუკი.



გუშინ მოულოდნელად, სამი საათის სიკვდილის შემდეგ გარდაიცვალე

ლეპარსი როსროსაპე

რასაც ვაუწყებ საზოგადოებას, „ტარტაროზს“, მის მკითხველებს, ზმუკს, ჩემს ცოდს ედუკის და ნაც-
 ნობ-მეგობრებს. დასაფლავება ემი მოსდება ზეგ.

ვერაფერს ვამბობ, რადგან ბევრი მაქვს სათქმელი.
 გაიგეთ, ხალხნო, რომ აღარ გვყავს და გარდა-
 იცვალა

ლეპარსი როსროსაპე

რასაც განუხსავლერელი ნწუხარებით ვაუწყებ ჩემ
 გიბებს. ზმუკი.

„ტარტაროზი“-ს რედაქციას არ უნდა დაიჯეროს
 ეს ამბავი, მაგრამ რა ენადღებდა, მაინც აცხადებს
 მკითხველთა საყურადღებოდ, რომ გარდაიცვალა

ლეპარსი როსროსაპე

რომელიც გუშინ გამგზავრებულა საიქიოს (გზაც
 იქით ჰქონია).

გაუბედურებული ედუკა აუქციებს საზოგადოებას
 ძვირფასი ქმარის

ლეპარსი როსროსაპის

გარდაცვალებას. დასაფლავება ზეგ.



გამოცდვის სიცხე

შემოგვესია საგნები ირგვლივ:
 უნდა შეტევით რომ აგვაბოლოს.
 ვომობთ... არ ვიცით თუ ბრძოლის ვე-
 ლი.
 რომელს დარჩება ჩვენთაგანს ბოლოს.

ხელში ავიღეთ ყველაზე უწინ
 ჩვენ საქმული გეომეტრია.
 თუმც ვიზუპირებთ, მაგრამ ოპერა
 ის მინც თავში არ შეეთრია.

ხელი მოკიდეთ მის თანამომქე—
 სინუს-კოსინუსს, სეკას-კოსუკასს.
 ერთბაშად მიღის ფორმულა თავში
 იწვევს გონების გახბილვას, ჩხრეკას.

ამ პროცენტებმა და პროგრესიამ
 გონების არე შძიმედ დაბეგრა.
 ნეტა ვიცოდეთ: რად მოიგონეს
 გეომეტრია და ეს აღგებრა.

ჩვენ ისტორიაც გვიკირვებს საქმეს;
 ქართულმაც მისებრ მოსძახა ბანი...
 და საზოგადო მეცნიერებამც
 გაგვბადა ყველა ოფლმოსაბანი.

ებლა ფიზიკაც იძრო მახვილი:
 ელექტრო დენით ჩამოჰკრა სიმებს
 და მოუხარაშე ვაგლახ ფორმულებს
 დინამოდ ისერის... ცეცხლად აწვიმებს!

გაქრა ყოველი... და გიგიენა
 თავს წამოგვადგა თვის მრისხანებით.
 მას უკან მოყვა ბიოლოგია,
 იგიც ამხედრდა ჩვენზე დანებით.

აღარ გვიკარებს ჩვენ გერმანული,
 რუსულმაც გვერდით მოიგდო ფარი,
 ცოდნა-სწავლისთვის ეს ჩვენი გოგრა
 აღარა არის თავშესაფარი.

შეწყდა ყოველი... ხმა არსად ისმის...
 აღარც პედაგოგთ სტვენა-ძახილი.
 მხოლო ხანდახან შორს სიბნელეში
 მოისმის გამგის გამოძახილი.

8. კორდისპირები.

შ ტ ი



შახახვევი

გამსახლის, ჩინი

მიზანთა წინააღმდეგობა

განა-მგზნია

„ტრამეიზე მომუშავე კონდუქტორები დებულობენ პრემიას შემოსილიდან მანეთზე თითო კაპეისს“.
 „ამ ვატმანთ, რჩამელიც გაუფრთხილდება რონოდას, ეძლევა საამისო ჯილოდ“.



კონდუქტორი (კატმანს): არ გესმის სიგნალი? რას დებხარ? წადი რადა!

ვატმანი (კონდუქტორს): აჩქარებითა სოფელი არა-ვის მოუქამოა!... შენ გინდა მეტი მგზავრები დადაიყვნო, რომ საჩუქარიც მეტი გერგოს... მე კი ხოლოდ მაშინ მო-მცემენ საჩუქარს, როცა ვაგონს გაუფრთხილდები და კა-რგად შევიწახავ... შოქრობა აფუქებს და სცვეთს ვაგონს.

გახვლდი კირცი სოჯულო
 ყველა რბის-თავის ნეჩაჩო.
 ალიაქოთი ამტყუდარა
 აქ სკოლის აშენებაზე.
 კარუსა სედავენ საბაბსა
 საჩხუბარ-სამიზე ზოსა:
 ყველას ჰსურს: სკოლა რომ ედგას
 ახლოს სახლის ღდა ეზოსა.
 მგხლა-მემოზლა, კამათი-
 სიტყვებს ისერიან ცხელადა;
 იყოფა ხალხი ორ ჯგუფად
 ერთ-ერთის საბრძოლველად.
 ერთ ჯგუფს ბელადობს ვასილი,
 ხალხს უქადაგებს, აქეზებს:
 „მშებო, ჩვენ სკოლა წავიღოთ
 და ავამშენოთ ვაკეზე“.
 ლევან და პლატონ ჰყვირიან,
 „თუ არ ააგეთს გორაზე,—
 ჩვენ ნეკ თითსაც არ ვაყანძრევთ
 ვაკეს აგებულს სკოლაზე“.
 ამუნებისა მაგიერად
 აშენებული იქცევა...
 „სწავლული ხალხი“ ამ სოფლის
 ნეტა ასე რად იქცევა?!

ცხვანტი.

მეგაწუნეს სიმღერა

მე მემაწუნე ბიჭი ვარ,
 მიხოს მეძახიანო.
 დილით ვდგები ადრიან,
 ვირსა შეევაზმინანო.
 ზურგზე ქილებს აეჭიდებ,
 გზას გაუღდებიანო.
 შოლტის ქნევით ქალაქში
 მიკეშურაბიანო.
 ქალაქისა ქალები
 მე შელიადებიანო.
 ახალგაღვიძებულნი
 კარებს გამიღიანო,—
 და თქვენს მიხოს ოთახში
 ებატეებიანო.
 ქილებს იქვე დაფუცლი,—
 ფულებს ჩამითვლიანო.
 გარედ რომ თავს გამოგყოფ,—
 სხვები მეძახიანო.
 ჩიჩქინია ქალებთან
 შევიჭიჭებიანო.
 (ნაკლებ ფასში მივსცემ; ვინც
 კარგი იქნებიანო).
 და დღე მუდამ ამ გვარად
 ქალაქს ჩავივლიანო;
 კობტა-კობტა ქალები
 მე მელოდებიანო.
 მე მემაწუნე ბიჭი ვარ,
 მიხოს მეძახიანო.
 ჩემი „ლურჯას“ ამარა
 ოჯახს ვუძღვებიანო.

ყველა მას ენაცვალოს:
 ფურგონ-ეტლებიანო,
 პაეროპლენ-ტრამეი,
 ავტომობილიანო!
 ჩემი კობტა „ლურჯა“ მე
 ყველას მიჩვევნიანო.
 მე მემაწუნე ბიჭი ვარ,
 მიხოს მეძახიანო.
 დილით ქალაქს მივდივარ,
 იქ მელოდებიანო.
 კობტა-კობტა ქალები
 მიხოს ეძახიანო,
 ქილით მაწონს ჩავუცლი,
 ფულებს ჩავითვლიანო.
 და დღე მუდამ ამ გვარად
 ოჯახს ვუძღვებიანო. ცაგილო.
 ანუ ტარტაროზო!
 თუ შენ ამ ლექსს დაშიბექდაკ, შენ
 ისეთი კარგი ბიჭი იქნები, ისეთი რო-
 მა... რა ვსთქვა,—ძალიან შემეყვარ-
 დები. ეს დიდ პატივისცემა იქნება.
 ვანა ცოტა სამსახურს ვუწუეო ქალა-
 ქელებს მაწონის მიწოდებით?! თუ ეს
 დაიბეჭდება, კიდევ მოგაწვდი მასა-
 ლას ვირთა ცხოვრებიდან. დამიბეჭდე
 და ყოველ დღე ფეშქეშად თითო ქი-
 ლა მაწონს მოგიტან... შემდეგში მა-
 სალას იმდენს მოგაწვდი, რომ ჩემს
 „ლურჯა“-ს საპალნედ ეყოს.

ცაგილო.



ხაშურის ფოსტაში
 მსახურობს სიმონი.
 დამეავდა აქ ყოფნით,
 ვითარცა ლიმონი.
 ორ წელზე მეტია
 რომ არის ის აქა,
 ჯერ მის არ ხედლობა
 წიკოპურტი და ლაქა.
 ასე და ამგვარად
 სიციცხლე ატარა,—
 მაგრამ დღეს ვახადეს
 ის ბურთი პატარა.
 ხან ქვემოთ დისციემენ:
 უცვლიან ადვილსა
 ჩითულს მუშაობითა,
 და ფულით ადვილსა.
 ხან ჰკრავენ პანღურს და
 სტორცხნიან სურამში...
 იქიდან ხაშურში...
 ის არის ბურთაში.
 ხან იჭით, ხან აქით...
 სურამში... ხაშურში...
 ფრთხილად შენ,—ვისაც გაქვს
 სიავე და შური.

ციკოლიკო

კატიუი



ტ.მ.ლი: შევიდეთ, გენაცვალე, აქ...

ჰმარნი: ერთხელ ვიყავი და მაშინაც ფეხი მომტეხეს აუადამიანური დროს; ეხლა კი შევე ვინდა მეორე ფეხიც მიმამტერიონი? სახლში წაწვდი.

„საკურორტო კამპანია“

— არა, იმ დალოცვილმა ღმერთმა ასე მშვენიერად რომ მოაწყო ქვეყანა, რა უჭირდა გემო ჩაეყოლებოდა და აგარაკებზედაც ეზრუნა? — ამბობდა ერთი ჩემი მეგობართაგანი.

რატომ, შე კაცო, აგარაკების შეტეხი რა არის საქართველოში! მაგაზე საყვედური არ ითქმის! — ეუბნებოდა მე.

— სწორედ, საქმეც ეგ არის, რომ აგარაკები არის. მე იმას ვტყვი, რომ აგარაკი გააჩინა იმ დალოცვილმა. რა საჭირო იყო. აგარაკები ჩემისთანა პატრიოსანი კაცს გულის მოსაკლავად არის გაჩენილი.

განცხადებები

იყიდება **ბმმარნი** შექმნილი გოჭის თავი, რომელიც ორი კვირის განმავლობაში ნახა. 35.000 კაცმა, რაც იშვიათი მოვლენაა.

იჩქარეთ ყიდვა, თორემ კიდევ უფრო აყროლდება და მტკვარში გადაუძახებენ. რითაც იზარალებს პატრონი.

თუ თქვენ გინდათ **საჩქაროდ** მიხედეთ და არ დაიგვიანოთ **სამსახურში**, — ნუ უცდით **ტრამპანის**.

ჰაშინანი ტანი კი არ იყიდის ბილეთს პირდაპირ, არამედ თითო უბნობით. რადგან მოსალოდნელია რომონდა წახდეს და ფეხით „წაბრანება“ ხედეს წილად.

ვისაც გესაუბრობთ **მასაში**, ჩადექით რიგში კინობილეთების შესაძენად.

გამოცდილი ქურდი **მამამ** ხელსაყრელ გასაქურდავ ბინას. ვისაც გეგულებათ ასეთი, გთხოვ შემატყობინოთ (ხრლად არა მილიციის საშუალებით).

დავკარგე როცა აბანოდან მოედოდი პორტფელი, რომელშიაც იყო: ძველი, დაკონკილი გამოწეული საცელები, პირადობის მოწმობა ტენტერაძის სახლზე და ორი გირვანქა ქართული ლავაშის პური. მპოვნელს

— მე მანც არაფერი მესმის.

— არ გესმის? შეირთე ცოლი და ისეთი მოგესმება, რომ ყურები წვივს დაიწყებს. შენ იცი, რას ნიშნავს ეს ორი სიტყვა: საკურორტო კამპანია? საკურორტო კამპანია უბრალო (იგივე უცოლო) მოქალაქისათვის, უბრალო რამეა, ბრალიანისათვის (იგივე, რაც ცოლიანი) კი — მეტად ბრალიანი. საკურორტო კამპანიას გაზფხულთან დაწყებული გაზფხობა ცალკე ადგილს უთმობენ და რეპორტიორებიც კი ფულს აკეთებენ. პირადად მე არც ერთი კამპანია-ისე ძვრი არ მიჯდება, როგორც საკურორტო კამპანია. ყველაზე მაგარი ის არის, რომ თუ სხვა კამპანია ერთი-ღამე, ნამი დღე, ან ერთი კვირა გრძელდება საკურორტო — თეივბით გასტანს.

ცოლიანი კაცისათვის საკურორტო კამპანია მეტად მძიმე რამ არის. ჯერ ერთი, რომ ცოლი ავიხირდება, აიტყვივებს თავს, წელს, გულს და ფულტეებს. გაუჩნდება: სისხლნაკლებობა, კუჭის ანთება, გულის ფრიალი, სურათი, ყაზაობა და საყმაწვილო. ერთი სიტყვით, რაც ქვეყანაზე ავადმყოფობაა, ყველაფერს შოიმიზეხებს. იმდენს იმედაციდენებს, რომ შენ თითონ შეეხვეწები. კურორტზე წასვლას. ამის შემდეგ იწყება კურორტის უამრავი. ბირჯოში კიებაა, აბასთმანში — ქლექიანება, ცემში — კიდევ უარესი. ბაზმარო პროვინციალური, — კეთილმოუწყობელი აგარაკია. კისლოვოდსკი — შირს არის, შოვი — ახალ გახსნილია... ბოლოს ჯერი მიდგება ერთ რომელიმეზე. ამის შემდეგ იწყება საკურორტო კამპანიისათვის შესაფერ კაბების ჩევა. არც ეკონომიის რეჟიმი, არც ჯამაგირის რაოდენობის მხედველობაში მიღება, არც ზეწნა-მუდრა, არც სხვა რამე ზომა რ გადის. ერთი იმდევოს პალტო — სიცივისათვის. ერთი პლაში — წვიმისათვის. ერთი ლაკის ფეხსაცმელი, ორი სანდალი, ერთი შევრის ტუფლი ღრუბლიან დღეებისათვის და სხვა. ამის შემდეგ, ოთახი, სურსათ-სანოვავე და შემდეგ მეზაფრობა, შემდეგ წერილები, შემდეგ ფულის მოთხოვნილება და ბოლოს, გამოცალიერ-ტარილებულ ჯიბით სახლში დაბრუნება.

ეს ოხერი საკურორტო კამპანია რომ არ ყოფილიყო, ქვეყანაზე ჩემს ბედს ძალი არ დაჰყვოდა. მთელი წელიწადი სახლში კამპანია (დგულისხმება: ქეფი, დროს ტარება) მექნებოდა.

აღლარ-აღლარსა.

ესთხოვ საიდუმლოდ შეინახოს ჩემი სახელი და გვარი და დამიბრუნოს პორტფელი და პური, რისთვისაც საუჭრად დანიტოვოს დანარჩენი.

დავკარგე სამსახურის შოვნის იმედს შრომის ბირჯაში. ვანც იპოვნის მისი იყოს.

ნერწყვაძე.

დავკარგე რუსთაველის პროსპექტზე სეირნობის დროს ცოლი რაზვოდამის სახელზე. ჩაითვალოს გაშვებულად და გაუქმებულად.

ჭახიშვილი.

დავკარგე მოთმინება სახკინზრეწვის სურათის, მეცხრე ზვირთი“-ს მოლოდინში. მნახველს ესთხოვ მიიტანოს სახკინზრეწვიში. რეკლამაზე პანტელიონს.

დავკარგე საფულე, რომელშიაც არაფერი არ იყო. მპოვნელს ესთხოვ: კეთილ ინებოს და დამიბრუნოს საფულე შიგ თავისი ასი მანეთის ჩადებით, რისთვისაც მიიღებს ერთ ჰიქა ლაღიძის წყალს.

ვაიმენსპატრიონიშვილი.

დავკარგე სახლოდან განგებ წატყულებით ჩემი ცოლის ძალი, რომელსაც მეტ პატივს სცემდა, ვიღაც მე. მნახველმა არ გაბედოს მისი მოყვანა, თორემ ვალახვას ვერ გადამიჩება. ცხვირმაროშვილი **მ(ა)ღენ**.

„ოჲი ღა ზაჲი“ (კლმნად შენიშვას)

„უკვლავება“



„რომის პაპამ ზიიღო იტალიის და უკხოეთის ხუროთმოძღვრები, რომლებმაც უნდა ააგონ რომში ფაშიზმის საპატივსაცემოდ უდიდესი ძეგლი-კოშკი, რომლის თავზე მოთავსებული იქნება ეკლესია“.
 დებუებიდან.



პაპა და მუსოლინი (ღმერთს, რომელიც ძეგლის თავზე გადმომდგარა და სტკბება სანახაობით): აცხოვრე ნული ამათი, რომელნიც შეეწირენ წმინდა საჭმესა ფაშიზმსა, რამეთუ ესენი ზგომოდენ შოდვრებასა ჩვენსა.



№ 54

კვირა 27 ივნისი, 1926 წ.

№ 54

ჯაკუასთან ახლოს



ჯაკუასთან მიდის ავტოთი სასეარნით... მომკირ
 ჯომბა თუ დაინახა, ვაი მათი ბრალი...
 ეს კი არ ვიცით—და ეს კი ჩვენი მომკირკობია.

საქართველო როსტროსადე

ვინაიდან ჩემი სიყვარულით, რომლის შესახებ ცნობა მე გ...
გამოვქვეყნებ გახულ კვირას, მთელი ხალხი დამგლოვავებულდ-
დამწუხრებულნი იქნება, რაშიაჲ მე ეტყვი არ შემდის, რადგან მე ვიცი,
რომ ხალხს ისე უყვარდა, როგორც საქუთარი თავი, ამიტომ ჩემის
სარდაფიდან, სადაც მე ხელ დამაიდგინებ დღეა რაც ვიყვარებ, ვი-
წერები ამ წერილს და ვსთხოვ როგორც „ტარტაროზი“-ს რედაქ-
ციას, ისე წამუს. ეს წერილი გამოქვეყნდეს და მით დაამშვიდდეს
აღორიკებულნი საზოგადოება, რომელსაც მე მკვდარი ვგონივარ და,
სინამდვილეში კი, ვწივარ ჩემსად, სადაც არც ისე გოჯოხეთი უთ-
ფილა, როგორც გარედ ამბობენ, მაგრამ სადაც, სიმართლე რომ
ვსთქვით და არავის მოვერიდოთ, არც ისე კარგია, როგორც ეს, აღ-
ბად. ჩემის მოხელეებს ჰგონიათ, რაც სინამდვილედ, რომ მათთვის
არაფერია აღმინის აქ მოთავსება, თუმცადაც არც ის შეიძლება თო-
ქვას, რომ ჩემს საქირთ არ არის (რაშიაჲ მე დავრწმუნდი აქ ყოფნის
დროს), თუ ყველასთვის არა, ყოველ შემთხვევაში, ზოგიერთებისა-
თვის მაინც, რომელთა შორის, რასაკვირველია, ამას ბევრი გამო-
კვლევა და ყოყმანი არ უნდა, მეც ვარ, მთუხედავად იმისა, რომ ეს-
სე, სულთყოფილი, კი არ მინდა აქ ყოფნა, მაგრამ რას ვიზამ, აწი
რა დროსია, როცა კარები გამოკეტული მაქვს და უარული თოფით
სელში არ შორდება ფანჯარას, საიდანაც შემოდის სინათლე, რომე-
ლიც ერთად-ერთი ჩემი სიხალისეა, თორემ სხვა, ნუ გეშინია, არა-
ვინ არის ჩემი გამკითხვეი თუმცადაც, სულთყოფილი, ხანდახან
ვიღაცები მოდიან და რადაცუბს გვიგზავნიან, რაც ჩემთვისაც სასარ-
გებლოა, რადგან მეც მინაწილებენ, თორემ ამდენიხანს როგორ მოვა-
წევდი ცოცხალი რომელსაც ჭამის
მადა უფრო დიდი მაქვს, ვიდრე გარედ ყოფნობის დროს, თუმცადა
არც გარედ ვყოფილვარ ბატარა მჭამელი, რის დახამტკიცებლად შე-
მიძლია მოვიყვანო მაგალითი, რომელიც მოხდა ჩემს ცხოვრებაში,
მაგრამ რა საქირთა მაგალითი, როცა, მე მგონია, ყველამ იცის ეს
ამბავი და, თუ არ იცის და ისეთი ვინმე კი არის, იმისათვის არც ეს-
ლა იქნება საინტერესო, და ამიტომაც მე ამის შესახებ არაფერს
ვამბობ, მით უმეტეს, რომ, ცოტა არ იყოს, სიტყვა გამოგრძელება და
გამიქიანურდა და, რაც მთავარია, ის კი მგონი უთქმელი მჩრება,
თუმცადა, არა უშავს,—მაინც მოვასრუებ თქმას, რადგან ჯერ კიდევ
ბევრი დრო მაქვს და, რა მენადვლება—ვიღაპარაქებ, მით უფრო,
რომ ერთად-ერთი ჩემი ვართობა ეს არის, თორემ სხვა, ნუ გეშინია,
ვერსად ვახიერნო და ვერაფერი ნახო, რადგან ძალიანაც რომ გინ-
დოდეს, გარედ გამწეები არავინ არის მაინც, და ამიტომ სრული
დარწმუნებული ამაში, ჩვენც ალბრ ვლავფორტობთ ამის შესახებ და
ვართ დამშვიდებული.

თბილისიდან მეორე მატარებლით წავედი. სამტრედია-
ში როცა ჩავიდა მატარებელი, საღვთრი სასე იყო ადგი-
ლობრივი ქალებით. მე გამიკვირდა და ვიკითხე:
— ნეტა დღეს რა დღეობა არის, რომ ამდენი ქალები
გამოსულა საღვთრში?



და სამტრედიის ჩაცვლად—სამტრედია დავაწერე.

— აქ ყოველთვის ასეა.
— რა საუესხოვო არიან; წველა ლამაზებია,—გავი-
ფიქრე და ვაგონიდან საღვთრში ვადავედი.
თვალი მოეკარი წარწერას: სამტრედია. დავეფიქრდი...
— ალბად, როცა პირველად ეს საღვთრი ააგეს, მა-
შინ აქ ასეთი მოძრაობა, ასე ბევრი უსაქმრ ქალები, არ
იქნებოდნენ... ალბად, სამ ტრედია იმიტომ უწოდეს, რომ
მარტო სამი ქალი დასეირნობდა აქ მაშინ... ქალი ხომ იგი-
ვე მტრედია... ქალს ხომ ალერსით მტრედს უძახიან...
— ჩემო მტრედო,—ასე ეუბნება ქაბრი ცოლს...
პო—და ესლბ კი სამი კი არა, ათასიც იქნება აქ ქალები...
ამ საღვთრის სახელი: სამტრედია უნდა გამოსცვა-
ლოს ნაცვლად სახისა უნდა დიწეროს თუ ათასი არა,
ასი მაინც...
მეც ასე მოვიქცევი. ხაზი გავუსვი, წავეშალე სამ-
ტრედია და მის მაგიერ დავაწერე: სამტრედია. ჯერ ასე
იყოს... როცა კიდევ მეტი უსაქმო-მოსეირნე ქალები გა-
მოვლენ აქ, მაშინ შეიძლება: კიდევ მომატება ათასმტრე-
დია... მილიონმტრედია...

გვარიანად გიმგზავრე.
როცა ბათოში ჩავედი, საღამომდე ქალაქში დავი-
ცადე. საღამოს კი საზღვრისაკენ გავსწიე, რომ ოსმალეთ-
ში გადაცსულნიყავი დაიჭრან კი—ევროპაში გავიდოდი.
საზღვრამდე მშვიდობიანად მივედი. ხოლო იქ კი,
ცოტა არ იყოს, ცოტა დამცხელა: არავის უშეგბდენ. ასე-
თი სასტიკი ზომები იმტრობ არის მიღებული, რომ იქი-
დან კონტრაბანდი გამოაქვთ.
მე მივიძალე ერთს ბუჩქში და მოხერხებულ დროს
ველოდები იქით გადასასვლელად.
ვწივარ ბუჩქის ძირად და ჭე ვარ მწყერსავით განა-
ბული.



დავეწიე ჩახმხს და უკან დავბარუნე.
— ეს ბუჩქი მეცნობა. ნეტა სად მინახავს... აჰა, უწინ
„ახლობაზე“ აქ, ამ ბუჩქის ძირში ვისხელი თოფით ხელ-
ში და კონტრაბანდისტებს ვიჭერდი... აჰა, ჩიბუხი რომ
დამეკარგა მაშინ, ახლა ენახე... უყურე: ჩიბუხში თუთუ-
ნიც და ცეცხლიც არის; მას შემდეგ კიდევ არ ჩამქრალა—
და მე გაეაბილე ჩიბუხი, მაგრამ სწრაფად მომაგონ-
და, რომ: შემინწნავდენ,—დი ცეცხლი ჩავაჭრე ჩიბუხში.
მე მომაგონდა ერთი ამბავი, როცა მე აქ, ამ ბუჩქის
ძირად ვყარაულობდი:
უცბად მომემსმა რალაც ფაჩუნი. ყურები ვსკვერტე—
შორს რალაცა მოსწანს სიბნელეში. მაშინვე თოფო მოვი-
მარჯვე, დაუშინე. შევესძახე და ჩახმხიცი გამოუშალე და
წავედა ჩახმხი ეხალზე დასაცემად, რომ ამ დროს მომა-
ძანა კონტრაბანდისტება:
— ბიჭო, არ წახდე ლევარსივ, არ წიფწყმიდო სული
არ ჩახბდე ჩემი ცოლმცილის ცოდვაში, და არ მოქკლა
კაცი. ბიჭო, მე ვარ შენი მეზობელი: ივანიკა მახარაძე—
გავიგონე ეს დუ არა, დაუძახე ივანიკას:
— ნუ გეშინია, ბიჭო; ჩახმხს კი გამოვუშალე. მარა
მაინც არ მოგკლავ,—
და, ამ სიტყვებთან ერთად, დავეწიე გამოშლილ ჩახ-
მხს და ისევე უკან დავბარუნე... გადარჩა. ივანიკა მახარა-
ძე თუ არა, და ისიც ჩემი კი მეზობელი, თორემ
სხვას არ გადავარჩენდი.

„ბირაჟი“



ქასაბი: (გაზეთზე ხელისმომწერის მიმღებ ქალს):
ბარიშნა მაღამ, ერთი ათი გირვანქა გაზეთი გამომიწერე...

მალე: გაზეთი ცალობით გამოიწერება, და არა წონით!

ქასაბი: მაშ ჩადი სჩოთქში, თუ რამდენი ცალი უნდა ათ გირვანქას და იმდენი გამომიწერე.

ეს ასე იყო... და, თუ ვინმეს არ გჯერათ, შეგიძლიათ თვითონ ივანიკას შეეკითხოთ... საწყალი ივანიკა მახარაძე, კარგი ხანია, რაც მოკვდა...

ჰო-და, როცა ამ ფიქრებში ვარ, დავინახე, რომ ჩემსკენ მოდიან ჯარისკაცები... ავღეჭი და ისევ გამოვბრუნდი... საზღვარზე გადასვლა არ მოხერხდა.

ელუკი მენატრებოდა. რამდენი ხანია იგი არ მინახავს! მენატრებოდა მეზობლები და სახლში წავედი.

როცა ეზოში ჩავედი, ელუკი ალტაცებული შემომეგება. მას ორი შვილი ჰყავდა; ერთი მკლავზე უჯდა, ხოლო მეორე, უფროსი, დედის კაბას ჩაფრენოდა და, თითქოს ჩემი სტვენითა, დედის ზურგის უკან იმალებოდა.

— აი, ასეთი ცოლი გყავარ. რამდენი ხანია წასული ხარ, ოჯახის ამბავს არ კითხულობ... შვილი არ აყავდა და ძირი... ახლა კი, ხომ ხედავ, ორი ბიჭი დაგახვედრე... აბა... შენისანა ცოლი ქვეყანაზე არაღვის არ ეყოლებს.

— ყოჩაღ, ყოჩაღ, ელუკი... მართლაც შენისანა ცოლი არაღვის ეყოლება... ყოჩაღ ქალო, ორი ბიჭი დამახვედრე... აწი რაღა მიჭირს... ყოჩაღ ელუკი—

მიხაროდა და ვებვეოდი ელუკის. ხუჭრობა საქმე ხომ არ არის. ცოლთან ოცი წელიწადი მიცხოვრია და შვილი არ მყოლია... ეხლა კი—ორი ბიჭი მყავს... ორივე მე მგანან... ნამდვილი მამა არის... „ის ურჩევია მამულსა, რომ შვილი ჰგადედს მამასა“... მეორე ასე ამბობს ანდაზა, და ეს მართალი არის... აწი რა მიჭირს: გამრავლდა როხროხაძის გვარი... გამრავლდა ქართველი... ოჰ, როგორ ესწუხდი, რომ შვილი არ მყავდა... გმადლობ, გმადლობ, ჩემო ელუკი... ჩვენ პატარა ხალხი ვართ და უნდა გავმრავლოდეთ... ნეტა, რამდენი ბიჭია ეხლა საქართველოში?... ორი ჩემი მიემბატა!... კარგად არ მახსოვს, რამდენი მითხრა...

მე ერთხელ, როცა თბილისში ვიყავი, სტატისტიკურ სამმართველოში მივედი მის მმართველთან.

— დაბრძანდით... რას გვიბრძანებთ?

— თქვენ მე კარგად გიცნობთ... არ იფიქროთ, რომ სხვა რამეზე მჭიროდეს... მე დიდ წიგნს ვსწერ მსოფლიო სტატისტიკის შესახებ, თუ შეიძლება, მითხარით: რამდენი ახალგაზრდა ქალია და კაცი საქართველოში? კიდევ ვიმეორებ: ეს მე მჭიროა არა სხვა რამეზე... ანე, რომ მე თქვენ არ მოგატყვილებ...

— ჯერ ამის თქმა ჩვენ არ შეგვიძლია.

— ჰო, კარგი... თუ თქვენ უხერხულად გრძნობთ, მაშინ არ შინდა... მეც კარგად ვიანგარიშებ— და მე გარედ გამოვედი.

მე იმიტომ მიხლოდა ეს ცნობა, რომ ამით ვავიგებდი და ვიანგარიშებდი ჩვენი ხალხის გამრავლების რიცხვს...

ჩვენ ვართ ორ მილიონზე მეტი. ამ ორ მილიონში გასათხოვარი და ცოლმოსაყვანი იქნება, დაახლოებით, მეოთხედი, ე. ი. ხუთასი ათასი... ხუთასი ათასი ცოლქმარიკ თითოეულმა ცოლქმარმა უნდა გააკეთოს, საშუალოდ, ექვსი შვილი... ეს იქნება სამი მილიონი... სამ მილიონს მივუმატოთ ორი მილიონი, იქნება ხუთი მილიონი... ხუთ მილიონიდან, თუ კი საჭირო იქნება, თუ კი ქალი და კაცი, დიდი და პატარა შეიარაღდება, ერთი მილიონი ისეთი მებრძოლი ჯარი გამოვა. რომ კომუნისტები კი არა, ვერავინ ვერ დაგვიმაგრდება...

ამიტომ ყოჩაღ და ათასჯერ ყოჩაღ ჩემს ცოლს ელუკის...



ცოლი ორი ვაჟიშვილით შემომგება.

იმ ღამით, როცა დავწვევი, ფიქრებმა წამიღეს.

— შენ დამარცხდი ლევარსი... ვერაფერი გააკეთე ჩვენი ქვეყნის საკეთილდღეოდ... შე რა კაცი ხარ?... ევროპაში ვერ გაიპარე... აჯანყება ვერ მოაწყე... ისევ დაუბრუნდი ოჯახს და ყანას... ისევ ძველ უღელში უნდა გიება,—

ასე ჩამძახოდა ვიღაც და მოსვენებას არ მძძვედა... მე ვადასწყვიტე სიკვდილი... კიდევ მოკვდი... მაგრამ დასაფლავების დღეს ვადავიფიქრე და გავცოცხდი... ეხლა აქ ვარ... ჩემი სიკვდილ-გაცოცხლების შემდეგ დღეს სწორს მიიღებ დაწერილებით ცნობებს... ეხლა ესეც კეპარა საზოგადოების დასამშვიდებლად.

ლევარსი როხროხაძე.

„ბარტაროზი“, ზმუცი და ლევარსი როხროხაძე გულთხად მაღალია უხადის ყველა იმით, ვინც კეთილ ინება და წერილობით, თუ პირადად მწუხარების თანაგრძობა გამოვციცხადა ლევარსი როხროხაძის სიკვდილის გამო. აღარ ვათავებთ სამგლოვიარო წერილებს, ვინაიდან ლევარსი როხროხაძე ცოცხალია და ჩვენი თავს ხატუნად ვოდ გრძნობს.

“უკლატენია”

ვა, ვა, ვა! ქრისტიანებო, ბალახათა გავონილა! ეს ქვეყანა შამფურითა ტრიალებს და მეც ღორის სუკით ამ შამფურზე ნელ-ნელა უტეცხლოთ ვიწვი!... კაცო, ეს რა ზაპრუმალი დრო დადგა! გამართლდა რა-ღა, გამართლდა კარაბადინში და ეფერმეერში ნათქვამები თუ მავან და მავან წელსაო მეორეთ მოსვლა მოვიდესო... ამაზე უარესი მეორეთ მოსვლა იქნება? ეს სავეცევი ვლასტი მეორეთ მოსვლაა, მამ და ჯანდაბადა ღონანაა!..

კაცო, შენი ალაბ ფულით აშენებულ სახლში ქირას იხდიდე, ათადან-ბაბადან ნაქონი იმენიები წაგართვან და გლუხუჭა მუნდრეებზე ტაბლასავით დაარჩიონ შენს საკუთარ საოტებში თითონ ფულები მოიგონ და შენ კი ხმელი პურის ქაბითა ღრძილებს ოტყავებდე, ამაზე მეტი მეორეთ მოსვლა?

ეპა, ნამდილად უყისმათო ვარსკვლავზე ეყოფილვართ დაბადებული და რამდენი ხათა და ხლავორთიც დაგვატყდეს, უნდა გაუძლოთ მეტი რა ილაჯო. ვაპ ნიკოლოზო, არ შემეტები, მაგრამ წაწყვი და აძალდი ჩვენი ამთ ხელში ჩაგდებისათვის რაღა! არა ამ ეშმაკის კერძები, რა ბალახავითა ფესვები გაიდგეს და! მერე რა ზირთი - ფირთის ხალხია, რეგბს არა შერებთან, ქვეყანა პარისასავით არიეს და სულ პოპო-ში ჩავარდნილიყავი!

მოდი თავიდან გიამბობთ ჩემი გულის დარდებსა: მაგრამ ქვეყნას ჯანი გავარდეს, ნეტავი ჩემი ცოლი სათენჯია არ გადავირით და თუნდაც უარეს სოდომში ჩავარდნილიყავი! მოდი თავიდან გიამბობთ ჩემი გულის დარდებსა:

როცა ეს პერევიაროტი ქნეს, დუქანი უფე დაკეტილი მქონდა, რაც შეშედი გადარჩა შაქარი, ვიჩინა პრაიზნიზ რაღა, —სახლში გადავხიდე და იაშიკებში და შკაფებში ჩავალაგეთ. ქალკში რომ ყველაფერი გა-მოილია და სახლებში ობრკები დაიწყეს, შინისაგან ვიღოეთ. პუპუს, ერთ ღამეს ჩვენსაც დააკაუნეს. გულმა მიგრანო, რომ ავი ანგელოზი გვეპატრონება. ჯერ გავიტვინე, მაგრამ, როცა კარების რახუნი დაიწყეს, მე წავილულულე: — ხტო ტამ—მეთქი.

— ატკროი იმენემ ზაკონა, —მე ტროიკა ვარო!
— ტროიკა კი არა, ვინდ კარეტა იყავი ამ შუალა-მისას რა საქმე გაქვს მეთქი.

— ატკროი სკატინა, ბურჟუა, მენშევიკ, სპეკულიანტ, კაკ ტო სმიემ პრატივიცა, რასხოდ პუშჩუო პულიმეტროვით მამაყარა ამისთანა ასკარბიტელნი რამეები. რას ვიზამდი, კარებო გავალე. მაშინვე სახლში შემოცვივდნენ ძაბრის ქულანები და ტყავის კურტიანები.

— სადა გაქვს პრაიზნი გვაჩვენეო! მაგრამ ვის დააკადეს, მთელი ვეშნები გადმოაქოთესც და რა შეშვი-ლი იყო, ავტომობილზე დააწყეს. ერთმა რაღაცა ბარათი დასწერა და მომცა, თითქოს დიდი ვეჭსალი იყო. ბრაზი მანჩოვს ჰამა, რას ვიტყვი, ვნადავ, მკლავის სიგრძე-თა ჰკიდიათ ლეკროვები! ერთიც ვნახოთ, სიფათში არ მოვეწონე და რასხოდი მიყონ, მერე მოღო და ვირი ტა-ლახიდან ამოიყვანე!..

ის ერთი, რომელიც სტარში იყო, მებნება თუ: — შენ და შენს ცოლს უკლატენია უნდა გიყოთო. გული გამისქდა აბავიფიქრე, ოღბათ უკლატენია ნასილსტევი ნი ანეჩნესტია არის მეთქი. ვებეწვები: დოსპოდინ ბალ-შევიკ, კაკ საბაკა სლუჟიტ ბულდუ; შენს სიყმეს ვილო-ცავ, მე რაც ვინდა მიყავო, ოღონდ ჩემს ცოლს მაგ უკლატენიას ნუ უწამთ მეთქი. ბან ჩუნის? გაჯიუტდა, შეგდა უჯათობის ვირზე და ყვირის: კაკოი ტამ, ორი-ვეს უნდა გიყოთო. ეს მიწაგასახეთქო სათენიკაც სალ-ლასნი გახდა და:

— მიყოს, მიყოს გეოჯან, არა მიშავს რაო.
— ვებნები თუ დედაკაცო, გიყოს რომე-

ლია, ამდენი ხანია ნამუსხანათ გიცხოვრია და ეხლა კი გიყოს? თავი სადღა გამოყვო...

— ნამუსი რა შუაშია, ოთახები უნდა ჩამოგვართვა-

სო. ჩვენ კი ორნი ვართ და ერთ ოთახშიც დავეტევიოთო, — თურმე უკლატენია ოთახების ჩამორთმევა ყოფილა! პუშურში გამიხარდა კიდევ: ამ დუხ-ქირ დროში ოთახები რომ აღარ შექნება სტუ-მრებიც აღარ მოვლენ და რასხოდში არ ჩავარდები მეთქი! ვა, პაქალუსტა მიართვით მეთქი.

მეორე დღეს ჩვენი ბარგი-ბარხანა სულ ერთ ოთახში გამოვხიდე და რომ არ დაეტია, მე და სათენიკა-მაც უკლატენიას ექენით: წინათ თუ თითო კრავოტში ვერც კი ვთავსდებოდით, ეხლა ორივე ერთ კრავოტში ვეწებით და მთელ ღამეს ომი გვაქვს: ცოტა იქით, მიიწი არ გადამაგდოვო, ხან ერთი გავადენთ პოლზე ზლო-რითს, ხან მეორე!

მაგრამ შავ და უკულმა ის დღე, როცა ჩემ სახლში უკლატენიას ქნეს რაღა. იმ ბემურაზ ჩვენ გვართვანტ ბალშევიკთან დაიწყო სიარული ათასი ჯურის ხალხმა, კრებებსა შერებოდნენ, დაკლადებს აეთებდნენ და ჩემ ცოლს ყველაფერი ესმოდა: მერე იმათ დაკლადებზედაც დაიწყო სიარული, ვილაც პრაპაგანდა ქალები გაიცნო და თითონაც მარაქაში ჩაერთა.

აი, ეს ოთხი — ხუთი წელიწადია, გა-დაირია, ქრისტანო, ჩემზეც გული აიკრუა და ოჯახზეც—ვილაც კავალრები იშოვა. კლუბებში დადის, მოდნებს აპყვა, მოკლე კაბა ჩოცო ჩიტა-კაბი მოიხა-და და იმებო შეეკრეა. ამ თმის დამოკლებასე გავ-ჯავიდა და გეზები თუ—დედაკაცო. ამ სობერს დროს რას ასტუნტრუკდა, ახარ მუტრუკიეთ რომ იკრი-ქები, შაგფერის მაგ ხნის მანდილოსანსა მეთქი? დუშ-მანს, რაც მე იმან დღე დამაყენა:

— ეხლა ის დრო არ გეგონოს, როცა შენ ნებაზე ვე-ჩნვიით მათამაშებდი, ჩვენც ბორკილები დაეამსხვრი-ეთო, —თუ ბევრს ილაპარაკებ, ეხლავე შენადელში გი-ჩივლებო!..

ამას კიდევ ჯანი გავარდეს! ამ ბოლო დროს სულ რაღაც ჩხუბის გუნებაზეა რა მემუქრება: —ხაქსოშ უნდა გაგეყარო, ტირანია ხარო!—ეს ტირანია რაღა დონანა ვერ გავიგე! ტირანია კი არა, ბოლმისაგან ისე ჩამოვდნი კაცი, რომ ტარანივით დაეწვრილდი და ეს კი აქ ტირა-ნიას მებძახის.

მაგრამ ეს სულ ამ უკლატენიას ბრალია, იმან გა-დამირია ეს დედაკაცი. ოპ, ბალშევიკებო, ამ უკლატენი-ას მოგონებისათვის თქვენ დაგეგქეთ ოჯახო, რო-გორც მე ოჯახი დამიქციეთ და შაქარივით ცხოვრება გა-მიმწარეთ. ფარხანადან.



ასე იცის

ლამის 12 საათი იქნებოდა, როცა ეტლი მიადგა „არტოს“. ეტლიდან გადმოხტა კონტად გამოწვივებული გაბო და გადმოიყვანა კოპწია არსება.

„არტოს“ კარებთან უბილეთოთ მდგომი ჯგუფი შეინძრა.

— სახე ძაღლს როგორ გამოწვივებულა! დაიქცეს მაგის ოხერი თავი... გუშინდამ შიმშილით კვდებოდა!

— ჩვენ აქ ბილეთის ფულიც არა გვაქვს, მაგი ეტლით მობრძანდა.

გაბოს ყურადღებაც არ მიუქცევია ამ მიუქცევია საზოგადოებისათვის და „არტო“-ში შევიდა.

თქვენ, ალბათ, ძალიან გაინტერესებთ ამ ახლად გაცნობილ ყმაწვილის ყოველი ნაბიჯი, „არტო“-ში გადადგმული. ძალიან ბოდიშს ვინდი, მაგრამ ყველაფერი რომ ეთქვა, რაც იმ ღამეს გაბოს „არტო“-ში მოუვიდა, ბევრი გამოვა.

მშვიდობიან მოქალაქეთათვის (იგულისხმება: რეგი-სტრატორები, საქმისმწარმოებლები, კანცელარიის და საქმეთა მმართველები, მასწავლებლები და, საერთოდ, ის ხალხი, რომელთაც გასაფლანგი არაფერი აქვთ), მშვიდობიანად გათენდა. გაბომ კი ის ღამე შეტად აღვლვებულ მდგომარეობაში გაატარა. დამაწვივდა მეთქვა: გაბო არის მოღარე. „არტო“ არის ბაღი, სადაც მოიპოვება ისეთი გულუბრყვილო სათამაშოები, როგორც არის: ნარდი, კარტი (კახინოში), ლოტო, რულეტკა, პტი-შეო და სხვები.

იმ შესანიშნავ ღამეს გაბო კარგად ჯიბეგამორტეხილი შევიდა ბაღში და დილას გამოცალიერებული გამოვიდა. მისი მხლებელი ქალი არსად სჩანდა.

თქვენ, ალბათ, გამოგიცდიათ, თუ როგორი არა სიმპატიური მოვლენაა წყალში დახრჩობა. შეიძლება თქვენ პირადად არ დამხრჩვილხართ ჯერ წყალში, მაგრამ რომელიმე თქვენი ნაცნობი შინც გეტყვოდით, თუ როგორია დახრჩობის პროცესი. რამდენად არასიმპატიურია წყალში დახრჩობა, მდენად სიმპატიურია წყალში დახრჩობისაგან გადამხრჩენი კაცი.

თბილისში არსებობს: წყალში დახრჩობის მომწესრიგებელი საზოგადოება და მას სადარაჯოები აქვს მოწყობილი მტკვრის პირზე, რომ ავით მოწესრიგებს მოქალაქეთა დახრჩობის საქმე.

ჰოდა, როდესაც გაბო მტკვარში გადაეარდა დასახრჩობათ; ადრე იყო და თითქმის არაივის გაუგია. არ გაუგია ეს ამბავი წყალში დახრჩობის მომწესრიგებელ საზოგადოების მცველსაც, რომელიც, რასაკვირველია, არ არის ვალდებული იცოდეს, ვინ როდის იხრჩობა.

წყალში ჩავარდნილმა გაბომ უტეხ წარმოიდგინა და-

ხრჩობის მთელი საშინელება, გადააეწყდა პირვანდელი მიზანი (დახრჩობის მიზანი) და მოუსვა ცურვას. თან გულში იგინებოდა: „რალაც დახრჩობის წინააღმდეგ მებრძოლი ხართ“, — ლანძღავდა იგი დამხრჩობ საზოგადოების მცველს, — „გადამხრჩინეთ რალა, ხომ ხედავთ, ჩემისთანა ახალგაზრდა კაცი იხრჩობა!“

„დახრჩობის მცველს“, როგორც ეტყობოდა, არაფერი ესმოდა გაბოს ლანძღვის, იწვა თავის კარგაში და ლანძღვითანად ხერხინავდა. გაბო კარგა მანძილზე ჩაითრია წყალში. მან დაკარგა მცველს იმედი და მორთო ყვირილი. ამ ყვირილს ყურადღება მიაქცეის, მეეტლებმა, რომლებიც ცხენებს ბანდენ მტკვარში, და გაბო ადვილად გადააჩინეს.

გადარჩენილი გაბო ბრაზით აღარ იყო. შეეტლებს, როგორც იქნა, თავი დააღწია და წყალში დახრჩობის საწინააღმდეგო საზღვის სადარაჯოსაკენ გაემართა. მივიდა და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, დაუწყო ბრაზუნი

— ვინა ხარ, — გაისმა ნამძინარევი ხმა შიგნიდან ნახევარი საათის ბრაზუნის შემდეგ.

— მე ვარ, შე ოჯახდასაცქევო! გამოდი გარეთ, კაცი იხრჩობა! — შესძახა სიცოცხლესაგან კბილებაწყველებულმა და გაწუწულმა გაბომ.

— ახლავე მოვიდვიარ! ვინ არის ამ ღორის ადგომამდე რომ იხრჩობა? კაცს ძილს არ გაცლბან! რა დროს დახრჩობაა ამ ალიონზე? — ბუზღუნებდა დარაჯი.

— ოხ, თქვენ კი რა გითხრათ! მოდი ახლა და ამათი იმედით წამოდი დასახრჩობად. მაშ გეგრე იცავთ თქვენ მოქალაქეთა სიცოცხლეს? — შესძახა მოთმინებლად გამოსულმა გაბომ. — კაცი კინალამ დაეხრჩვი, ამას ყურით არ გაუპარტყუნებია და კიდევ საყვედურს ლაპარაკობს!

— მაშ ეს თქვენ ბრძანდებით, ყმაწვილო, რომ ამ უთენიას მოდიხართ და ჩვენდა დაუკითხავად იხრჩობით? ახლავე წამობრძანდით კომისარიატში! — დაუყვირა დარაჯმა და ღონიერი მკლავებით მოზიდა. გაბოს წინააღმდეგობის თავი აღარ ჰქონდა და გაჰყვა.

მეორე დღეს გაზეთის ქრონიკაში ამოვიკითხე:

„დახრჩობაც ამახ ჰქვინანი!“

„გულში, დილით მოღარე გაბომ თავი დაიხრჩო მტკვარში, მაგრამ სიკვდილს გადააჩინა წყალში დახრჩობის საწინააღმდეგო საზღვის მორიგმა დარაჯმა. თავის დახრჩობის მიზეზი ფულის წაგება ყოფილა. კვლევა-ძიება სწარმოებს.“

გაიარა რამოდენიმე დღე და კიდევ ამოვიკითხე გაზეთში:

„კიდევ ერთი გაგვლანგველი“

„სასამართლოში დაიწყო მოღარე გაბოს საქმე ბრალად ედება სხახინო ფულის გაფლანგვა.“

აღლარა-აღლარსან.

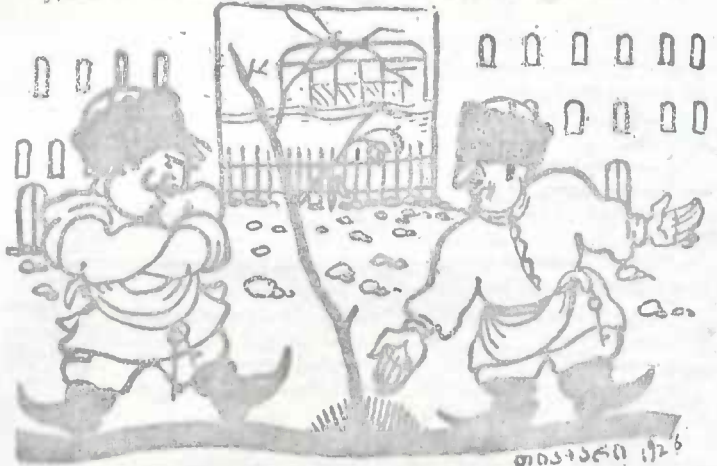


გაგრილება

„მოლა“- „პერეპივი“ „ხეცდუნეზისა და გორგოტიზისა“



თი პატრი



თია პარი

მიქიტინაძე: თქო! აქ ხე ამოსულა... მოდი და გავხსნათ ამის ძირში რესტორანი-ბაღი?

მ.ტ.-მ.ტ.ი ნიფუზი, თუ როგორ ტარდება მომხმარებელმა ქართლ ცხოვრებაში

მომხმარებელი

ამ ბოლო დროს ჩვენს დაბაში მოხდა დიდი გარდატეხა. განდობების მოტრფივალემ ზოგმა ფეხი წაიტეხა.

აყვავების გზას დაადგა პროფკავშირი: გახსნა კლუბი. ვინაშის მოწაფეებს გამოცდის დროს მოსდით ჩხუბი.

ბაზრის უკან უსუფთაოდ აღარ არის ერთი გოჯა. აღმასკომის თანაშემწე რე დადის, როგორც ზოჯა.

სიანს ქალაქი გააკლუცდა, საეკვო: ჰყავდეს სწორი. მოვაჭრეებს დუქნების წინ სანაშენით მოპყავთ ღორი.

ლექციები გაგვიხშირეს, ყოველ ღამე არის ქრება. გოჯე თუ ივლიანე ეპოს ჯავრით ნელა დნება.

პაველ შმაგი და ვალიკო აღარ ვიცით რას უყურობს,

ყველას უკვირს: სხვა შეფურნე უკეთესს რომ აცხოვს პურებს.

ტრაქტორებიც დატრიალდა, არ ვაწვალვებთ ხარებს კავში. კოსტანტინე „სპეცი კლუბის“ გადასახლდა ხიდის თავში.

გზები უკვე შევაკეთეთ; ნეტა შენი თვალთ ნახო. შეეტლე ხუთ-მანეთს ითხოვს რომ განახოს საჯევეხო.

რალაც ძალამ ეტყობა რომ ყველა გაგვიპირიანა: აღარ ხტუნავს თავის რაშით დღეს ბაზარში მირიანა

მა გზები ბახმაროზე რომ ვაკეთოთ რალად გვინდა! აქ მგზავრებით ცეპელინი უკვე სამხელ გადაფრინდა.

ჩვენ ასე ვართ, - და კარგს იზამს გვალვის ვილას ეშინია მოსარწყავად მოვრთე ყანა. იუ მოგებაძავს სხვა კვეყანა.

ოსმან-ალა.

ვინ არის?

ამაღლვება, გუჩია

კალაგოთ ყოფნამ იყო კიდეც უფრო გააფლიდა. ქორს უზიდავს მას გოდრობი ხან პეტრე და ხან კი ლიდა.

აეგალს მუდამ სხვებს იღვენებდა თუ ვინ საით გაივლიდა. (აღბად ეს რომ არ სკოდნოდა, - კაცად არვინ არ ჩასთვლიდა).

ცბიერებით, ცულსტობით ისარგებლა კიდეც პრესა. ხერეღში ძვრება, იქიდან ჰქებენს ხალხის ყველა მოკეთესა.

მაშ არა სთქვას ლოლიბუტმა: -- ჰიკი ვარ და მხურავს ქუდი? ზოლო მაშინ და. ცირეთ თუ მოაძვრეს ზიკზე კული.

თუ მოაძვრეს რიკზე კული. ჯერჯერობით საქმე გააქვს სისაძაგლის ბეგრის ჩამდენს. თუ კი შერჩა წრა ეშვი, - ვინ იცის თუ შეჰკებენს რამდენს!

ქორიკანთა ბიურო აქვს, ცნობებს აწვდის აგენტურა. თავმჯდომარედ თვითონ არის გაიძვერა, როგორც ტურა.

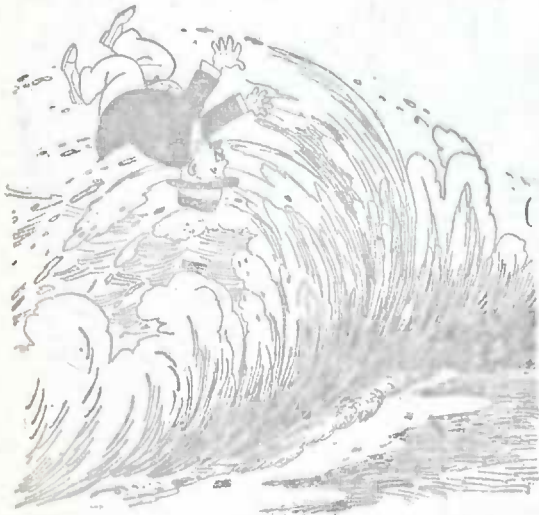
საეკვო რომ გავიდეს უხიფათოდ ბოლოს ფონი, და დაადგეს ყელზე ყველა თვისი საქმე საგმირონი. ზეჟან ხლუსტი.



ორი ტიპი მაქვს ახალა „მოლის“... ორივე მიყვარს გენაცვალვები. არაუის ნაცვლად ღვინო გმობის, - ასე დავუმხე ყველას თვალები.

ცხოვრებას ქაფი უნდა გართვა როგორც მექისე-მეზანოე. ჩემს სახელს გეტყვი (ზოლო არა სთქვა)! მე ვარ „სპირიტისტი“ მისრე ნოე.

„მეცხრე ზვირთი“



კურდღელას (სოფ. ბუჯის-ციხე, გურია). „მელქისეს“ ეკონომიური რეჟიმი გაუტარებია თავის ოჯახში, თუ კი თავის ორსულ ცოლს:

„ხელი სტაცა თმაში... ჩაუბტვრია გვერდი...
ცხრა თვე აღარ აცალა... ცოლმა დაბადა ბაღანა“.
(ჯერ-ჯერობით ეყოს უფსკერო გოდორი).

ლაქაშის (სამტრედია). შე კი კაცო, რალას უსაყვედურებ აღმასკომს, რომელიც ბაღს არ ანათებს, თუ კი სიბნელე შეყვარებულებისათვის უმჯობესია. ჩვენი სურვილიც ეს არის, რომ ქვეყანა შეყვარებული იყოს; და თუ ამისათვის სიბნელე სჯობია,—მით უკეთესი ამ მომქირნეობის რეჟიმის დროს (თუმცაღა უნდა ესთქვათ, რომ სიბნელე ვერ შეჰქმნის სიყვარულს).

უტუღიას (საჭილაო) გლეხკომის ხასადილოს თავმჯდომარე (თანამდებობაც საკვირველია) იაოოოიიიიიი თქვენ იწერებთ, რომ:

პატარას არ იჯერებდა,
არ არის ჩემი ჯერიო...
და ჩავვაბარა ბოლი დროს
მან კედლები და ჭერიო.
გლეხკომის წევრებს გლეხკომით
მან ეტლი დაუქირავა,—
და გასამრჯელოდ მივებლებ
გლეხკომი დაუგირავა.
მივებლებ მისი წაილო,—
არ წავიდა დათმობაზე,—
და გლეხკომის ხასადილოც
შეიცვალა ჰერკომად.

კიდევ უკეთესი: ეხლა ზაფხულიც, სუფთა ჰაერია და უფრო მარგებელია, ვიდრე ვალოდიას ხასადილო. ასე რომ: ხასადილოს მგაერ თუ კი ვალოდიას წყალობით პაერკომი (ე. ი. აგარაკი) დაარსდა, ვალოდია არ არის სახვედურის ღერსი.

სამეფულს (კირციხი). არ გრცხვენიათ, რომ სამ კაცს ასე ცუდი წერილი დაგიწერიათ? მაგრამ, როგორც დაბა აღნიშნავს, ეს წერილი შეგიბზავთ შუადღეს. ალბად, დიდი სიტყე იყო და თავში ვერ იყო მშვიდობიანობა.

ქვესკნელს (ქარაბის თემი, ზუგდიდის მაზრა). თქვენ გეწერო, რომ:

„პირადი ინტერესების გამო თემალმასკომმა ყოფილ მდივანს შეუღწინა ყალბი საქმე და მოათავსა პირველ დაწახებით ხასწავლებელში, ე. ი. გამსახლში (ზგონი, უმაღლესში თვითონ თავმჯდომარე წავიდეს)... ახალ მდივნად აიყვანა შექრომე, რომელსაც საქმე მქონდა პროკურორთან“.

ყველაფერი ეს შესაძლებელია, მაგრამ უფრო ადვილი შესაძლებელია ისიც, რომ თქვენც სწორედ პირადი ინტერესი გამოგქედებთ.

ხოლო, რაც შეეხება იმას, რომ:

მაჟურებლებს ატყვილებენ ხელი ღომის ქაღალდით...
ერთი მდივანი გაამგზავრეს და წაუხვეს გარკიცაო...
ხალი კი ქვეშული ფლანგეთა და ქრთამითაო,
ამი დღისა მუშაობით იხორება ხამ თვითაო...

თუ კი ასე, მთლად უმჯობესი იქნებოდა, რომ ასეთი თავმჯდომარე უფალო შეგებულბაში გაგეშვათ.

ცხვანტი (იქიდანვე). ეს საშინელი ეპიდემია—ენის ქავილი,—რომელიც მოსდებია ინტელიგენციას, როგორც თქვენი წერილი ამტკიცებს; ყველაზე ძლიერად თქვენ მოგდებია.

როგორც თქვენი „აღმასკომის კაბინეტის გვერდით გაიხსნა სამრეცხაო“, ისევე ჩვენს გვერდითაც არის სამრეცხაო, სადაც ირეცხება თქვენი მსგავსები, თუმცა თქვენი წერილის გარეუხიდან მანაც არაფერი გამოვიდა, ისეთი ქუჭყიანი იყო იგი.

კაი ბიჭს (სუფსა). თუ ყველა საგნებში ორების მიღება კაი ბიჭობაა, მაშინ, ქეშმარიტად, თქვენ კაი ბიჭი ყოფილხართ.

საფიზიელს (ქუთაისი). კარგი იოსკამ ახოზარის მოთქმა:

ვნახე ცხვირი ბრუნდზე-ბრუნდი—
დავაპირე გასწარება.
მაგრად მუშტი შემოვკარი,
ვით დღეოვგატს დაშვენდება.

ასეთივე ბედი ხვდა ჩვენგან თქვენს წერილსაც.

ყვა-ყვას (ჩიბათი). საკვირველება არის: აღმასკომს უსაყვედურებთ, რომ იგი ყურადღებას არ აქცევს დომახურის ღელეს, რომელიც

წვიმების დროს ეს მინარე
ნაპირს ლახავს... ხოდა,
ამას წინედ გლეხკომიტებ
დაუწვრია ოდა.
ცოტა ხანში ჩვენს შვიდწლესაც
მიაყოლებს ზედა...

დაცადეთ ცოტა და თვით აღმასკომსაც მიადგება და წაიღებს. ალბად, თვითონ აღმასკომმა თქვენზე უფრო კარგად იცის, რომ იგი წყალწასალებია და ამიტომაც არ უწყევს წინააღმდეგობას დომახურის ღელეს. რას ირჩით ამის შემდეგ.

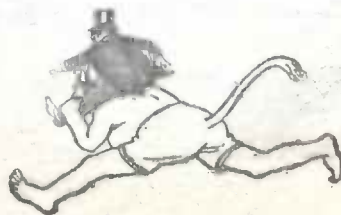
უერილი რედაქციის მიმართ

ამხ. რედაქტორო!

ქურნ. „ტარტაროზი“-ს № 52-ში მოთავსებულია წერილი ჩიბათიდან „წითელი მასკა“-ს ფსევდონიმით. გთხოვთ დამიდასტუროთ, რომ ეს წერილი მე არ მეკუთვნის.

პ. ც. მიშა ვლ. პატარაია.

რედაქციისგან: ხსენებული წერილი არ ეკუთვნის მოქ. პატარაიას. „ტარტაროზი“.



ვიზუზი

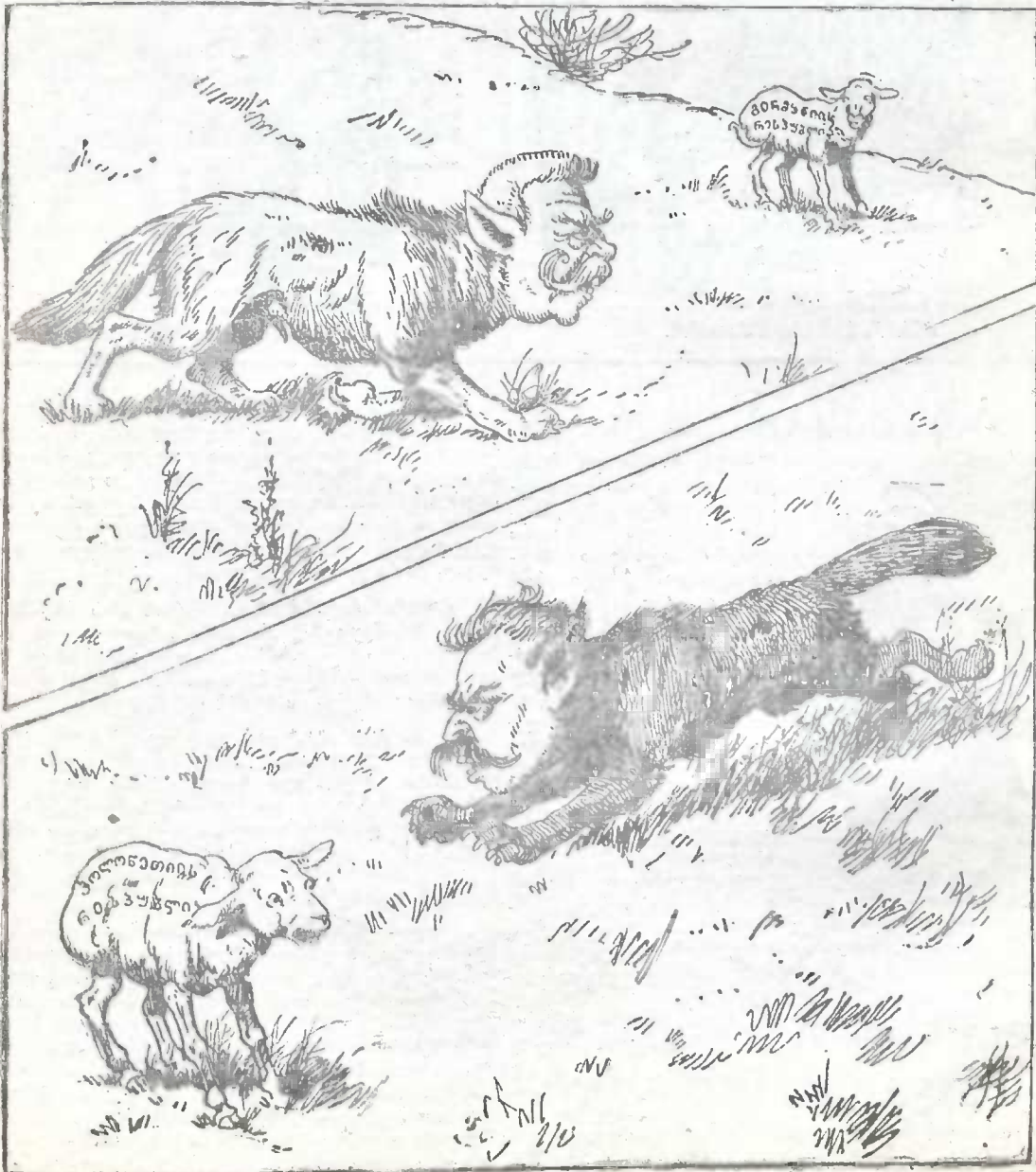


— ქალი: აი, რომ ამბობენ, რომა ღმერთი არ არისო! ხომ ხედავთ სულ წვიმებია? ეს ღვთის რისხვაა და იმიტომ წვიმს.

— კინტი: არა, დედიჯან... ეს იმიტომ არის, რომა ვინა და ომის შემდეგ ცა არავის „შეუბაჩინებია“ და ზემონტი არ უქნიათ.



აღსრულდა



ბერმანიაში და პოლონეთში ისეთი სამაგალითო წესწყობილებაა, რომ „მშელი და ცხვარი ერთად არიან“.

შ ე ლ ე ბ ი



ამერიკის მშობარი.



კომუნისტების მშობარი.

აკოფას გასაჭირი



— ე-ე-ებს სწორეთ ჩემზე ყოფილა სათქომი, თუ სიბერეშდის სიქაჩლე გეწეროსო... ახარ, სიქაჩლეს კიდევე რა უშავს. იმასაც თავისი თაბაუთი აქვს და! ქაჩალი რომ ვიყო, თავის გასაკრეჭი მაინც დახლში დარჩებოდა და ესეც ყაირათის საქმეა, რაღა! ჰამა სიქაჩლეს ვინ გაჯერებ, — გამჭუტეს, კულდუსუნამდის ტყავი ამძარეს, ჯარონიკზე დამდეს და საკუთარ ქონში მხრაკამენ ჩემი ყისმათის მაყალსედა! მახლას, კვიმატიან ვარსკვლავზე ვყოფილვარ, რაღა, გაჩენილი!

კაცი გილდი-კუბეწი ვიყავი, კულასავით გამართული მაღაზია მქონდა, სახლში სიტკბო არ მაკლდა, გარეთ — პატრივი; ჩემი სახელი გრანიცაში გეხსენებინათ, იცოდნენ, თუ ვინ იყო აკოფ ბაღდასის დახლიდარიანც! სამოცი წლის კაცი ვარ და, ბეჭურაზი ვიყო, თუ ჯერ ბედისაზვის საყვედური მეთქოს რაღა!

მაგრამ, დაბე ფათერაცს! ქვეყანა ლოტოს კოჭივით გადაბრუნდა და ჩემი სასტაინიაც უციფირო ნოლზე დადგა.

ამათ მიყვეს ყველაფერი, ამ ჩემმა ამშენებელმა ბალშევიკებმა! კაცო, ეს პერევალოტი ჩემ სახათაბალოდ ქნეს რაღა, თითქოს მენშევიცი პრაიეტელსტვა მე ვყოფილიყო! შამოვიდნენ თუ არა, იობის მატლივით დამეხვიდნენ და სულამდის ხელი მიმაწვინდეს!

ესაო სუბოტნიკი ვარო, წადი აკოფ და ბაპყალხანის პერეულკაში ფეხისადგილები დახვეტეო, ეს შეველუნაროღნი პრაზნიკიაო და დუქანი დახურეო, ეს — პადაზოდნი ნალოგი ის ემე ქენიო, ეს — შენი სახლი გარაცყოი უბრავეს მოეწონა, შიგ ლიკვიდაციონი შკოლას აღებს და აიბარგეო, ეს — ცხონებულ მამაშენ ბაღდას ფულით აშენებულ დუქნის ქირა გადაიხადეო, ეს — მომეციო, ის — მომეციო, ათასი ჯანდაბა და დოზანა!

ესკდები რაღა შრაზით, მაგრამ ხმას რა ამაბაღებინებს! მაშინვე გეტყვიან: კონტრ-რევოლუციია ხარო, მერე წადი და ხლაფორთს თავი დააძვინე! ამ ცეცხლში ვარ; მთხოვენ — ეაძლევე, მეტი რა ჩარა მაქვს! აქეთ-იქიდან მანუგეშებდნენ და შებენებდნენ, თუ:

— გაუძელ, აკოფ-ჯან, გაუძელ, მაგათი დღეები დათვლილია, გრანიციდან შევლა მოდისო! ჩვენი თვლით ვენახეთ ანგლიის ჯორები და კაბიანი სალდათებო! მეც ეს მაკოცხლებდა და ყველაფერს ვითმენდი, ჰამა დრო გადიოდა. ზაკონი თავისას შერებოდა და ანგლიის ჯორმა მაინც ჩვენამდის ვეღარ მოაღწია! ვაი, ჯგორი ჩააკვდეს ანგლიის პრაიეტელსტვის იმ სულში, რაღა, თუ ჩვენთვის დროზე მოეხდნა!

როცა მაღაზია ჩამამართვეს. პამეშენია რაღა. ხელათ ქიანქველებივით დაეხვიდნენ და ერთი კარგი ლახათიანი რემონტი დაარტყეს! ერთი ჯგირის შემდეგ მივდივარ, ლამე! ვხედავ, ერთი ლიბტრიისკების ლუმინაციაა ჩემს ნაღუქნარში, ყოფაზეები გაქელილი საქონლით, პრიკაში-კები პტი-შვოს ცხენებივით ტრიალებენ, მუშტარი ქიანქველასავით ირევა და ვაქრობა გაჩაღებულო! ჯგირი დამეწვა, რაღა! გულში ვამბობ: ჰაი გიდი, აბასთუმან! ფლაგი იის უღდა, და ჰიშტა ვისა აქვს! ჩემს დუქანში ბალშევიკები ფულს იგებდნენ, მე კი ჩაის მწვანელითა ვსვამდე! ვა, ღმერთი ბრემბის შკოლაში მიუბარებიათ, რაღა, კლასნიო ნასტენიკათა!

რანი ვიყავით



ველაფერი ჰქონდა უწინ,
(აქ ვაჭრობდა საქო).

მისი იყო ეს ქვეყანა,
თბილისი და ბაქო.

რანი ვარო



ესლა კი აქ მუშაობია,—
შესცქერის და სტირის.

საღლა არის ის სიმღიდრე,—
ვერც კი ჰყიდის ირისს.

ვხედამ, ვივსკას არშინიანი ოქროს ასოებით აწერია: „ერკობა“; მეორე ადელენიას—„სტუდკობა“, მესამეს—„აკობ“. ვიფიქრე, კიდე ნამუსიანი ხალხი ყოფილა, რომ ჩემს ნაღუქნარზე ჩემი სახელი დაუწერიათ—„აკობ“, სარაჯოვის ფირმა წაშალეს და ჩემი კი ოქროს ასოებით მიუწერიათ მეთქი.

გულმა ვერ გამიძლო და შიგნით შეველი; ვხედამ, ერთ კუთხეში განიერ სტოლთან ვაენათ გაბტყელებული ზის ჩვენი კატა-აწონიანთ სტეკოს შვილი იოვანე,—ი ძაღლების დობტური როა, რაღა, ჩემი ცოლის ნათულლია, ჩვენი პურმარაილი აქეს ნაჭამი.

მივდივარ, ერთი საღამ-ქალამით ვეკითხებო, თუ—უსტა იოვან!—შენ აქ რა გინდა?—იძან, თუ მეო აქ სვე-ცათ დამაყენესო!—მერე, შენ ხომ ძაღლების დობტური იყავი მეთქი. დობტურობას დიდი ხანია თავი დავანებე და ვაენში რო ვიყავი, იქ ზახეზოზობა ვისწავლე—პრავიან-ტი მებარაო, ადვილი საქმეა, გამორჩენაც კარგი აქეს და სპეცსტავეა მეძლევაო.—მაშ, სტარში ჰყოფილხარ მეთქი, რაღა? ჰოვო!

არც ვაციე, არც ვაცხელე და ვებნებო, თუ:—უსტა იოვან, შოდი საქმე გამიკეთე, ან პრიკაშიათ მიმიღე, ან დესეტნიკათ დამაყენე, გაქფერებული ვარ, ჰამაც ამ ად-გილზე გული მაქვს დაბმული და ჩემთვის ნუგეში იქნე-ბა მეთქი.

იძან უფრო ანგარიშინათ შეჰხედა საქმეს და მითხრა:—ძია აკოვ, კუბეწი კაცი ხარ. პრიკაშიკობა რათ გინდა, ერთი პატარა დუქანი გავაღოთ. საქონელს აქედან მოგცემ დოლგასრონი ნისიით და ტრესტის სებასტოი-მოსტზე,—ივაჭრე და მოგება ორივესი იყოსო!

ვა, საღლა სიხარული! ერთ კვირაში საქმე გაიჩი-სტა და ამ ერკობის პირდაპირ გაჩნდა ჩემი პატარა დუქა-ნი, რომელსაც ოქროს ასოებით მივაწერე: „ნოვი მაგაზინ აკობ“. ეს აკობი, თურმე, მყიდვილებს კოპაპერატია ჰკო-ნიათ და მიღეთის მუშტარი დამეხვია. საქმე გამორჩიალ-და. იოვანეც ისეთ საქონელს მაძლედა, რომელიც ჰერეი ნებახადიმოსტია და ხელში იტაცებდნენ, ჰამაც ჩემი დუ-

ქანიც მაშინაც ღია იყო, როცა ერკობსა ჰკეტავდნენ და ხალხს ოჩერედში დგომა აღარ სჭირდებოდა. ერთი სიტყვით, შამამდის და შამამდის მოგება! იოვანე მარტყებს, თუ ნება და წელში გაიშალე, ნულარ გეშინიან, რაც ჰუნარები იცი, გამაიჩინეო.

მეც დავტრილდი, რაღა,—ავიყვანე ორი პრიკაშიკი და დლე და ღამე ვამუშავებ! ერთიც ვნახოთ, ზედ იმ თე-ღეთობა დილითა, ცილაც აქებინაი დიდი პორტველით ვაენათ შემოდის და მებნება, თუ შენ ექსპლანტატორი ხარ და მუშებს ბეგრხანს ამუშავებო!

ვენებები:—ძმაო, ხატის ღვინო ხომ არ დავილევი ამ ჰუზმოზე, ჩემს საქმეებში რას იჩრები, გიცნობ, მიცნობ, ვინა ხარ?

თუო—მე ახრანა ტრულა ვარო!

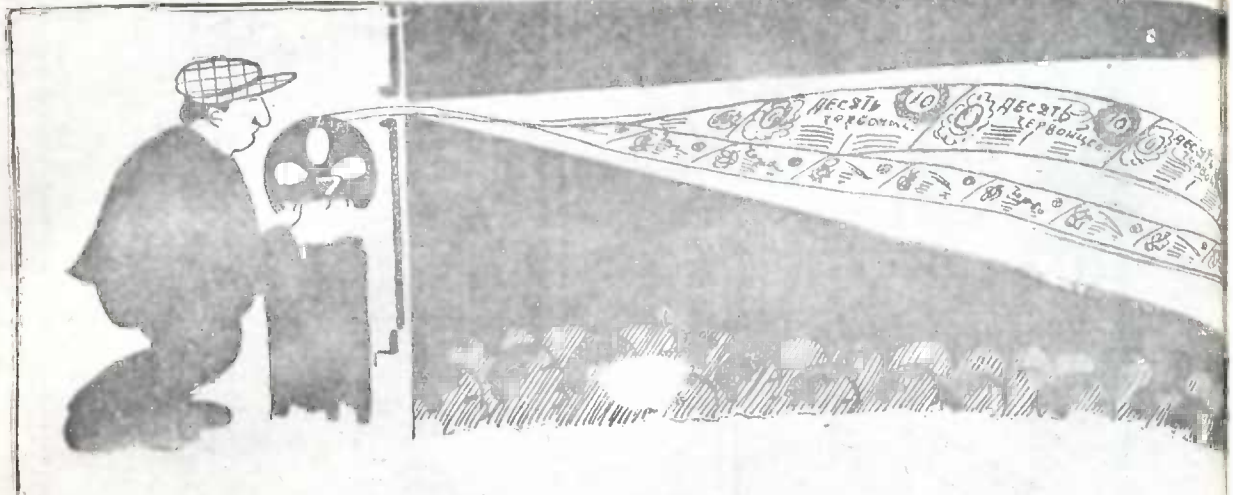
—ვა! ახრანა ტრულა კი არა, თუნდ ვარაცკოი ლომბარდი იყავი, ჩემი საქმეების მოწესჭიგებას ვინ გე-ხვეწება მეთქი! ერთი ვაცხარაო, ერთი პარუსკობს, სულ სტატეებით დამიწყო ლაპარაკი.

იმ ბემურაზმა იმტოლი იხალიშა, რომ ახში სულის პირში მიმცა, რაღა! სულმაც ჩხრიკა, ჩხრიკა და მთელი იშკილები გამოტყურინა. დავილუპეთ, რაღა, დავილუპეთ, ვანაჩრობით ფეხზე დაყენებული საქმე ისევ უკულმა წაიდა: იოვანე დაიჭირეს და ორივე პასულში მიგვეცეს, დუქანს დიდი სურგუჩის ფეჩატი დაარტყეს და მთელ იმე-ნიასაც არესტი უყვეს, ნიუსტოიკაში უნდა ჩამოგერ-თვასო!

ესლა ადვაკატთან ვიყავი და მითხრა, თუ ძნელი საქ-მეა, მაგრამ ვეცდები, რომ დასერეტას მაინც გადაგარიჩი-ნოვო, ერთი ხუთიოდე წელიწადი რომ გადაგიწყვიტონ, მერე ღმერთი მოწყალეა, რამე მოხდება და განთავი-სუფლდებიო.

ახარ, ქრისტიანო, ხუთი წლის კატრეენა ქარქვეტხ ხომ არ არი, და! ვა, ვა, ვა! ვინც ეს ერკობები და აკობები მოიგონა, ის წაწყდეს, რაღა, როგორც მე ტენში კოპები და გულში ბოღმა გამიჩინა!...
ფარსადან.

მ ა უ ზ ე რ ი ლ ა რ ი



მ ა უ ლ დ ე ბ ა ლ ა ს ა დ გ მ ე ლ ა ლ ს ა ხ ა ი ნ ფ რ მ ვ შ ი ს ა ხ ა ლ ი ფ ი ლ შ ი . თ ვ ა ლ ი

ლ ე მ ა რ ს ი რ ო ს რ ო ს ა კ ე

— რამ გაიძულა, როხროხაძე, რომ თავი მოიკვლო-მეთ, კუბოში ჩაწვეით, რა... კუბოში სამგლოვიარო განცხადებები გაუშვით შენ და შენმა ცოლმა, რამაც შეცდომაში შეიყვანა „ტარტაროზი“ და ზმუკი, რომლებმაც თქვენი სიკვდილის შესახებ დაბეჭდეს სამგლოვიარო განცხადებები?

— რამ მაიძულა? აი რამ:

მე სულით და გულით მიწოდდა, რომ როგორმე ჩეკაში ამოშვეო თავი. ბევრი ვისლავორთე, მაგრამ ხელს მაინც არავინ მკიდებდა და არავინ მატუსალებდა. როცა ევროპაში გაპარვა ვერ მოეახერხე და სახლში დაებრუნდი, იმ ღამით ეს ახრი მომივიღა:

— შობი და ასე ვიზამ: ხმას გაუშვებ, სამგლოვიარო განცხადებებს დავბეჭდავ ჩემი გარდაცვალების შესახებ, ქვეყანას დავარწმუნებ, რომ მე მოკვდი. როცა დასაფლავების დღეს საზოგადოება მოვა ჩემს გასასვენებლად, სასლიდან გამომასვენებენ და, როგორც წესია, ჯერ ეზოში დამასვენებენ წესის ასაგებად, მაშინ მე გადავხდი კუბოს სახურავს და,—თითქოს გავცოცხლდი, როგორც წმინდანი, კუბოდან წამოვდები. თუ გამიმართლდა და არ დამიჭირა ხელისუფლებამ, ხომ კარგი: ხალხს წმინდანი ეგვანები და თავყანს მკეცმს... ხოლო. თუ არ გამიმართლდა და ხელისუფლებამ დამატუსადა, კიდევ უკეთესი,—მეც ეს მინდა. ჩეკაში მომათავსებენ; ეს არის ჩემი მიზანი.

და მართლაც ასე მოხდა. როგორც კი კუბოს სახურავი გადმოვადე და ის იყო აღგომა დავაპირე,—მაშინვე მტაცეს ხელი, დამიჭირეს და ჩეკაში ვადმომავანენ. აღსრულდა ჩემი მიზანი.



კუბოს სახურავი ავხადე და ის იყო ვდგებოდი.

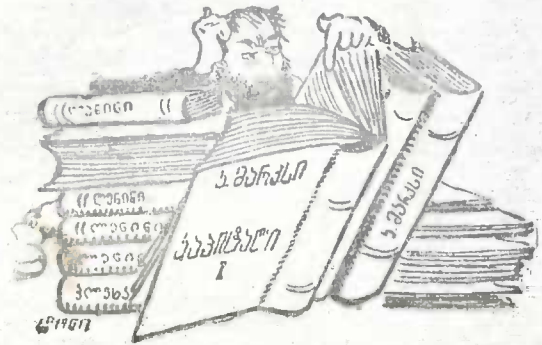
— საკვირველია; თუ რად გინდოდათ ასე ძლიერად ჩეკაში თავის ამოყოფა?

— გაიამბობთ... ყველაფერს-გაიამბობთ. მიწოდდა იმიტომ, რომ: შემესწავლა მსოფლიოს პოლიტიკური ცხოვრება, გავრკვევეულიყავი პოლიტიკურ პარტიებში და ის ქაოტური მდგომარეობა, რომელიც ჩემს თავში იყო, ჩამომეყალიბებინა და ერთი სწორი მიმართულება ამელო მსოფლიო პოლიტიკურ მიმდინარეობაში.

— კი, მაგრამ, ეს ხომ ცოდნით, წიგნების კითხვით და ხანგრძლივი მეცადინეობით შეიძლება?

— უკაცრავად... უკაცრავად, მაგრამ თქვენ ცდებით... უნდა მოვახსენოთ, რომ მე მთელი დღეების განმავლობაში სხვადასხვა წიგნებში ვიყავი ჩაფლული, ყველაფერს ვკითხულობდი, მაგრამ დავრწმუნდი, რომ ეს შეუძლებელი იყო, რადგან ამას დიდი დრო უნდოდა, თითქმის მთელი ჩემი ცხოვრება... აქ კი, მე ვიცი, რომ სულ მოკლე ხანში ვაღიან მთელ პოლიტიკურ კურსს. ლიტები ცოტაა...

მე ისიც ვიცოდი, რომ საქართველოს ყველა პოლიტიკური პარტიების არქივი-მუზეუმი აქ არის; მათი შესწავლა აქ უფრო შეიძლება, რადგან მთელი მათი მუშაობის ლიტერატურული დედანი აქ ინახება, ხოლო იმათ კი ასლი აქეთ და, მოგვხსენებთ, დედანით უფრო საღად და სწორად შეისწავლი კაცი; ვიდრე ასლით.



წიგნებში ვიყავი, ჩაფლული.

მცეპი



ი. გიბას.

ლევარსის სიტყვა პოლიტიკურ ტუსაღებთან.

— არა, ძმებო და ამხანაგებო! თქვენ ცდებით, როდესაც ეუბნებით ხალხს:

— დაიცადეთ კიდევ ცოტა... წყალი აიძღვრება; თუ თავისთავად არ აიძღვრება, სახლგარეულობიდან აამღვრევენ და იცოდეთ, რომ აამღვრეულ წყალში თევზს ადვილად დაიჭერთ. თევზის დაჭერაში თქვენ გულისხმობთ არა ნამდვილ თევზს: კალმახს თუ ლორჯოს, არამედ ძალაუფლების ხელში ჩაგდებას, მის დაჭერას.

თქვენ ცდებით, ამხანაგებო! თქვე დალოცვილებო, აამღვრეულ წყალში კი არა, წმინდა, დაკანკასიებულ წყალში ვერაფერი დაიჭერთ და, ერთი იგი მითხარით, აამღვრეულ წყალში თქვენ რას დაიჭერთ?.. კმარა ასეთი შეცდომები.

ჩემი მაგალითიდან გეტყვი:

მე ძალიან მიყვარდა თევზაობა. სულ წყალში ვიყავი, ჟუჟში არც ერთი შტო არ არის, რომ მე არ დამეწუროს და არ მეთევზოს შიგ, და, როცა წყალი დაწმენდილი იყო, თევზი ვერსად დამემალებოდა. ხოლო, როცა ქვის გადაბრუნებისაგან წყალი აიძღვრებოდა, მაშინ თევზის დანახვა შეუძლებელი იყო; მე დავეუცდიდი წყლის დაწმენდას და შემდეგ კი ვერც ერთი თევზი ვერ დამემალებოდა.

დიხს! ეს ასე იყო და ასეც არის.

წელან ერთმა ორატორმა სიტყვა, რომ:

— არა უშავ რა, რომ ჩვენები პარტიაში შედიანო; ციხე შიგნიდან გატყდებო.

ესეც, ამხანაგებო, ყოვლად უმსგავსი სისულელეა: ერთი რომ, ვინც ჩვენგან პარტიაში შედის, ის შედის წრფელი გულით და არავეითარი ბოროტი განზრახვა მის გულში არ არის. ეს ყველასათვის აშკარაა.

მართალია, ხალხური თქმულებაა—ციხე შიგნიდან გატყდებო, მაგრამ ეს ხალხს იმიტომ კი არ უთქვამს, რომ თქვენ ასე პირდაპირ გაგეგოთ! იქნებ თქვენ მართლაც ასე გგონიათ და ამიტომაც არის, რომ იქ აპირობთ თავის მოყოლას?.. არა, ეს ასე არ არის. გარეთ იყავით და გარედან ვერაფერი დააკელით ამ ციხეს; ესლა კი, როცა მომწყვდეული ხართ ამ კედლებს შორის, თქვენ იზამთ სიკეთეს? არა, ძმებო! უნდა შეიგნოთ, რომ აამღვრეულ წყალში თევზის დაჭერა უფრო ძნელია და ციხის გატეხაც არ შეიძლება შიგნიდან.

ეს არის ჩემი გულწრფელი თქმა. ისე თქვენ, როგორც ზენებოს! მე კი მეტი აღარ მინდა აქ ყოფნა.

იქნებ-აქნებ

КИНО-ТРИУК или кадры советской кинематографии

Руководители «Пролеткино», стившего 2-ю серию «Баллаского союза» должны отвечать в ответственности по обязательству в безопасности и расстратах.



Сняли одного вора. «получилась целая свора»

ეს სურათი ამოღებულია № 23 „სმენახ“-იდან. ჩვენ არ ვფიქრობდით მის ამოღებას და ჩვენს ჟურნალში მოთავსებას. მაგრამ, იქნებ, ასეთი რამ ჩვენ შიგნით ხდება და ამიტომაც საჭიროდ ვსცანით ასე მოვქცეულიყავით.

— წამსდარხარ კაცი... რამ ვაგტეხა ასე?

— რამ ვამტეხა და სინამდვილემ.

— რა არის ასეთი სინამდვილე?

— რა არის, და აი რა: ზაპესი, პიონერები და წითელ-არმიელი... აი სამი ფაქტორი, რომლებმაც მე კი არა, არსებულ ხელისუფლების ყველა მტრები გასტეხა.

— მაინც, რით და როგორ?

— რით და როგორ? აი—რით და როგორ! ზაპესი არის სიმბოლო ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის აყვავებისა... მე, როცა თბილისიდან ბათომში გავემგზავრე ევროპაში გასაპარავად, მატარებლიდან დავინახე გადართებული ზაპესი; მაშინ მივხვდი, რომ ჩვენ დამარცხებული ვიყავით; კინალამ ვადმოვხტი მატარებლიდან და კინალამ ხელი ავიღე ევროპის იმედზე, მაგრამ ეშმაკმა, რომელიც იჯდა ჩემში, მე დამძლია: ეს ერთი.

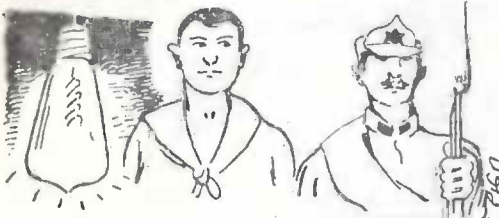
— პიონერებმა რით შეგაშინეს? ალბად, თავისი და-რაბანდით!

— თუ გნებავთ, მასე იყოს... მაგრამ, როცა მე დავინახე ეს ზღვაოდენა ბავშვები წითელი ლენტეხით, მართალი გითხრათ,—წელში გავწყდი კაცი. თქვენ იცით თუ არა, რომ მთელი მომავალი თაობა კომუნისტების მეზობლი ლაშქარი იქნება? გამოდით თქვენ, რომელსაც ცალი ფეხი სამარეში გაქვთ უკვე გადადგმული და ჩაცვნილ კბილებით წელმოტეხილებმა ყუარაჯენით შეებრძოლეთ მათ. რას გაზღებთ!

— რუსის სალდათმა რით შეგაშინა?

— რით და ზრდილობით. მე იაპონიის ომში ნამყოფი ვარ. რუსის სალდათი იყო გაუზრდელი. მათი ეშინოდა ქალებს და ბავშვებს... ესლა კი ჩემი ძვალთი ვნახე:

ატარებული ქალი, რომელიც ქმარს გაელახა (და ვინ იცის, იქნებ მისი ქმარი „განათლებული“ კაცი იყო!) და გარედ გამოეგდო, შეიბრალა სალდათმა. ზრდილობიანად, როგორც დას, ყველაფერი გამოვიტოხა და ღამით პათოსნად დედის სახლამდე მიაცილა.



სამი ფაქტორი

აი, სამი ფაქტორი, რომლებიც ერთხელ და სამუდამოდ ასამარებს ევროპის იმედებს.

— შენ, ალბათ, ყველაფერი აქ მიხვდი ამას?

— დიას! აქ მიხვდი... აქ კი არ მიხვდი, აქ დაედასტურე ის, რასაც მიხვდარა ვიყავი... ქეშმარიტად: აქ ბევრი რამის სწავლევა შეიძლება. მე რომ ნებას მომცემდნენ, გამოვალ და ამ ჩეკას აბრას ვაუწყებთ ასეთი წარწერით:

სამართვმ-

ლოს უმაღლესი ჭაუხის სასწავლებელი კოლმ-ტიპური უნივერსიტეტი.

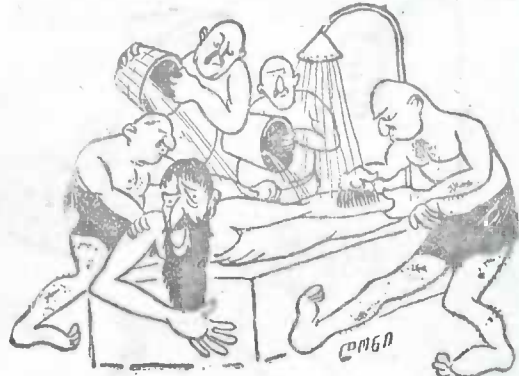
და, მე მგონია, ეს უფრო სწორი სახელწოდება იქნება ამ დაწესებულებისათვის, ვიდრე ის, რომელიც ესლა აქვს.

ცოდვევისაგან ვაფხინდა.

როცა გამანათვისუფლეს, პირდაპირ აბანოში წავედი. ოთხი მექისე დავიქირავე. ოთხივე მომდგა და დამიწყეს ბანა. წიხლებით შემდგენ ზურგზე. ვფიქრობდი:

— ეს ოსრები, ალბათ, მენშევიკები არიან. ვაივებს, რომ მე პოლიტიკური მრწამსი გამოვიცვალე და ამიტომაც მთელვან ასე, მაგრამ... მაგრამ მეორე აზრმა გამიელვა: არა, ალბათ, უნდა ძველი ცოდვები და ჭუჭყი მომაცილონ, გამწმინდონ მათგან და ამიტომაც მთელვან ასე მაგრად.

აბანოს შემდეგ საპარკმანეროში წავედი წვერების გასაპარსათ და თმის გასაკრეჭად. ვავიპარსე, ვავიკრიჭე. ჩემი წვერი თან წამოვიღე; ეს წვერები მე მუზეუმს უნდა გადავსცე.



ოთხივე მომადგა და დამიწყეს ბანა.

საპარკმანერო



იემი წვერი თან წამოვიღე. შტაინახის სისტემა.

როცა საპარკმანეროდან გამოვედი და რუსთაველის პროსპექტზე გასვლას ვაპირებდი, კაცმა შემანერა.

— ვერ მიცანიო? მე ექიმი არახიანი ვარ. გახსოვთ, თქვენ პირველად რომ თბილისში ჩამოდიო, გულის გასამაგრებლად კენჭი გადაყლაპეთ თურმე, რამაც თქვენ ავად გაგზნაო. თქვენ მოგიყვანეს საავადმყოფოში...

— დიას! დიას! მასხრეს... — ჰო-და, მე იქ თქვენ გაგიკეთეთ შტაინახის სისტემა. შედეგი საუცხოვოა... თქვენ უკვე გაახალგაზრდადებულნი ხართ... თქვენ აწი ჯეელი ხართ... გეძებდით და გიპოვეთ... გამარჯობა შენი ახალგაზრდა ლევარსი,—და კიდევ ჩამეხვია და მაკოცა.

— მეც მივირბა, რომ ასეთ ცვლილებებს ვატყობდი ჩემში... გმადლობ ვახალგაზრდადებისათვის.—ესლა მე ჩავეხვიე და ვაკოცე.

და მე ვაცხადებ საზოგადოების საყურადღებოდ, რომ ამიერიდან მე ვარ ახალგაზრდა, ჯეელი ლევარსი როზროხაძე.

ზმუჯი.

დიდი ვაჭრობა



ვაჭრობას ეხევა თავისი მუხობაში.

ჩვენი „ეპო“



სამო—ახარ გეხებები გეოგანი ეს ერკობია თუ რაღაც კობია, ჩვენი გასაგისის ამოსაწყვეტათ მოუგონია ქსია!

გამო—მახლავ საქოჯან, ერთი კობი რამე ჩვენც თუ არ ვქენით, ჩვენი დახლი თავგების აკადემიით გადაიტყევა...

უფლის გაჭანკალი

(შემოქმედო, გურიი).

მაშუალობა მუდამ იყო ხელობა სარტის კაცს გამორჩენა ჰქონდა ყველასთვის შესახარბი; ნამეტურ იმერეთში, სადაც ცოტაა მიწა,— მაშუალობამ მრავალს კაი ცხოვრება მისცა! ეს იყო ძველად, როცა ბედმოძვირებულ ქალებს,— მანქაკლით ასალებდენ, საქმროს უხევედენ თვალებს!... მაგრამ თუ მაქანკალი უფალსაც სპირდებოდა, ამას კი დღევანდლამდე არავინ მოელოდა. დღეს კი გურიამ ნახა

თავის კეთილი თვალით, რომ შემოქმედში გაჩნდა ასეთი მაქანკალი: ეს უშვერიძე არი ჩვენი ფარნაოზ მღვდელი, ტაბლა-საკურთხის მონა და სულის გამყიდელი, დადის თემიდან თემში— თავის ჯაგლაგი ჯორით და ხალხის „მორჯულებას“ ცდილობს ათასი კორით. და ყველა ყოფილ ხუცებს, ვინც კი შეიგნო რომა,— მატყუარობას სჯობდა პატიოსანი შრომა— ის პროპაგანდას უწევს: — კვლავ შეიყვარონ ღმერთი. სულს ნუ მისციემენ ეშმაკს და ხალხს უქციონ გვერდი. გლეხებშიც, სადაც შესწლო

მან ენა აატოკა,— მაგრამ როდემდის ზიდავს წყალს ეს უნდილი კოკა?...— ტარტაროზ, მოველინე ბასრო ჩანგალის წვერით, რომ ამ მანქაკალს „წმინდანს“ ზურგზე აღინო მტვერი!— მაშინ შეიგნებს ფარნა— (თუ ის სიმართლეს ეძებს), თუ როგორ არჯულებდენ ნამდვილ ეშმაკის კერძებს!... ბოკი

ჩვენი „ეპო“

ჩვენი „ეპო“

ჩვენი „ეპო“ გამოცოცხლდა, გაიწია, გაიზარდა. მას მეტოქე აღარა ჰყავს კერძო ჩარჩ და ვაჭრებს ვარდა, მან გლეხკომს მზე დაუბნელა, ინვალიდებს დასცა მენი,— და გადასდგა წინ სასველელად ჯერჯერობით ცალი ფეხი.

ერთი ზნე სქირს ამ ჩვენს „ეპო“-ს, ხელსა უშლის ერთი რამე დაის თ უარ გამოსწორდა, არ ექნება მას სიამე: როცა დალლი სულს მოითქვამს, თაროს ამკობს საქონელი, დაგროვდება შიგ დოვლათი ეგ ზომ ძნელად საშოვნელი,— მაშინ გვერდი გაეზარევა, ან აძერება თავზე ქერო და გაძლება ვინმე წუწკი, იგი აღარ დასაჯერი. მაგრამ მაინც, ჩვენი „ეპო“, (სახელად რომ შენ ჩვენი ხარ) დივიდენტს თუმც ქურდებს აძლევ ვაჭრებს მაინც გვირჩევენხარ. გისურვებ, რომ მომავალში კიდევ უფრო გაფართოვდეს და დაგიდგეს ისეთი დრო,— „პოსობიებს“ სხვას არ სთხოვდეს ხათაბალელი.

ქურქოსანი

(ვუძღვნი იულოს)

იყო ლანჩხუთში ტყე ტრესტის გამეღ ღვთისაგან სვიანი. რწყილისა ტყავის გამპრობი. მხარჯველი ბარაქიანი,— მოანგარიშე ჩახვაძე სალაროსთან ზის ახლოსა და ცდილობს ფულებს კასაში შეუმჩნეველად აკლოსა. სამიოდ კიდევ სხვა ჰყავდის, (ჩვენთვის რა საცოდნარია) და ყველა ერთოდ შემტკბარნი ქმები და მეგობარია. მაგრამ ვის შერჩა ამ ქვეყნად ცხოვრება თავფსებერ ტკბილი მოვიდა რევიზია და ყველას უსინჯა კბილია... კაკაბაძე შორს გაიქცა, არა სჩანს იმის კვალია წავიდა, თანა წაიღო ტყე ტრესტის დიდი ვალია.

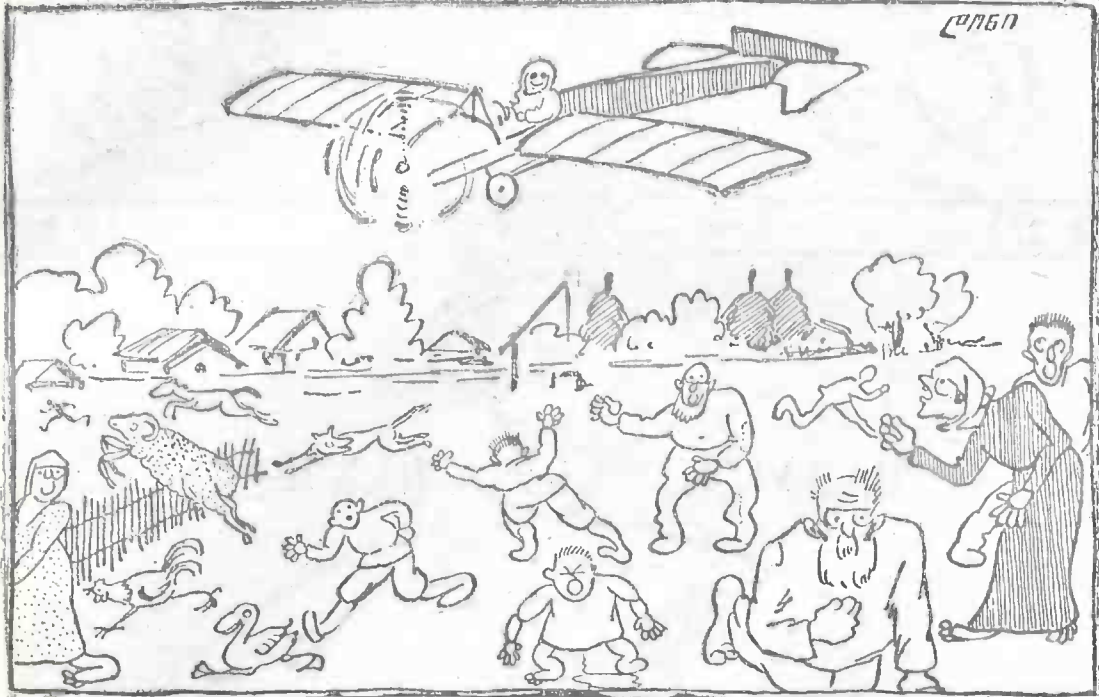
შხანკოლა

შესაძლებელია გასწორება



მულანბეგი (რომელიც ციხეში ზის და კითხულობს გაზეთში ლოზუნგს: „კოლპერაცია—გზა არის სოციალური რევოლუცია“) ჩემთვის კი კოლპერაცია დარჩა გზა გამსახლისაქენი არა, მართონ ჩემთვის,—ბევრისათვის ასეა.

როგორ ხვდებოდნენ სოფელში ჭაპარობლანს წინადა



ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 9

სმენა! ყველანი
დადებით მწყრივად
და ერთსულოვნად—
ჩვეულებრივად
მოისმინევი
ბრძანება ჩემი,—
თქვენთვის პროგრამად
გამონაცემი:
გიცხადებთ ყველა
ქვეშევრდომ-სწორებს,
ერთგულ მებრძოლებს,
ტარტაროზკორებს,—
ჯოჯოხეთისა
ოჯახის წევრებს.—
მწარე სიტყვების
ოსტატებს მჭერებს
ჩვენს თანამგზავრებს,
და ჩვენს მიმდევრებს,
რომ დღეს უქმდება
ბრძანება ძველი—
(ორი თვის წინად
რომელსაც ვწერდი)
და „ტარტაროზი“
ამიერიდან
გამოდის ისევე
თექვსმეტი გვერდი:—
ჩვენ არ გჩვევია
ჩვეულებრივად
ერთ მკვლარ წერტილზე
გაყინვა ცივად:
ვზომავთ და ვწონით
ჟამს და დროებას—
და კვალში მივდევთ
საჭიროებას,

რომ დღიურ კითხვას
გავცეთ პასუხი
და კვალში მივყევით
საწუთროებას!
და ამიტომაც
წინა ბრძანება—
არ იყო მხოლოდ
სიტყვის ზმანება,—
არამედ ჰქონდა
ღრმა საფუძველი
რომ შეგვეცვალა
ჩვენ წესი ძველი
და „ტარტაროზსა“
თექვსმეტის ნაცვლად,—
მხოლოდ რვა გვერდზე
გაღმონაცვლა,—
(ისიც დროებით—
ჩვენ ვწერდით ნათლად!)
მიზნებს ჩამოეთვლით
სულ სამიოდეს,—
საჭირო არის
ყველამ იცოდეს:
პირველი იყო
ქალაქის ზოგნა,
(მაშინ გაძნელდა
იმისი პოვნა)
საჭირო გახდა
ქალაქდარტრესისთვის
გადაგვეგზავნა
აქედან თხოვნა
და მიღებამდე
გვეცად-გვედროვნა!
მეორე ნდელი
მასალის კითხვა

სხვაგვარად დავსვით
ვიდრე დღეს (გინძ ხვალ):
„სატარტაროზი“
საკბილო საგნებს:
(თავადებს ჩარჩებს
მღვდლებს თუ დიაკვნებს)
ჩვენ აღარ ვთვლიდით
ბლომად მისაგნებს,—
ვფიქრობდით:—„იმათ
უტრით ყოფა,—
აწი რვა გვერდიც
კარგად ეყოფათ!“
მესამე (დიდი
ფუძე ზნეობის)
იყო რეჟიმი
მომჭირნეობის:
მაშინ დაიწყო
ეს საქმე ძნელი,
ყველამ დაზოგვას
მოჰკიდა ხელი
და (ჩვენ ამ თქმაში
ვიყოთ გულწრფელი)—
მრავალი გვეყავდა
გამოუცდელი
და რომ ეს საქმე
არ წაგვეზინა—
უნდა ნაგალითი
გვეჩვენებინა!
ვთქვით და აღსრულდა:
რეჟიმი იგი,
ჩვენ დაეპყარეთ
ვით ითხოვს რიგი
და გაკეთოლი
მივეციო ყველას,
ვინც კი ამ დარგში
ითხოვდა შევლას
და თუ დღეს „რეჟიმ

და როგორ ხვდებიან ხალხ



ტკონონია“
 ხალხს სასარგებლო
 გზად გახდომია,
 აქ ჩვენ მიგვიძღვის
 ზმაგი დიდი
 მომჭირნობის
 ჩვენ გავდეთ ზიდი...
 მაგრამ როს საქმე
 ავწონ-დავწონეთ
 და შევაფასეთ
 ჩვენი ძალღონე,
 საქიროდ ვსცანით
 კვლავ შეცვლა გეზის.
 ისე იმავე
 სამი მივზით:
 პირველი ის, რომ
 ქალაქის საქმე,
 ასე თუ ისე
 მოვაწყვე აქ მე
 და თუმც კვლავ გვამრთებს.
 ამ დარგში ზრუნვა,
 მაგრამ არ გველის
 შეფოთვა და ქმუნვა.
 მეორე-ჩვენში
 მომჭირნობა
 განხორციელდა—
 განჩნდა მხნეობა:
 ჩვენ ყაირათი
 ვასწავლეთ ყველას
 და წარმოებას
 მივეცით შველა
 და ამ მხრივ ვალი
 სერიოზული—
 ჩვენ მოვიხადეთ
 — ტარტაროზულად!
 მესამე ის, რომ
 თქვენს საყვედურებს,

ველარ ვასმენდით
 აწი ჩვენს ყურებს:
 თქვენ გვიჩიოდით
 და წყრომით გვეწოდით:
 — „ვერაფერს იტვეს
 თქვენი რვა გვერდი!“
 „სატარტაროზო“
 საქონელი კი
 უნდა გამოვტყდეთ—
 მეტად ვაზშირდა
 და ყურადღების
 მიქცევა ქირდა:
 ზოგმა ძველებურ
 აიშვა თვი,
 ზოგმა გაფლანგვა
 ხელახლა შინჯა,
 ზოგს დაავიწყდა
 ჩვენი ჩანგალი,
 ზოგმა რეჟიმი დააიხზინჯა ...
 და ჩვენც ავიღეთ
 და ასე ვქენით
 შევიკრიბებით
 და დავასკვნით:
 — საქირო არის
 დღეს მეტის-მეტად,
 რომ რვა გადიქეს
 ისევე თექვსმეტად!
 აჰა, სრულდება
 ბრძანება ესა
 და როგორც ხედავთ
 თქვენ უკვე დღესა—
 შეგისრულდებით
 რასაცა გვეწოდით
 და „ტარტაროზი“
 ამიერიდან
 გამოლის ისევე
 თექვსმეტი გვერდი.

გააორკეცოთ
 დღეიდან შრომა
 და მოგვაწოდოთ
 მასალა ბლომად.
 გაიმახვილეთ
 თვალი და ყური,
 დასაახეთ ჰიმნი
 ჯოჯოხეთური
 და გაუწიეთ
 ხალხს სამსახური
 და ვინც კი ნახოთ
 ორგული, მავნე
 ჩვენ აქ მასალად
 გადმოგვიგზავნეთ,
 ჩვენც არ მოგაკლებთ
 ზრუნვას და ჯაფას
 და მოგიზნადებთ
 საკბილო ფაფას:
 იმ თქვენ მასალებს
 ამგვარად, ასე
 დაუყოვნებლივ
 ჩვენ მოვითვსებთ—
 ზოგს „ტარტაროზში“
 (რაც კი ივარგებს,—
 ზოგსაც უფსკერო
 გოდორი არგებს).
 პასუხს კი მაინც
 მიიღებთ ყველა—
 გიშველით რაშიც
 გჭირათ შველა!
 და ამნაირად
 ბრძანება ესე,
 უცვლელი არის
 ამიერიდან
 და დღეს ძალაში
 უკვე შვეიდა!

ტარტაროზი

სოფლის იდილია

„ხშირია შემთხვევა, როცა რკინის-გზის ახლოს მდებარე სოფელი ხლადროობს სოფელში რკინის-გზის შტოს გაყვანაზე, მაშინ როცა შარა-გზები ვერ შეუკეთებიათ.“

ლამე იყო, როცა რკინის-გზის სადგურიდან სოფლის გზას გაუყუცი.

სახიფათო იყო მგზავრობა, რადგან ნიაღვარს შარა-გზა დაენგრია, მაგრამ ქალაქში დარჩენას და ლამის გათევას, მანც წასვლა ვამჯობინე. ასანთი ბლომად მოვიმარაგე და იმისი იმედი მქონდა: გზას გავიწათებდი სადაც დადარდნილი ორმოები შემსვლდებოდა.

სოფელი უდაბნოს დამსგავსებოდა და მის სინჯუმეს მხოლოდ იქა-აქ შორეული ძაღლების ყეფა არღვევდა.

ჩეს წინ რამოდენიმე გლეხი მიდიოდა. ეტყობოდა ისინი ყანიდან მოდიოდნენ, თოხები და აბგები ჰქონდათ მხრებზე.

მე დავაპირე მათი დაწვევა და მათთან მგზავრობა, მაგრამ როცა მათი ლაპარაკი გავიგონე, ვამჯობინე უკან ჩამორჩენა და მათი ლაპარაკის მოსმენა.

აი რას ლაპარაკობდნენ:

— არა, ძაო, აუცილებლად უნდა გავიყვიანოთ ჩვენს სოფელში რკინის-გზის შტო... ერთი დაწყებაა საჭირო, თორემ მეტე თვითონ მთავრობა გაუყვანს; აბა, დაწყებულს საქმეს ხომ არ მიგეიტრებენ!

— გიყი ხომ არ ხარ? ვინ გაგიყვანს აქ რკინის-გზას? რა ხეირი ექნება ამით მთავრობას! სუ გეშინია ჩვენში არაფერი იყოს ისეთი რამ, რომ შეიძღვროდეს მისი გატანა და ამასთვის რკინის-გზის გაყვანა.

— როგორ თუ არაფერი ვუაქვს? განა ცოტა პარკი (აბრეშუმში) მოდის ჩვენში?

— დაიკარგე იქით! რალაც-ორი კალათი პარკი მოვა, მაგისათვის ვინ გაგიყვანს მატარებელს? წამოიციდნენ დედა-კაცი წურგზე გოდორით და ერთს წუთში ჩაქაჩველებს ქალაქში.

— შენ რა იცი... მე ამას წინეთ თბილისში ვიყავი და ჩემი თვალბიბ ვნახე:

გათენდება თუ არა, ყველა ქუჩებში გაისმის ყვირილი: გურული ლობიო... (ჩვენებური პარკი ლობიო) მეც შენსავით ვფიქრობდი, რომ ჩვენ ლარბები ვიყავით არაფერი ვქონდა გასატანა... თურმე ვერ ვაფასებთ ჩვენს პარკობაობას... ლობიოთ ხომ კი ვართ მაინც სახელგანთქმული? აბა, ერთი იგი მიითხარო, რატომ მანდაპინც გურული ლობიოს იახანან?... ალბათ მარტო ჩვენში მოდის და იმითომ... საწყლები ვებებრთვლა გობით თავზე ატარებენ გურული ლობიოს... განა ეს არ არის გასატანი საჭიროები, რომელსაც გატანა სჭირია... მარტო ამისთვის ღირს რკინის-გზის გაყვანა...

— ბევრი გკოდნია შენ... თბილისში რომ პარკი ლობიო იყიდება, მაშინ ჩვენში პარკი ლობიო ყველირდნ გამოდის და წამოდნ არ იშოვება... იქ ბაღებში მოჰყავთ გურული ლობიო.

— აბა რატომ ჰქვია გურული ლობიო?

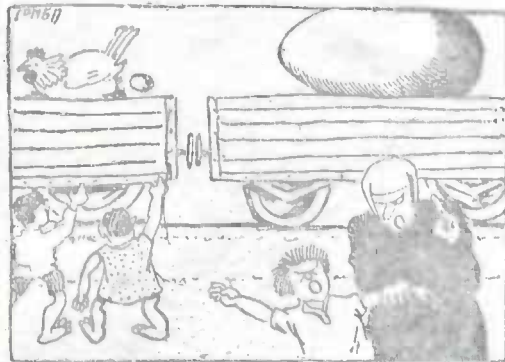
— ეს პროფესორებს ჰყოთხე; მე არ ვიცი...

— მაგას თავი დაანებე თუ ვინდა, სხვა ავიღოთ... განა ჩვენში სხვა არაფერია?

— რა სიკეთე გუქვს, თვითონ არ იცი? სუ გეშინია შინაური ფრინველები და სჭიქნილი არა გყავს, რომ სურსათ-სანოვავის გატანა შეგეძლოს...

— ტყველად გკონია... რატომაც არა!

— შე დალოცვილო. შენი ბაღები რომ ბუღებში ჰათამს ფტოცინებენ თუ როდის დადებს ქათამი კვერცხს და არც კი აცლიან დადებას,—რა შეგიძლია შენ გაიტანო? ასე ვართ ყველა... თუ იგი ვინდა, რომ ბაღები გადარბიო... რა ვიცი, რა... ცალკე ვაგონით თუ ერთ კვერცხს და ერთს კრუხს წაიღებინ არ ვიცი, და სხვა კი ჩვენ არაფერი ვუაქვს.



— განა ცოტა ჩვენს ახლოს ტყე?

— რა ტყეა, ეს? რალაც ორი ძირი წითელა გადარჩენილა, ხვალ თუ ზეგ მე და შენ, თუ არა, სხვა ვინმე შეიპარება და იმასაც წამოაქცევს!

— მაღანი ცოტაა?

— დაიწყე შენ ერთი რაღა!... მაღანი კი არა, კაცო, მიწა ვერ მოგიოხნია და მაღანს დაამუშავებ?

— ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, მარტო მგზავრობით რამდენი შემოსავალი ექნება რკინის-გზას: ახლა რომ აქ მატარებელი ყოფილიყო, ხომ არ წამოვიდრილით ქალაქიდან ტყებით? ჩაჯვდებოდით შიგ, და არხინანდ მოგვარბინებდა სახლში?

— ლოგინში არ გინდა რომ შეგაწვინოს და ზედ სასთუმლოთნ მიგიყვანოს?! რა ხეირი უნდა ნახოს შენში, როცა ნატანებიდან ოზურგეთამდი უბიღეთოთ იმგზავრე და რევიზორის ამოჩენაზე კურდღელსავით იმაღებოდი ვაგონიდან ვაგონში და ფეხისადგილებში...

— ვაი... ვაი... დავიმტკერიო...

— რა ამბავია?... ოი... ოი... რა ყოფილა აქ... „კაიჩიკა“ განათე კაცო...

მე საჩქაროდ მივევარდა ეს ასანთს გატყენი.

ხელს ჰკიდებდნ და აყენებდნ იმას, ვინც რკინის გზის გაყვანას თხოულობდა... (ხმზე ვიცანი იგი).

— მარტალი ხარ შენ; მატარებელი რომ ყოფილიყო აქ, შენ არ დაიმტკეროდი...

— კაცო, ამ ოხერი გზის გაკეთება, რომ არ იქნა ამდენხანს!—ამბობდა დაზარალებული; წვივებზე ხელს ისევამდ იარების დასამებლად.

— ა? როგორ ფიქრობ ახლა, ხომ სჯობია, რომ ამ გზას ვაგაკეთებდეთ, ვიდრე რკინის-გზის გაყვანას ვუკუბცადოთ?

— მე ჩემი კი დამეშაობთ და...

— არა უშავს... კიდევ უარესი დაგემართება... შენ არ იყავი, რომ ვაიპარე როცა მთელი სოფელი გამოსული იყო გზის შესაკეთებლად?

— მერმე ხომ მაინც წყალმა წაიღო...

ჩვენ, დავშორდით ერთმანეთს... ისინმა ვადაუბვიეს თავის სოფლისკენ, მე მარტო ვანვარძე გზა. მათ ნალაპარაკებზე ფიქრებში ისე გავიარე მთელი მანძილი, რომ არც კი ვამიგია ისე მივადექი ჩემი ეზოს ჰიშვარს...

ალბად ისინი ისე განაგრძობდნ თავის ლაპარაკს...

სხელი.

„სიმულიანები ცოლი“

„სიმულიანო გაგრძელებულია სხვა მარტო მუშა-
მოსამსახურებში, არამედ ოჯახშიც და რძევორც სახელმ-
წიფოს უფროსი ძირს, ისე ოჯახსაც“

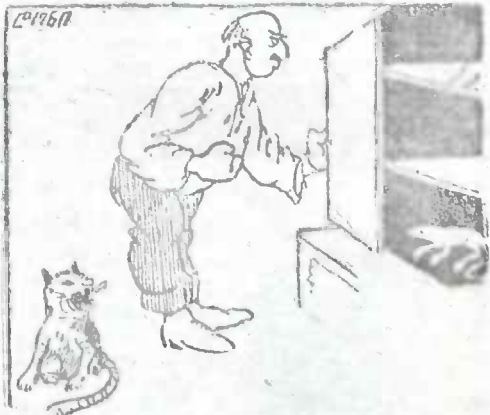
უხაროდა კოტეს ავღარი და წვიმა,
და ამბობდა იგი:—ბედმა გამოიღმა...
გადმოხხედა ღმერთმა... გრილა ასე რაკი
აღარ უნდა ცოლშვილს ამ წელს აგარაკი—
და რამდენჯერ გრგვინვა გაისმოდა ცაში
მის ოთახში მისგან გაისმოდა ტაში.
დაუარდა ბუქნას... აცეკვებდა ფეხებს...
უხაროდა, რომ ცა მიწას სცემდა მებებს.
ცის სიცილი—ელვა აღიმებდა კოტეს...
მაგრამ ცოლი თურმე ამზადებდა ნოტებს.

მხიარულად იყო მთელ დღეს კოტე ხალხში,—
მაგრამ წაემწარა რომ დაბრუნდა სახლში.
ცოლი იწვა... თავზე ტილო ედვა სველი...
აღარ ინძირებდა... სუნთქვა ჰქონდა ნელი...
სასთუმალთან ედვა ერთი ქიქა წყალი
და ქიქისა ახლოს ფხვნილი რამ წაშალი.
შეკრთდა კოტე... შესდგა... თვალი დაუბხელდა;
ამ ამბავმა უტბად გულს ატეკა ელდა...
ცოლმა დინახა შემოსული ქმარი
და დასუქა თვალი, თოქოს იყოს მკვდარი:

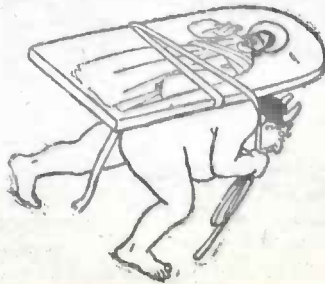
...და ქვითინით ცოლს ჩაეხვია ქმარი...
მაროს თავს დაეცა თოქოს შიშის ზარი,—
წამოვარდა ზეზე... აბრიალებს თვლებს...
შენ ხარ?! სხვა მეგონე... მოდი გენაცვალე...
ავადა ვარ, კოტე... მოგიკვდები მალე...
მიმგლოვე ერთს წელსა—არ შეიერთო ცოლი...
როცა მოიყვანო,—იყოს ჩემი ტოლი...
მე გიკვდები, კოტე... თ. რა ცოლი... ქალი...
მე რომ მოვკვდე, განა არის სამართალი?..
ჰაერი არ მყოფნის, მებუთება სული..
აქ რა მომბარუნებს... ვერ მუშაობს გული...
„პაროკ სერდცა“, ქლექი, სისუსტე ფილტვების,
რევმატიზმი, დამბლა და „ჩახოტკა“ ძვლების.
სამეილოს ტკივილი და ქალური სენი,—
სიცოცხლეს მისპობენ მე ყველა ესენი...
ო, დაუდგეს თვალი ასეთ სიღარიბეს
განა ეცხოვრება ქვეყნად ჩვენებრ ჯიბეს?
თავს პატრონობს ყველა და ყველაფერს ჰყიდის...
აქვს შეძლება თუ არ,—აგარაკზე მიდის...
მჯონი ვკვდები... ვაჰმე... ფეხები მაქვს ცივი...



თავს დაადგა კოტე... ჩამოჯდა იქ ახლოს...
უცქერს და ვერ ბედავს ხელი როგორ ახლოს.
ბოლოს შეეკითხა:—გენაცვალე მარო,
შემომხედე ერთი... მითხარ: როგორ ხარო...
წაუყურა მარომ... (კბილით იჭერს სიცილს)...
კოტე ჰკითხავს შვილს—თუ დედაზე რა იცის...
— ავად აღის დედა... სტივია ავალაკი...
და ალ შეუძლია დედას ლაპალაკი.—
— ვაი ჩემს თავს,—ხუნწით კოტემ დაიკვნესა,—
რაღა მეშველება? რაა ჩემს თავს ესა?!—
და დაეშვა სკამზე, ჩამოჰყარა ყური...
დააიწყდა საწყალს რომ შიოდა ჰური.
გონს მოვიდა კოტე რომ მოესმა ბოდვა:
— რა ვქნა... ფული არ გვაქვს... კოტე არის ცოდვა...
არ დაიმტერე... მოვალ... დედა... მამაჩემი...
ბო, ავად ვარ... ვიცი მომიხდება ცემი...
თმა დაუდგა კოტეს თავზე ვით ჯაგარი.
(ვერ გაუძლებ ბოდვას იყო რა მაგარი)
გაიფიქრა კოტემ: ალბად მართლა კვდება...
მიცვალებულები მითომ ელანდება—



ვკვდები, კოტე, ვკვდები... შენ ხარ, კოტე, ქვრივი...
როს ბრუნდება სახლში, აღარ აქვს საკვები
და მშვიერი კუჭი უდგენს სასტიკ ნოტებს...
სიმშოლისგან შკაფში მომკვდარა თავებში...
ო, ვინ შეიბრალებს ჩვენს საწყალსა კოტეს?!
და ესლა კი კოტე ყოველს შაბათობით
შუადღის მატარებლით აგარაკზე მიდის.
მიაქვს საჩუქრები ზორბად და ათობით
(ხელფასი არ ჰყოფნის... სახლის ნივთებს ჰყიდის).
ქინკარიც



გეგზ რაგეზა

შეხვედით ჩვენ ერთმანეთს ადუღებულ წყლი აბაკთან“. მას ეკერა ხელში საეხე „კრუჟკა“ და ლაბორანტის დაკვირვებით იტყირებოდა შიგ.

— მურაზ, (მთლიანად თეი-მურაზ) მომმართა მან, ეს წყალი ადუღებულა?..

— წყლი შეიძლება ადუღებულა, მხოლოდ კრუჟკა კი მგონი საეჟეოა... ადვილად შეგიძლიანთ მიიღოთ ბევრ-გვარი ავადმყოფობა, როგორც მაგალითად: შავი ჭირი, თეთრი ხუროება...

მეტი მე არ მოთქვამს.

ხმისამოუღებელიც დადგა მან კრუჟკა თავის ადგილას, დაიბანა ხელები და პეშვით დალია წყალი.

მე წყრომით ვუტყუროდი მას.

— თქვენი ქვევა ვერ არის ჰიგიენური... ვინ იცის რამდენ ჭალაღებს გაუვლია ამ ხელებში და ვინ იცის კიდევ რამდენ უწმინდურს სჭერია ისინი...

— ჰიგიენა და სანიტარია ეს საწინდარია მშრომელის ჯანმრთელობის!—დავასრულე ბოლოს მკაცრად.

მან ჯერ გაკვირვებით შემომხედა, შემდეგ აბრეშუმის „შულქებს“ კრიტიკულად ახედ-დახედა და შემომა-ჩერდა.

— ჩემ ოკარგო, ნუ თუ თქვენ იფიქრეთ, ჯომ საწინ-დარი ნიშნავს წინდებს?..

რომ გამომერკვია მისი ხელების სისუფთავე, მე აე-სწიე ერთი მათგანი მალა, და რადგანაც ხელის უფრო მალა აწვევა შეუძლებელი იყო, იძულებული ვიყავი თეი-თონაც საკმაოდ დამეხარა თავი, და ალბათ საერთო უხერ-ხულ მდგომარეობის ბრალი იყო, რომ ხელს...

მაგრამ ხელი რომ დაბანილი იყო და ისიც ადუღე-ბულ წყლით.

გარემო შრაუინ იყო.

გვიტყუროდა მხოლოდ ღიბიანი ბაკი და მის გვერ-დით დადგმული კრუჟკა მოგვაგონებდა ოჯახურ მდ-ნიერებას.

(შეიძლება იმტომ, რომ საეხე იყო).

— მურაზ, (შეუშოკლებლად თეი-მურაზ) ზაგესო ხომ მართლა წყლით იმუშავებს, ჰაა?.. ხომ?.. გუშინ ერთი ქალი მეუბნებოდა, (შრომის სკოლის მასწავლებელია) რომ ზაგესი მარგანეცით იმუშავებსო. ამიტომ აიღეს ამე-რიკელებმა კონცესია მარგანეცხეო... ბუღკებში კი, აი ზედ საშინელი წარწერა და თავის ქალა რომ დაუხატავთ, თურმე მკვდრებს დასწავენ... რა საშინელი კრემატორე-ბია... ესეც გუშინ ერთმა ჩვენმა მეზობელმა ყმაწვილმა მიაშბო. იგი ისეთი ზრდილობანა, განვითარებული, მქვიანი...

— უეჭველია, თუ ასეთი რამეები იცის...

— ო, იმან კიდევ ბევრი რამ მიაშბო. ამუნდსენზე, აღმოსავლეთ და დასავლეთ პოლიუსებზე, კუქის გაფიც-ვაზე ინგლისში... არ მახსოვს ყველაფერი... ის ასე ჰქია-ნია...

ვილაკამ ჩავგვიარა, და მოკლე ხნით ჩვენს შორის მძო-მე მდუმარება ჩამოვარდა.

— მურაზ, (რისთვის მურაზ და არა თეი-მურაზ) რა-ტომ ხართ თქვენ ასე მოღუშული ამ ბოლო დროს?.. ნამ-დილო მენახშირეს გევაბართ!..

მაშინ მე გარდავწყვიტე მეამბნა ამ ცნობისმოყვარე, ყვითი, ნაზ არსებისათვის ჩემი უკანასკნელი გარდაწყვე-ტილება, რომელსაც კარგი ხანია დრმად ვინახავდი გუ-ლის ბნელ კუნჭულში.

და უამბე:

— მშვენიერი, ოცნებების ამაფორიაქებელი სალამო იყო. მზე ჩადიოდა პეტხანის მთის იქით (ბოტანიკურ ბა-ღში) და მისი უკანასკნელ ოქროს სხივები, რომლებიც კა-ტის კნუტებზე ითამაშებოდნენ წინ გაშხვართულ, იღუმალობით საესე გრანდიოზულ ქალაქს, მაგონებდნენ ჩვენე საოპერო თეატრის მომხიბვლელ ფარდას, და სა-

გამოსლაგვი რაიზრა

„მშველს უფლება ზქვს ცურვის არ მცოდნე პირს აუა კრძალოს ბანაობა მდინარის მთავარ კალაპოტში“.



მშველელი. (მობანავეს): ცურვის უცოდინარო-ბის გამო, თქვენ გეკრძალვებო წყალში ბანაობა, ხოლო ნება ვეძლევათ იბანაოთ ხმელეთზე, რათა თავიდან აცი-ლებულ იქნას მოხალოდნელი უბედური შემთხვევა.

კუთარი თავი კი—ზედ გამოყვანილ ალტაცებულ უცნობ რაინდს...

— რა მშვენიერი და ლამაზი დასწყისია...

— ჯერ სად არის... ბოლო უნდა ნახოთ...

— მივდიოდი მე ვერცხლის ქუჩაზე, არის თბილსში. ასეთი, და ვფიქრობდი, აი ქუჩაც კი არის ამ ქვეყანაზე ვერცხლის, და მე კი, რომელიც ყოველ დღე ამ ქუჩაზე დავიარებდი, ერთი უბრალო ვერცხლის პორტიგარიც კი არა მაქვს ჯიბეში... მე ვგრძობი, როგორ ქრებოდნენ ცხოვრებაში ჩემი უკანასკნელი იმედები. მაშინ მე საბო-ლოოდ გარდავწყვიტე თვითმკვლელობით შემეწყვიტა ჩემი გამწარებულ სიცოცხლის ძაფი...

— სამართებლით არა?.. რა საშინელი გმობაა!

— არა... მახათით...

— ??..

— დიახ, მახათით... ხომ გაგიგონიათ ჩვენი ხალხის გულიდან ამოხეტილი ანდაზა: უსაქმო კაცი მახათს იყრიდაო... მე მსურდა ვყოფილიყავი ორიგინა-ლური ბოლომდის, და ერთხელ კიდევ დამემტკიცებოდა კაცობრიობისათვის, თუ რა შეუძლია ვამაგებულ ალა-მინის სულსა და გულს...

— მურაზ, მერე თქვენ არ ყოყმანობდით?..

— დიახ... მე ვყოყმანობდი... მე არ ვიცოდი, რომე-ლი ამერია ორში, მახათი თუ სადგისი... მე დიდხანს ვფიქრობდი ამაზე და ვინ იცის კიდევ რამდენ ხანს ვი-ფიქვობდი, რომ...

შემდეგ მე კიდევ ბევრ რამეზე ვილაპარაკე. რამაც მოულოდნელი ნაყოფი გამოიღო.

ასე ვიმუსიიფეთ ჩვენ, სანამ მუშაობის დასრულე-ბის დრომ არ მოატანა და სახლში ერთად არ წავივით.

დღეს იგი უკვე ჩემი ცოლია, და ჩემს გარდაწყვეტი-ლებებს ძალიან იშვიათად უჯგერის.

თქვენ ირყვით, რაკი ნდობა დეკარგეთ—გაეყარეთ... ცოტაა თქვენს დაწესებულებაში სხვა ქალები?..

სჩანს თქვენს ყურებამდის არ მოუწევია კიდევ უკა-ნასკნელ ამბებს.

ოცით თქვენ, რომ ამ მომჭირნობის რეჟიმის გამო ჩვენმა ადმინისტრაციამ ისე მაგრად მოუქირა ქალებს ხელი, რომ ყველანი შემეცირებაში მოაყოლა?..

დარჩა მხოლოდ ერთი და ისიც...

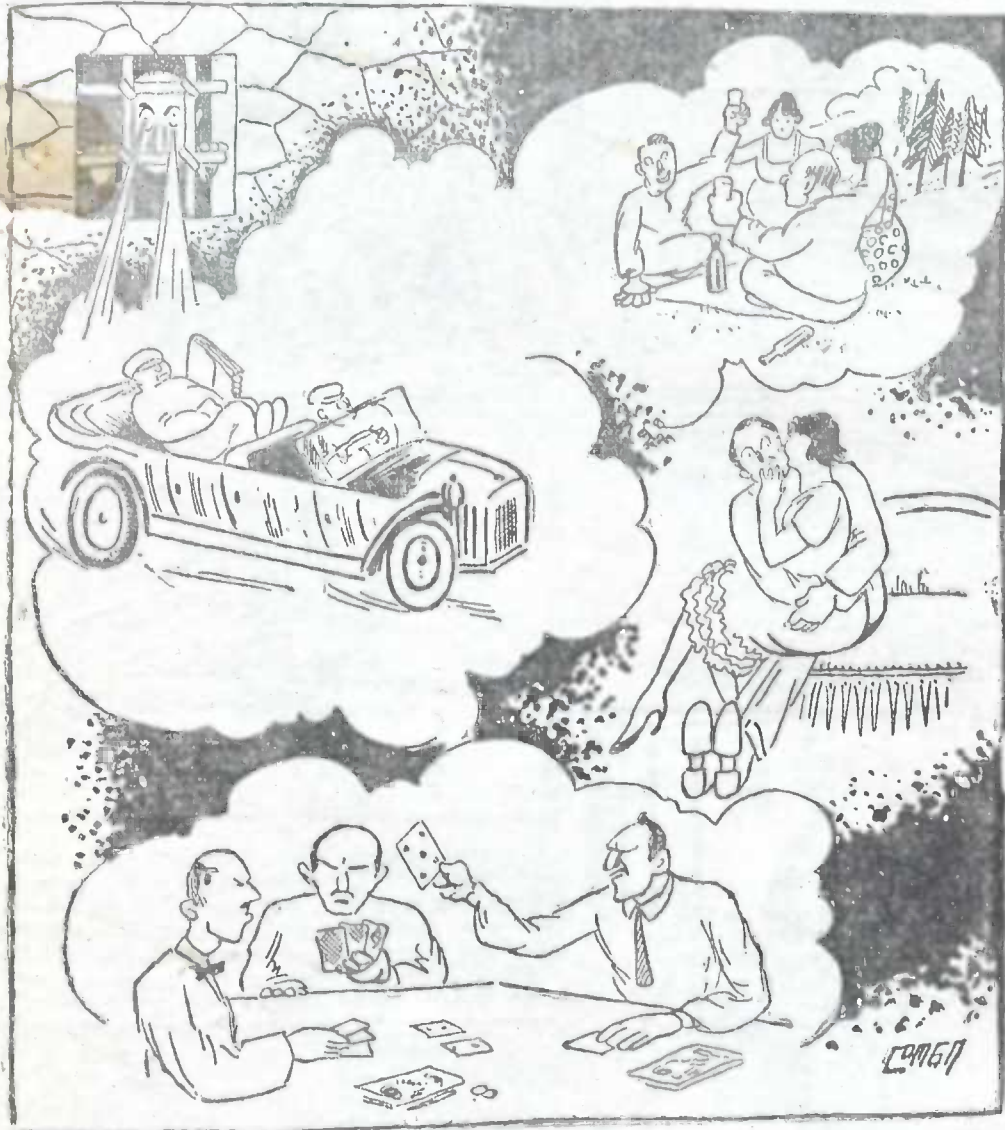
ჩემი ცოლი...

პროტექცია?..

არა, ბატონებო!.. პროტექცია აქ თითქმის არაფერ შუაშია...

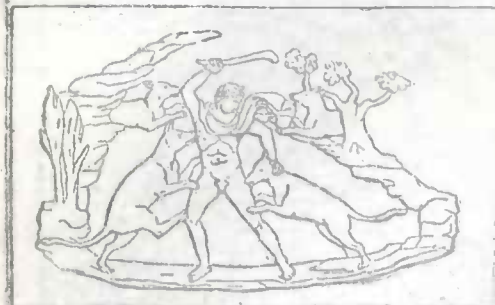
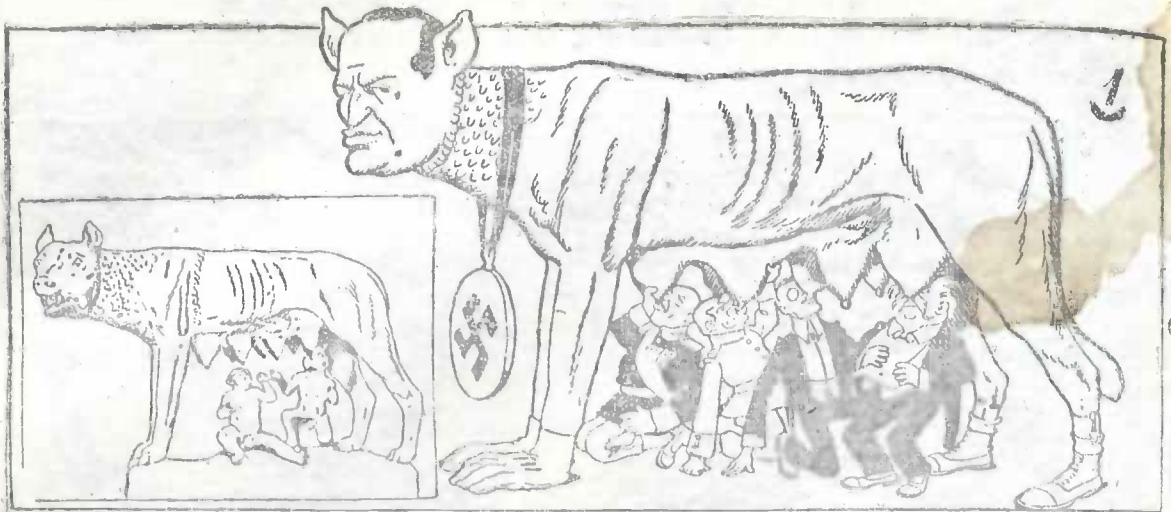
უთუოდ გაგონილი გექნებათ ქართული ანდაზა: მუხჯის ენა მუხჯის დეღამ იცისო. **სინეზაბო**

გაგვლან



ზის და იგონებს წარსულ ცხოვრებას.





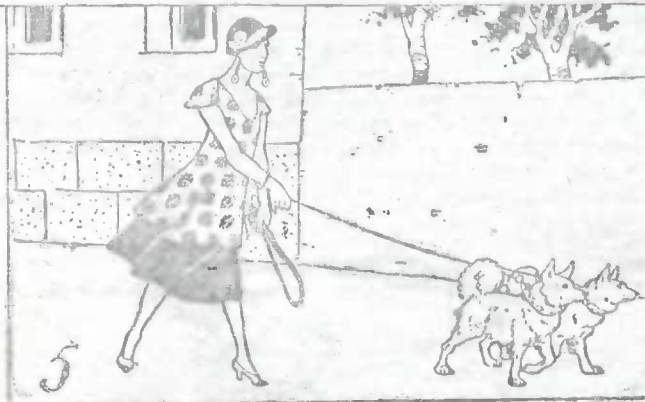
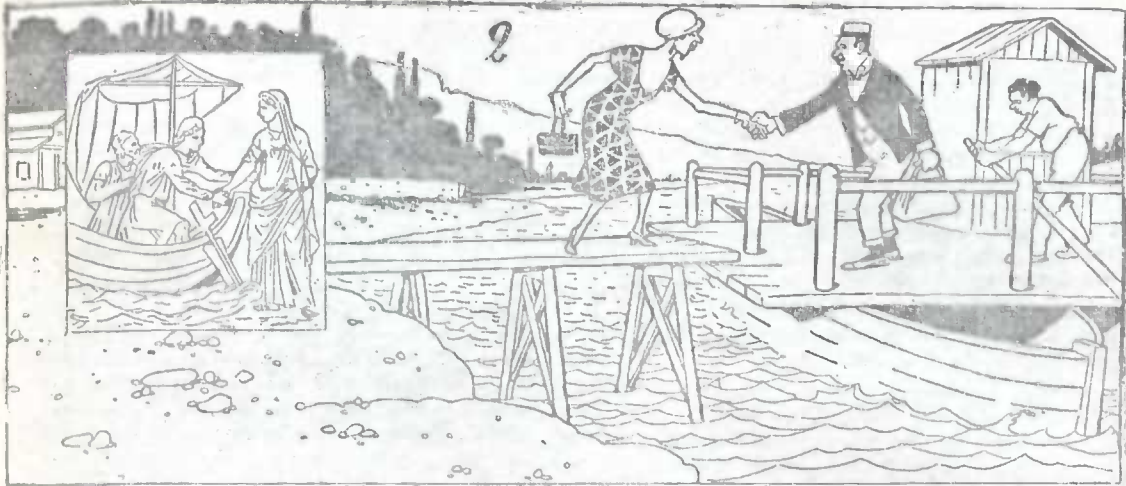
1. არის ლეგენდა: ბომბის დამაარსებელი რომელიღაც თავისი ძმით
 დღეს იმავე რომში მუსოლინი—მგელი, რომელიც ფაშის სულის
 მრავალ სახელმწიფოებში. 2. პარისი ურჩევს ელენეს მას თან წასვლას
 ცხოვრება, არ ეთანხმება, მაგრამ გამგე ემუქრება შემცირებით და ბორბ
 ცხოვრების დღევანდელ სინამდვილედან. არის საფრანგეთი და პარიზ
 თავით. 5. ქველი საბერძნეთის გმირმა ჰერაკლემ ჯოჯოხეთიდან გას
 ყველა ჩვენგანი ზედავს ქუჩებში, როცა კეთილშობილ მანდილოსანს

ს ა გ რ ი ლ ე ბ ა

დაცხა... დაცხა... დაცხა.
 ვერ ვიპოვე ჩრდილი.
 შივტოვე ფაცხა
 და ძველი ადგილი.
 წამოველ ზღვის პირას...
 ნიავი ჰქრის ნელი.
 აქ არ ვეთხოვენ ქირას,
 ვართ ჩვენ მასპინძელი.
 წამოვეწეი ქვებზე
 გავიღვე გული;
 რა ნაკლი მაქვს სხვებზე,
 ქონება თუ ფული?
 ჩემს მახლობლად სხვებტ.
 ირევიან ბლომად...
 იძლევიან ქვებიც
 სიტყვს გასაძლომად.
 ნინა, ქეთო, შურა
 იქ იხდიან ტანზე.

წვევარ, როგორც მურა
 და ვავსცქერი განზე.
 გაიხადეს... ჩაჯდენ
 საცურაოდ ნავში...
 მე მივადექ ცილეს,
 ბრუ დამესხა თავში.
 კამოვსწეი ბალში;
 იქ ხომ მაინც გრილა
 ასე, როგორც სახლში
 გამთენია (ლილა).
 ფრინველთა სიმღერ:
 იტაცებდა სმენას.
 აქ დათიკო ვერას
 ასწავლიდა რბენას;
 ჭუხლებამდი კაბა
 ძლივს წვდებოდა თხელი.
 (რა უნდა ჰქნას, აბა,
 როცა დღეა ცხელი).

აქტეონს ესევა შესაქმელათ თავისი სა-
 ვუთახა; ძაღლები. ასე დასაჯა იგი ქალღმერთმა.
 საწყალი ფოსტალიონები ეზოში ვეღარ ჩა-
 დიან შიშით და თუ ვინმემ გულადობა გამოიჩი-
 ნა, მასაც აქტეონის ბედი მოეღოს.



მგელში. ბრინჯაოს ქანდაკება, რომელიც აქ არის ნაჩვენები, ამ ლეგენდაზე ამოკვეთილია. და დაპარსებულია, ჰკვებავს და ზრდის თავის ლეკვებს, რომლებიც თარეზობენ ეფროპის მეს ყოველ საღამოს ვერის ქალებში მიჰყავს თანამშრომელი ქალი, რომელიც ჯერ მორბევაზე მერე მხარეზე. 4. პერსეი გარბის თავმოკვეთილ გორგონის თავით. ამის ერთი ნიმუში არსებობს "ბრიანი მარტოკლან პარიზისაკენ" გარბის „დამარცხებულ“ რიფის მოკვეთილ ნიბურები (ძხვლები), რომლებიც დაარჯობდნენ გოგონების კარებს. ამის მხვავს სურათს ლეგენდა.



ფულის გემო

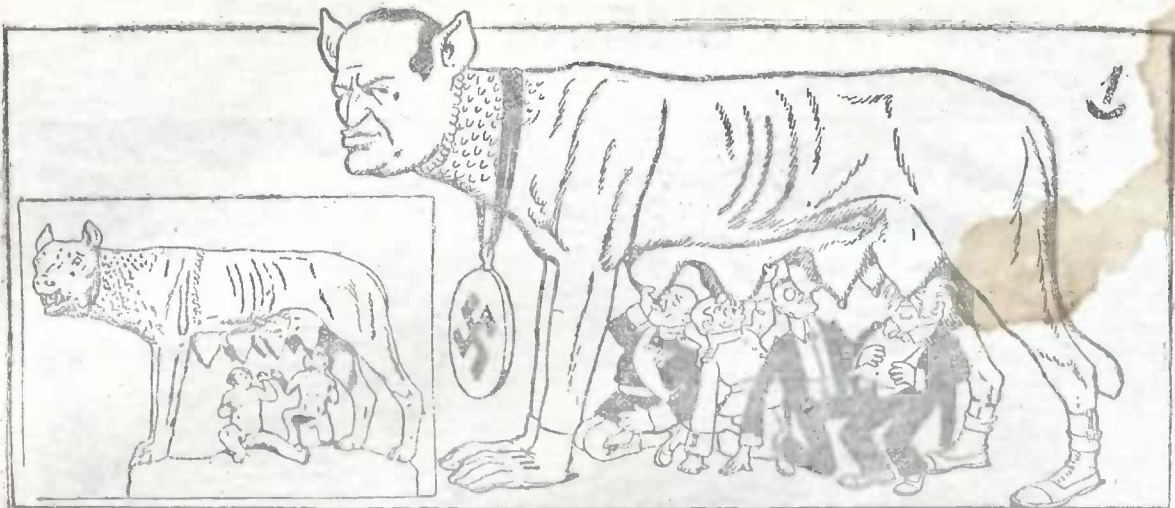
იქ ბუნქის ძირს დათას
გვერდით ეჯდა მართა,
(ღმერთმა შეპირწმოს,
დაც იქ დაემართა).
...
და რა დაეინახე?
... ნუ მკითხავთ, ნუ... ნუ!?!
...
დაპერილი ნუნუ.

ფულების გემოს სურამში
ჯერ ერთმა ვაპკრა კბილა;
ჩაუტრულა მეორეს:
„გასინჯე, როგორ ტკბილია?!“
მართლაც რა კარგი ყოფილა,
ზაროს შავის ძირია;
რამდენიც გვინდა ვიშოვნით,
ჩვენთვის არც ისე ძვირია.
...
ჯერჯერობით სამი მოხდა,
კიდევ არის სხვა მრავალი.
...
სადაც კია გასავალი.

6. პერაკლი ჰკლავს ლომს, რომელიც აობრებდა მხარეს. ტფილისის (და არა მართო თბილისის) სახადილოებში ხშირია ამის მხვავის ამბავი, როცა მოხადილეს ბრძოლა ვიხდებდა კერძიდან ამოხულ ჭიასთან.

3. ობოლი.

კიკოლიკო.



1. არის ლეგენდა: რომის დამაარსებელი რომული თავისი ძმით გაზარდეს იმავე რომში მუსოლინი—მგელი, რომელიც ფაშიზმის ხულის ჩამდგმ მრავალ სახელმწიფოებში. 2. პარისი ურჩევს ელენეს მას თან წასვლას. ჩვენს ცხოვრს, არ ეთანხმება, მაგრამ გამგე ემუქრება შემცირებით და ბორანიოც ცხოვრების დღევანდელ სინამდვილედან არის საფრანგეთი და მაროკო. 3. თავით. 5. ძველი საბერძნეთის გმირმა ჰერაკლიმ ჯოჯოხეთიდან გამოიყვანა ყველა ჩვენგანი ხედავს ქუჩებში, როცა კეთილშობილ მანდილოსანს მიპყრო

ს ა გ რ ი ლ ე გ ე

დაცხა... დაცხა... დაცხა.
ვერ ვიპოვე ჩრდილი...
მივტოვე ფაცხა
და ძველი ადგილი.

წამოველ ზღვის პირას...
ნიაფი ჰჭრის ნელი.
აქ არ გვთხოვენ ქირას,
ვართ ჩვენ მასპინძელი.

წამოვწიქი ქაებზე
გავილეე გული;
რა ნაკლი მაქვს სხვებზე,
ქონება თუ ფული?!

ჩემს მახლობლად სხვებიც
ირევიან ბლომად...
იძლევიან ქვებიც
სიტებს გასაძლომად.

ნინა, ქეთო, შურა
იქ ისღიან ტანზე.

წვევარ, როგორც მურა
და გავსცქერი განზე.
ვაინადეს... ჩაჯდენ
საცურავედ ნივში...

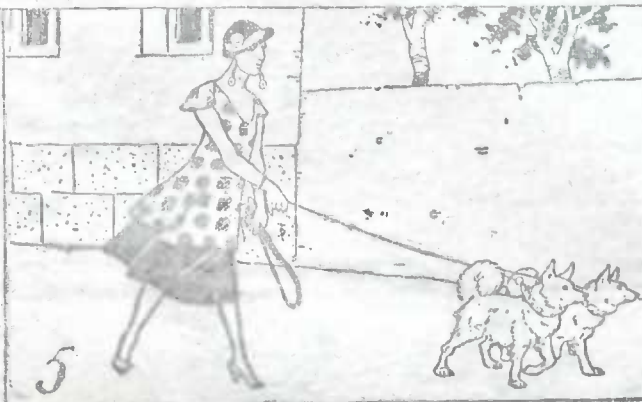
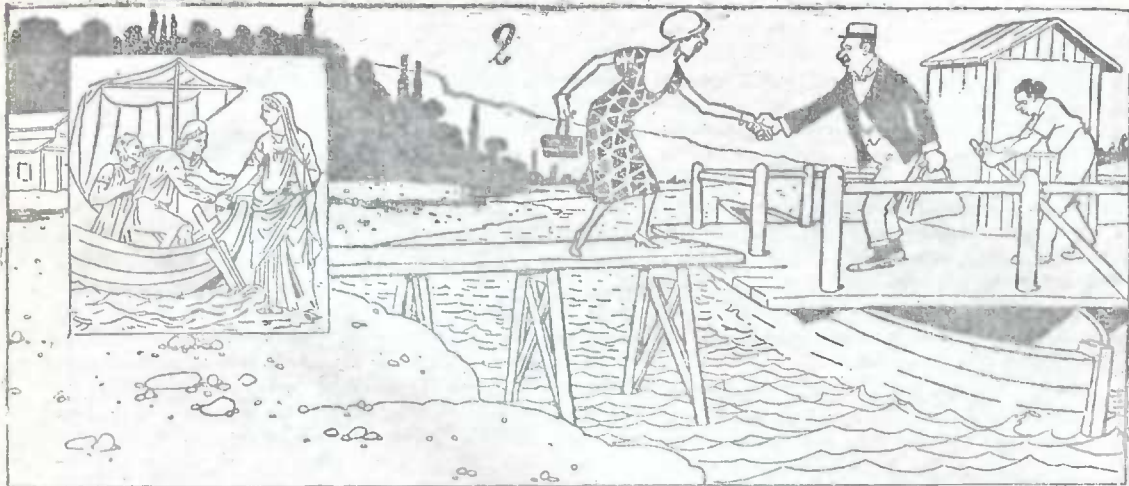
მე შივადეკ კიდეს,
ბრუ დამესხა თავში.
ამოვსწიე ბაღში;
იქ ხომ მაინც გრილა
ისე, როგორც სახლში
კამთენია დილა).

ფრინველთა სიმღერა
იტაცებდა სმენას.

აქ დათიკო ვერას
ასწავლიდა ობნას;
მუხლებამდი კაბა
ძლივს წვლებოდა თხელი.

(რა უნდა ჰქნას, აბა,
როცა დღეა ცხელი).

აქტონს ისევე შესაქმელათ თავისი სა-
ყუარო ძაღლები. ასე დასაჯა იგი ქალღმერთმა.
საწყალი ფოსტალიონები ეზოში ვეღარ ჩა-
დიან შიშით და თუ ვინმემ გულადობა გამოიჩი-
ნა, მასაც აქტონის ბედი მოეღოს.



ხარდა მგელმა. ბრინჯაოს ქანდაკება, რომელიც აქ არის ნაჩვენები, ამ ლეგენდაზე ამოკვეთილი. გემლი და დამარსუნელია, ჰკვებას და ზრდის თავის ლეკვებს, რომლებიც თარეზობენ ევროპის უნიკალურ გაზებს ყოველ საღამოს ვერის ქალებში მიჰყავს თანამშრომელი ქალი, რომელიც ჯერ მორთულაშავს მეორე მხარეზე. 4. პერსიე გარბის თავმოკვეთილ გორგონის თავით. ამის ერთი ნიმუში "კლამარჯვებული" ბრინჯი მაროკოდან პარიზისაკენ გარბის „დამარცხებულ“ რიფის მოკვეთილ კამარებზე (ძალღები), რომლებიც დარაჯობდნენ ჯოჯოხეთის კარებს. ამის მსგავს სურათს აქა ძალღები.



6. პერაკლი ჰკლავს რომს, რომელიც ათხრება მხარეს. ტფილისის (და არა მარტო თბილისის) სახადილოებში ხშირია ამის მსგავსი ამბავი, როცა მოხადილეს ბრძოლა ვისდებდა ევროპიდან ამოსულ კიასთან.

ფულის გემო

იქ ბუჩქის ძირს დათას გვერდით ეჯდა მართა. (ღმერთმა შეარჩინოს, რაც იქ დაემართა).

ალექსი და კატო გორაობდნენ მოლზე. მე კი ამდროს მარტო მოცინებობდი თვალზე.

დამცხა... აქაც დამცხა. მომეკიდა ალი. ვნახე ერთი ფაცხა, შიგ შევიარებე თვალში.

და რა დავინახე?... ო, ნუ მკითხავო, ნუ... ნუ!?! ჰყავდა გრიშის მახეს დაქერილი ნუნუ.

3. თბილი.

ფულების გემოს სურამში ჯერ ერთმა ვაჭრმა კბილია; ჩაუტრიალა მეორეს:

„გასინჯე, როგორ ტკბილია?!“

მართლაც რა კარგი ყოფილა, აროს მაგის ძილია; რამდენიც გვინდა ვიშოვნით; ზენთვის არც ისე ძვირია.

პროკურორი მონადირეთ ნაჭები გვეყავს ბიჭობაში. მან ხათვანი მოხერხებით ხვებს დაუღდა ჩუმად გზაში.

ჯერჯერობით სამი მოხდა, კიდეც არის სხვა მრავალი. მ; ტად ფრთხილად მიძვრებიან, სდაც კია. გასაველი.

ქაკოლიკო.

კ ა რ ა ვ ი ტ ა ს გ ო ღ ე ბ ა

შევ და უკუღმა ის დღე, რა დღესაც ჩემი ბიჭი კომსომოლათ გავუშვი.

ქვეყანა სავსემათ გამოიცვალა რაღა! კაცმა შეილი თავის გემოზე ვერ გაზარდოს?

ჩემს ეზოში რომ შემოხედო, პარალიზი მოგივით. რა ჯურის ხალხი არ გინდათ, რომ იქ არ ირეოდეს, სიყმეს გეფიცებით, რომა, სტრელკოვო ბატალიონის კაზარმა გეგონებათ სწორეთ. აფსუს, არ არის. როდესაც მარტო ცხოვრობ შენთვის კანარეიკასავით; ნიხტო ტებე ნე მი-შაეტ—მაგრამ ამ ეზოში ცოლ-შვილი ამიბუნტეს... პო, პო, ამიბუნტეს-მეთქი, გეუბნებით!

ერთ დღეს გამოვალე ალაყაფის კარები თუ არა, ენახოთ და ჩვენი ეზოს შარალატანი ლუპუსტანები დამიხვდნენ... ჩემი ბიჭიც იმათთან არის.

—კაც ვი სმეიტ, გავარიტ, ვაში სინ ნი პუსკაიტ პიანერცი პარტიაო?—მომამახა ფენიკი ვანკას ბიჭმა.

—პაშოლ ტი ინდუშკა გალავა... ისეთ პიანიკო პარტიას მოგცემ მაგ გოგრაში, რომა სულ „სულო ბო-როტო“ იმღერო-მეთქი.—შეეყვირე გაბედულათ. მაგრამ საქმე არა გაქვს! ყვირილით კი არა, ანგლაკი ზარბაზანი რომ ესროლა, იმისიც არ ეშინიან. ჰამაც, რომ არ მოუშვა პრუქინა, ჯორის ტლინკებზეთ დააყარა სტატია-ზაკონები; მაშ... კაცო! დაღებოდი მე ყურუმსალი და მე არ ვიცი რა ამ ზაკონებისა... ამ ლაწირაკებმაკი ისე მომეყარეს, რომ გეგონება ისპანახი ორი შაური იყვესო... მახლას, მე ნაცარ-ქექიას ზღაპარი არც კი ვიცი ისე, როგორც იმათ ზაკონები სცოდნათ.

მეც რა უნდა მექნა: საგლასნი გავხდი.

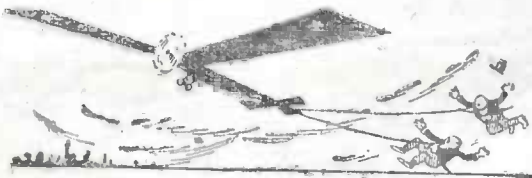
ზოგი კლიაუნნიკები გამოსულან და იძახიან: კარა-პეტამ თავისი შვილი განგებ გახადა კომსომოლიო რომა ხალოგებში რამე შედღავათი მიიღოსო... კაკოი ჩორტა დანმარება კი არა, მისი შიშით კრინტი ვეღარ დამიძრავს... აქნობამდე პატიოსნათ ძმა-ბიჭებში ვმასლაათობლი, ძველ დროს ვიგონებდი... ახლა კი სახლში ჩემივე შვილი შპიონი მიხდება.

ვას დროებავ; რატომ ცა არ ჩამოინგრევა რაღა! განავს მართალია? ერთხელ კაცო, ტერტერა მოვიყვანე სახლში. ის იყო ტერტერამ პირი დაალო.—უნდა ლოცვა დაეწყო თუ არა,—პუბლუს მამამაღლი ჩემი რაზმონიკო ბიჭი შემოვარდა და ტერტერა პანჩურით გაისტუმრა. მე პირი დავაღე; ოფლში გავიწურე სირცხვილისაგან. ვახ, ოხერო ჩემო თავო, აღარ გინდა ქუჩაში ძმა ბიჭებში თავი გამოყუ? მთელ იარმუკაში ხომ თავი მომეჭრა?! ეს კი აღარ მოვითმინე და ისე ბევირი ვურტყი რომა კომსომოლა: კი არა, კომუნისტების ჯავრიც მახე ვიყარე.

არც მე დამადგა კარგი დღე: კუტუსკაში თავი ამომეყოფინეს.

ესლა კი ვისწავლე ჭკუა, მაგრამ გვიანდა. ძმა-ბიჭები ჯან, ზაბასტოვკა ჰქენით და ნულარ გააკეთებთ კომსომოლებს. მეც ასე უნდა ექნა, თუ აქედან თავი დავახწიე... ვინც მე არ გამამტყუნოს, იმის ოჯახში შევიდეს რაც ქვეყანაზე კომსომოლა; ჰამაც ამ კუტუსკის ბაღლინჯოები იყვეს მისი პასტაიანი სტუმარი, ვოტ შტო.

მ. მეფვირისხველი.



მ ი შ ი რ - მ ო შ ი რ ა

გამარჯობა, ძმაო შალვა.

ისემც კაი დაგემართოს, კაია ახლა მად ცხოვრება: სიგრილე, ნაძენარში კოტრიალი. გავიგე ცოლი შეგიერთავს; გამეხარდა. გამარჯლოს ისე, როგორც აქ შტატ-გარეთ დარჩენილი ამხანაგები მრავლდება. მზითვი მოჰყვა რამე? შალიკო, ათი წელიწადია აღარ მინახავარ. ამ ათ წელიწადში არავითარი საქმე არ დამივალდება. ეს უბრალო საქმე მაინც შემისრულე თუ ვახსოვს რამე ჩვენი ძმა-ბიჭობის. თუ ძმა ხარ ამ ზაფხულისათვის ბორჯომში ჩამოსვლა მინდა ცოლ-შვილით. ეგებ ოთახი ჩამეირჩინო. შეიძლება მე არც კი მომიხდეს შანდ ცხოვრება, სტრაბ-კასაში და საექიმო საკონტროლო კომისიაში გვარიანად მაქვს საქმე მოწყობილი. თუ გაჭრა სასწაულმა და სანატორიუმში ამოვეყ თავი ავადმყოფსავით, მერე იცოცხლე,—მე შენ პატივი გცე. სანატორიუმებში ასე ამბობენ,—ძალით უნდა გაქამოთ ავადმყოფებსო,—და ძალით ჭამას, ვზიდოთ სახლში, ყველას გვეყოფა. პოდა შენ იცი. ცოტა ფულსაც ქე ვარგებ. აქ ძლიერ დაცხა პროფესორმა მითხრა, თავს უშველეო. ცუდია და გაღა-

რევახე; ბორჯომი აბოლებს დღე და ღამე. მეტს ვერაფერს ვერ მოგწერ. შენ კნინას, პირველი ბიჭი მიულოცე, უფრო გამოსადეგია, შეიძლება პოეტად გამოდგეს. ნახვამდის შენი ძველი მეგობარი

პეტრე.

გამარჯობა, ძმაო პეტრე. მივიღე შენი წერილი. იცოცხლე მე ის გამეხარდა ცხოვრებას ნულარ იკითხავ აქ იყვეს. აგერ მოგიყვები ყველაფერი. ნაძენარში კოტრიალს ნუ იოცნებებ, სულ მთლად ერთიანად ახარებენ ეს დალოცვილები. ოთახებზე უნდა გამოგიტყდე; ისეთი გადასახლება-გადმოსახლება არის, რომ აღარ იშოვნება. თუ რამეს გაეხდი „მას-ექნავ“. სიცხის შესახებ ნუ გეშინია, მაგრე იცის ზაფხულმა, შინაური წამლები იხმარე; ექიმებს არ დაუჯერო, თორემ გადაგრევენ. სტრაბ-კასაში და კომისიაში კარგათ გქონია საქმე. ეცადე. დიდებულა. ყოველ-შემთხვევაში თუ გამხდარია, გასუქებულად ცოლი მაინც გამოგიხვენი. ნახვამდის. შენი ძველი მეგობარი.

შალიკო.



ბ რ ა ტ რ ო ზ ი

ბჭოლის რკინის-გზის სადგურში

(ლამის 11 საათი. ტფ. რკინის-გზის სადგურის სალაროსთან უშველვებელი კუდია. ხალხი დედავს, რადგან უკვე 3-4 საათია რიგში ხდვას)



1-ლი მგზავრი: უკაცრავად, თქვენი რიგი რომელია? თქვენ როდის იდევით ჩემზე წინ?

მეორე: მე ამ კაცის უკან ვდგე.

1-ლი: ტყველია. სირცხვილია მაგის თქმა. (წინ მდგომს) ამხანაგო, მართლა იდგა თქვენს უკან?

წინმდგომი: არ ვიცი, ძმაო.. არ მახსოვს.

1-ლი: (რომელსაც ხალხი აწვება) ნუ მაწვევით, დეიხით უკან. ტავარიჩ ახრანა! იდი ზდეს პაქალუსტა.

მცველი: ჩტო ტაკოე? რა მოხდა?

1-ლი: რა მოხდა და ბეზაბრაზოვანია სავსემ. ეს კაცი მივიდა და ატკუტუზა აქ გიდექიო. უბირი თუ ძმა ხარ, თვარა ია სამ უბერამი.

ხმა უკანიდან: კაცო მიიწით! პადვინტეს! დავრჩებოთ! რას შერება ის ოჯახდასაქცევი კასარი? თითო ბილეთის მიცემას თითო საათი უხდება.

ქალი: (რომელიც რიგშია გაჩრილი). გავიწყობტე ქრისტიანებო! მიწველეთ! პოუი ძი. ზდეს პადოხნიშ სავსემ ი ნიხტო ვერადფერს გაიგებს. (აუარებელი ხალხი აწვება სალაროს. საერთო ყვირილი და ღრინცელი).

ხმები: ტავარაჩ ახრანაიკ! კაცო, მოდი ერთი გვიშველე. ჩააწყე ეს ხალხი.

მცველი: რა ჩავაწყო, — ტარანი ხომ არ არის. რეპრესიები აკრძალულია, გეხვეწებით დადგეთ.

ქალი: პრესია, ყმაწვილო, ეს მაშ რა არის. ამაზე მეტი პრესა შეიძლება? გამკვლავტეს აღამიანი?

ბიჭი: (ტირის) ვაიმე დედავ, ახლაც თუ ბილეთი ვერ ვეილე... მესამე დღეა აქ ვართ ოჩერედში.

(ლამის 12 საათია, ღრინცელი უფრო მატულობს. მცველები გაბრუებული დადიან. საერთო ყვირილში არაფერი ისმის).

ექსკურსანტი: (მოლარეს) მომეცით ოცდა ხუთი ბილეთი!

მოლარე. საიდან მოდიხართ?

ექსკურსანტი. შორიდან. აქ გამოვიერეთ. მრგვეცი ბათომის ბილეთები. (მოლარე ითვლის ბილეთებს, ანგარიშობს პროცენტებს).

ხმები: რა ამბავია, რომ ამდენი ხანია ერთი და იგივე კაცია მოლარესთან.

1-ლი: ესკურსანტების წარმომადგენელია; ოცდახუთ ბილეთს იღებს.

ბიჭი: ვაიმე დედავ! ოცდახუთის ბილეთის მერე რა და დარჩება? ნეტა მეც ექსკურსანტი ვიყო. (ტირის).

ხმები: კაცო, რა დროს ექსკურსანტია. რაღა ახლა მოუხდა სეირნობა. სამ-სამი დღეა აქ ვიცდით.

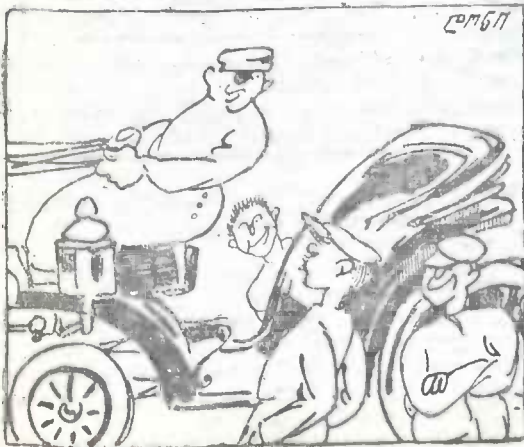
მოლარე: (სალაროს სარკმელს კეტავს) ბილეთი აღარ არის მოქალაქენო! ხელა მობრძანდით.

(კიდევ საერთო ღრინცელი. აქა-იქ გული მისდის მგზავრ ქალებს. ხალხი საერთო უკმაყოფილების გამოთქმით იშლება.)

ალღარ-ალღარსანი (რომელიც აგრეთვე რიგში იდგა 3 საათი, მაგრამ ბილეთი მაინც ვერ აიღო) ვაჰ! ვაჰ! ასეთი ხათა გავონილა? რევილიუციონი დღეებია თუ გრაჟდანსკი ომების დროს, რომ ასეთი ამბავია ამ სადგურზე? ნუ თუ რკინის-გზის უპრაველენიამ ამდენი ხანს ამ ბილეთების უპრაველენია ვერ ისწავლა? მახლას!

ალღარ-ალღარსან.

სლოვის-მოუპარენი



— ფაიტონ... ფული რომ გვეკონდეს, როგორ წავგვყვანდი ორთაქალაში?

სამხარბანოზი

გ ა კ უ რ ი ა ნ ი

ნიკა: არჩილა, ყოველდღე რომ სადგურში ლაზღანდარობ და ღვინის სმაში ატარებ დროსსამუშაოზე როდის ხარ შენ? კოტეს, მიხას და ონორფეს უყურებ? ისინი, როგორც სადგურის მოსამსახურენი, კიდევ მორიგეობენ და თანაც დასურულ კანტორაში ქეიფსაც შეექცევიან?.

არჩილა: მე ადგილკომის თავჯდომარე ვარ და რაღა ოხრობათ მინდა წერაქვი ხელში?

ნიკა: კი მაგრამ ასე პატარა სადგურში კავშირის წყვერების სიმციროს გამო ადგილკომის თავჯდომარეობა რომ არ განთავისუფლებს სამუშაოდან?

მ ზ უ რ გ ე თ ი

შემოკრბენ მოქალაქენი:
 გოგოლ, პაულე და დომენტი.
 სთქვენს:—ფულისა შოვნისა
 ახლა არისო მომენტო...
 ყველა „კულიპურ“ობს“ რაღაცას—
 განა ჩვენ არ გვაქვს კუქიო?
 ამ დარგში სხვამ რომ გვაჯობოს,—
 მაშინ ვყოფილვართ ფშუქიო.
 თითქოს ვაკეთებთ ჩვენ ხიდსა
 ნატანებისა წყალზეო;
 ავითაცია გავსწოთ,
 ხალხი დადგება ყალყზეო. „
 მონხრიალდება ფულეები—
 იგი გადავდვით ვანზეო,
 და შემდეგ ხალხმა თუ გინდაც
 თავი იტებოს ქვაზეო...
 და ამნაირად მოჰკითფეს
 ბიჭებმა ბლომად ქანქარიო...
 არც ხიდი არის, არცა გზა...
 შესქამეს როგორც შაქარი.
 გამოგვიგზავნე, ტარტაროზ,
 შენი მედგარი ჩანგალიო...
 დრო არის აწი მოგვშორდეს
 ხალხი ასეთი ანგალი.

წიკაპურტი.

ს ა ჯ ა მ ა ნ ო

აღარ სეირნობს ღორები
 ამ დაბის საშკიოხველოში.
 ვრებულობთ ყველა გაზეთებს
 გამოსულს საქართველოში
 იონა თუ რომ დაგვეჭირდა,
 ვიპოვნით სადმე ჩრდილოში.
 ალექსი ხშირად ქეიფობს
 პავლესთან სასადილოში.
 მწერალი სადღაც დაძვრება,
 ვერ ნახავთ სამმართველოში.
 (აღბად დროებას ატარებს
 ღვინის სმა—სადღევრძელოში,
 ცარიელია თემკომი,
 შიგ არეინ არის ჯდომარე.
 ყურს არეინ გივდებს, თუ გინადც
 ათი დღის იყო მდგომარე.
 თუ დაიჭირე მწერალი,
 წყალობა მოგცა მან რამე,—
 ბეჭდისთვის უნდა ეძებო
 შენ თავჯდომარე დღე-ღამე...
 უნდა მონახო მეღუქნე,
 ან პაულე, ანდა ჯაშია,—
 იქნებ მიაგნო ბეჭედს, და
 დროზე წახვიდე სახლშია.
 ოხტომესპირელი.

გ დ ღ ვ ი რ ს ა დ ე ნ ს



გ ა მ ე შ რ ი ა ს ო ბ ა



მომაღაპე (მებაღეს): წყალი არმოდის, წყურვილით ვიხოცებით და თუ შეიძლება ერთი ვედრო წყალიმოგვეციო.
მებაღე (რომელიცბაღს რწყავს): არა უშავს რა...ტყვენ შეგიძლიათ წყურვილი ღვინითაც მოიკლათ, ხოლობაღს კი ეს არ შეუძლია.

არჩილა: კანონი არ განთავისუფლებს, მაგრამ ბესა-
 ჩიონი განთავისუფლებს.
ნიკა: ჯამაგირს ვინ გაძლევს? როგორ შეუძლია გზის
 ოსტატს ასე მუდმივ განთავისუფლება სამუშაოდან.
არჩილა: კანონით არ შეუძლია, მაგრამ შინაურუ-
 ლათ, ჩემად მანთავისუფლებს... სამაგიეროდ: მეც საქირო
 კაცი ვარ მაგათვის... თუ არა მე, ესენი ამდენხანს სამსა-
 ხურში არ იქნებოდნენ, და შეიძლება ციხეშიც ყოფილი-
 ყვნენ.
ნიკა: შენ როგორ შეგიძლია მათი გადარჩენა?
არჩილა: ყვლაგური სიავე ჩაუღენიათ და ასლაც იდე
 ნენ მაგენი, მაგრამ ჩემის წყალობით, ყოველთვის ფონს
 გასულან.

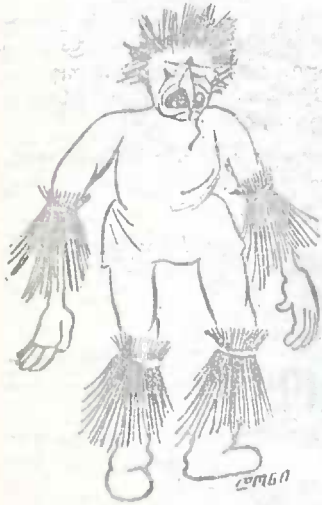
ნიკა: კი ყოფილხარ მაგათი მხრივ პატრესაცემი, მაგ-
 რამ, ალბად, შენ სხვები გიწყობენ ხელს, თორემ ვერ შეს-
 ძლებდი საქმის დაფარვას!
არჩილა: ესეც მართალია; მე და გზის დსტატი დეა-
 რივებთ ბიჭებს, რომლებიც საერთო კრებაზე ერთხმად
 დასძახებენ მაგათ წინააღმდეგ წმოყენებულ ბრალდების
 გასაბათილებლად: „იტყუილია“ „ეს არ იქნებოდა“...
 „მტრობა ალაპარაკებს“ და სხვა ასეთები. ამიტომაც არც
 ისინი არიან ზარალში: სამსაში დღით რიგრიგობით სამუ-
 შაოდან ანთავისუფლებენ...
 ლაპარაკი კიდევ გრძელდება, მაგრამ მე მეტი მო-
 ცდის დრო აღარ მქონდა და წამოვედი.

დ ე გ-ლ ო რ ი

(სოფ. ნამყვამი, ზემო-სვანეთი).

ტყე ახლავს ახლოს ჩვენს ეკლესიას. მივარდნილ ადგილზეა იგი. ალბად ამ გარემოებამ აფიქრებინა სილბისტრო ნავერიანს, რომ:

ერთ ბნელ ღამეს ფეხებზე ცოცხებო დაიკიდა, თავზე ლორის ჯაგარად გაიკეთა და თითქოს დაემსგავსა რაღვის, რომლის არსებობა, საუბედუროდ, კიდევ სწამთ აქ, მორთო მხეცური საზარელი ყვირილი. მთელი სოფელი დააფრთხო. მალეობიდან სახლების სახურავებზე გადმოჰყარა.



ლონი

ქვები... გლეხებს ღვთის რისხვა ეგონათ და მეორე ღღეს ეკლესიის გალავანში მიიტანეს სხვადასხვა მგწორულეობა, რომელიც დაუტოვეს გამწყვლად დღეს... სილბისტროსაც ეს უნდოდა. როცა დადამდა, ფრთხილად ჩამრიდა გალავანში და სახლისკენ აფრინა შემოწირულებანი. სილბისტრომ მსწავლებელია, მაგრამ არა მგონია, რომ არაფერი რამე ასწავლავს ხალხს ასეთმა მსწავლებელმა.

სვანელი—მელა.

სად გათოჯი

ვიხაც რა უნდა ისა სთქვას, მე ჩემს სურვილებს მიუყვები. როს კუჭი ეწვიო უბადრუტო, მაშინ რას შევლის სიტყვები!

ვინ კომისია? ვინ „უჩკა“? ვინ არის ადგილკომია? „ვაქმირის წვერი ზომ არ ვარ, მისი უფროსი არ იცავ“ ამას ჩამძახის მუშები; „ჩვენ ფხლში; ჩვენ ტყავს გააძრობო“ (საბრალო ბაიყუშები).

ჯერ კიდევ ვერ შეუგნიათ, რომ ჩემთან ბრძოლა ძნელია.

ქ უ თ ა ი ს ი



გუდინან დანელია: რას მიქვია, პატენი, დროსტურები; ჩემისანა ვინ იქნება! საათს დაეადებ ავადმყოფს მაჯაზე, გობზე გაუხსნი ქვიჯაში დანაყულ წამალს, ჩაუასხამ ხარხაში და ხელად მოშორდება სატყვივარი.



როგორ არ ვიტყვო, ცრემლი არ დაეუბო, როდესაც წამართვა მე შამშემ წყალტუპო.

ბათომის „დეგ“ ვანიჩკა ჩემი მარჯვენა ხელია.

თავგასულელებსა მუშკორებს. აუტყდათ ენის ქაილი; „პაველო მოგეშორეთ“ ასე, დაიწყეს ჩხავილი.

გამოიღვიძე, კავშირო, და თხოვე; დიღო პავლო, აქ წადი, სხვას „ემსახურე“, რა ჩვენთვის მოიცალეთ.

ინგუში.

გელნიერი თაბი

(კატაცი ვერ ბედავს იქ ასვლა და ვერ ჩერდება ფეხზედა). შიგ სამკითხველო რომ არის უწინა და უგანეთი.

(ნუ თუ პატრონი არა ჰყავს? ვი, სირცხვილო ასეთია). აღმასკომიდან შუა ტყეში შეუყვანია შიგ:

(ამას ამტკიცებს სუამლა პეტრე, ვანო და მოსეა). იქ მოუწყვია გემოზე სადაფაზუნო ალაგი:

(მართალიც დიდა ამ თემში ჩენი ლაერენტის ამავი). კოპერატივი დაუდგამს მორს სოფლის განაპირასა. სოფლებში ჩარჩი, ვაქრებ

ხომ გადადიან ყირასა). აბანოს სახურავზედაც კი მოუწყვია სატყევი.

(ვერ მოუწყვითა მხოლოდ-ღა სულორზე ლომის საცხები). ახლანდელ თავმჯდომარესაც საქმე ჰქონია მრავალი...

სწორად აქვს დაყენებული აბანოს შემოსავალი. ჭურჭუტანები ბევრი აქვს გასავალ-გამოსავალი.

ტარტაროზ, უნდა მიხედო თუმც ვრძელი გზა საეალი. შენ გემატველე ტარტაროზ, ქირივე უკა, რქებისა.

ამბავი მინდა მოგიხირო დვალისვილების თემისა. ლაერენტის შოლუაწეობა აქ თებლსაინობ დღდია. (თუ ტყვილად არ მოუქორებს კაცი ავი და ფილია) სუყველა აქ დაუხარჯავს თვის ენერჯის წვეთები (და ამას მოწმობს მისივე ნაშრომი და ნაქეთები). მას აღმასკომის შენობა დაუდგამს სალსა კლდეზედა)

*) უიჩად მას; ეს ხომ მის სასარგებლოდ ლაპარაკობს.

ასათ-ამწყობი

ცნობათა მიღება

სახერხელ ჭინკას. (სახერხე) „ძმა ძმისათვის, შვიკ დილისათვის“,—ასე ამბობს ქართული ანდაზა... და მართლაც ასეა. თუ არა თავადებმა და მათმა ცოლებმა მიაქციეს ყურადღება მივიწყებულ მღვდელს და მის ეკლესიას, აბა ვინ მიაქციეს?! ტარტაროზი ხომ არა... და თქვენც ნუ გიკვირს, თუ დოღის დროს:

ქნეინებმა, ქნაუნებმა
გადიკიდეს ყულაბები...
გარბის... ცხენი ცხენსა მისდევს,—
მათ კი მისდევს კნეინები.
გაოფლოღნი, გაქაუღონი
ჩიკიკობენ თავადები.
და ამბობენ:—შვიბრაღეთ
საყდარი და სერგო მღვდელი.
გადაუშვით ყულაბებში
თქვენს ჯიბიდან ვერცხლის ფული.



ჰო-და ეს ამბავი არ არის გასაკვირი... მაგრამ ძალიან საკვირველია, თუ როგორ:

ასეული მანეთები
მით დააძვრეს გლეხთა ჯიბეს...
(უხაროდეს მამა სერგოს,
გლეხისი მეჯინიბეს).

სწორედ, რომ უხაროდეს უნდა. ასეული მანეთების ასე უბრალოდ შოვნა სერგოს კი არა, არც შენ გეწყინება, სახერხელს ჭინკაც ხოლო ჩვენ ის გეწყინს რომ ამ შემთხვევაში მაქაური გლეხობა არის დანაშაული და არა თავდები, რომლებიც თავიდანვე გამყველფი იყვენ.

კურსაბელს. ძველი ამბავია და ისიც მოსაწყენი.

„ხინას“. ნუ გეშინიათ. სახლში დაბრუნებულხართ. სურვილი ჯარგია, მაგრამ აღსრულება კი ძნელი. ისე, გულს ნუ გაიტეხთ. ყოჩაღათ იყავით. შენ კი არა, შენზე უარესები იგზავნებიან გოდორში. ეს ბევრის ხვედრია.

ალღს. (ს. ხევი) ჰო, მართალია: უპატრონო ეკლესიას ეშმაკები დაეპატრონაო. ალბათ ამიტომ არის, რომ:

რიჟას. (ს. ხევი) მივიღეთ თქვენს მიერ გამოგზავნილი ერთი მანეთი 50 კაპ. სურათის საფასურათ. გიწერთ გაზეთს და ჟურნალს, ორი თვით. გვაქნობეთ სწორი მისამართი.

მიშა ჩიბათელს. (გომასური) თქვენ გეწერთ, რომ: 27 ივნისს მოწყობილ იქნა საღამო, რომლის შემოსავალი უკლებლად მოხმარდა საღამოს მომწყობ კომისიის ქეიფს.

განჯისკარელს. შე დალოცვილო, რაღას სხვებს ეუბნები: გონზე მოდიო-ო? თავის-თავს რომ უთხრათ უკეთესი არ იქნება? თქვენი წერილი „ღრმა დღემ“-ში გადავგაგნეთ ასეთი მასალები „ტარტაროზი“-სათვის შეუფერებელი და მიუღებელია.

ტანკას. (გამორჩინებულის თემი) თუ არ გრცხვენიათ, რატომ არ გეზარებათ ერთდამთავრებ ამბის მოწყობა მრავალჯერ. (მას შემდეგ მოქმედი ყური პრიღას ალბად ამოუხვიდა).

ხრიაღეთელს. (სუფსა) მთართით ცივი წყალი ყაჩამანს, თუ იგი ცხარობს და

დაიქვს იმის დაწერას.
„თუ ვნახე, დედას უთორებ,
„ზურგზე ავადენ მას მტვერსა“.

ვიხ იცის, იქნებ მართლაც მაგრე მოიქცეს... (ბევრია ქვეყნად თავხეხელადებული ხალხი...). მაგრამ მტვერი, რომ ვერ აადინოს ზურგზე დამწერს, ამიტომ გირჩევთ კარგად დაიბანოთ ზურგი და გაიწმინდოთ ქუქყისაგან... თორემ მტვერის ასადენად ბევრი ცემა დასკირდება ზურს, რა გინდ მტვერიანი იყოს... (მდინარე სუფსა ხომ ახლოს არის თქვენთან?!).

რაც შეეხება წერილის მოთავსებას,—ვერ ვათავსებთ, რადგან უკვე იყო მოთავსებული... ამის გარდა მანდ ხალხს კარტის თამაშის მეტი ნაკლულოვნება თუ არა აქვს,—ეს ერთი ნაკლი ეპატიება... და თუ კი აქვს სხვა კიდევ რამე, რატომ ვერ ხედავთ?

კარტის თამაშის ბრალდება იავორზე მოხსნილია (შეტდომით წავიდა), ხოლო ესევე ბრალდება იავორის მაგიერ გადატანილია იორდანეზე.

ვანო მაზიაშვილს. კარგი გადარჩენილხართ, თუ ერთს ადგილს შემხვდენ მღვდელი. დიკვანი, ტაროსტა, ცხვირში სისხლი ვადინე, თითქოს შეგყრია ტაზოსტა...

არ ვარგებულან დაზარალებულები, თორემ ადგილობრივ მილიციაში ყურით მიგიყვანდენ და იქ კი რამოდენიმე დღით დაისვენებდით.

ოლოღელს. (სუფსა) მხოლოდ ეს ადგილი მოგვეწონა თქვენს წერილიდან:

სადგურის ქუჩას თუ ნახავთ,—
(ეს არის სუფსის დიდება)
შინით სდგას რატა ძაღლები
ეჭვთიმეს ნათესავები...
და იქ გარება შიშია,
არ გამოგჭამოს კლანჭები.

ნუ თუ ასე უსინდისონი არიან ეჭვთიმეს ძაღლები?! ჩახუნდარიძის ძმას. (ჯღუმათი) უმნიშვნელოა.

იოლად გამოსულხართ, თუ მათ არ დააკლდათ და დამატება არ დასკირდათ; ასე რომ საყვედური უადგილოა.

ბათრმელს: ვათავსებთ თქვენს მიერ გამოგზავნილ სურათს.



ჩაინას (ქიათურა) თუ სოფ. შუქრუთში და პერევისაში წყალი არ არის,—ღვინო დალიეთ. ასე გვასწავლა ჩვენ ჭ-სე იმასყი ათაყსი დემირსე ისამყაყ 'ფმადინე დესაყ გვერდზე.

წუნკალს. (სვირი) ეხლა ზაფხულია და მღვდელ-ღვინოს ტარტაროში აღარ მიირთმევენ, რადგან მყარალი სუნი აქეთ. სხვა რამეზე მოგვეწერეთ.

მელქისედექ სიხარულიძეს. (ბუკის-ცინე) რედაქცია თანამშრომლის ვინაობას საიდუმლოდ ინახავს და ამიტომ ვერ ვაცნობებთ „კურდღელ“-ს ვინაობას.

გულდახრჩინეს. (ამოღება) კმარა რაც დაიწერა: ყურნალის ფურცლებს ჩვენ ვერ გადავაქცევთ პირად ან-გარიშების გასასწორებელ მოედნად. ასე რომ გავაგრძელოთ, ბოლო აღარ ექნება ამ საქმეს.

ბა—კას. (ლიდი-ჯინაში) თქვენი „ვედრება“ ვისმინეთ. თქვენ ევეღრებით კულტკომისას, რომელიც ყოველ კვირა აწყობს წარმოდგენა-ლექციას, დაეთხოვოს ამას და დახუროს სეზონი, რადგან:

წარმოდგენებზე ღამის ნათვი,
ფერდაკარგული დაღის ქალები...
თქვენც მოისვენეთ, ჩვენც მოგვასვენეთ
და შეიბრალეთ ჩვენი ზღალო...

ნუ ესწრებით და აღარ „აეტკიდებათ“ თვალები. (მიუჩვეველი თვალები სინათლეს ვერ უძლებს. ალბათ თქვენც ასე გეპართებათ).

კბენარს. (ხევი) თუ თქვენი ნოქარბ „ღვინოში იხრობა“, დააცადეთ, ბარემ დაიხრის, თქვენთვის უკეთესია, სხვას აიჩრეთ, რადგან:

სალამოს მოვა ნოქარი,
აცხადებს: ახლა დამევა,
დამითა ვერაფერს ვაყვოდ,
გათენდეს. მიდიო ხვადეა.

ყაყა ფალარათიშვილს. ვათაყსებთ თქვენს:

„მეცნიერება და ტმხნიკა“-ს.

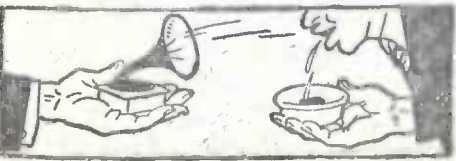
იმედი მაქვს: არ დაიზარებ და თქვენი ჟურნალის ფურცლებზე არ გიგოს დაუბოძო ამ ჩემს გამოგონებას.

მაგრამ, სანამ შევუდგებოდე ჩემი გამოგონების აღწერას, ნება მიბოძეთ ორიოდე სიტყვა ვსთქვა ჩემი თავდასავლის შესახებ. ეს მებრძო საჭიროა რადგან მომავალში, აუცილებელია ჩემი სახელი ისტორიაში შევა და მკლევარებს მე თუ არ დავუტოვე ცნობა ჩემს ცხოვრებაზე, ისინი რას მიხვდებიან, ან საიდან ან როგორ შეადგენს ჩემს ბიოგრაფიას? კმარა ჩვენი მეცნიერებისათვის შოთა რუსთაველის ცხოვრების გამოკვლევა, რომელიც ჯერ კიდევ ამ დღეი ხანია ვერ გამოთურქვევიათ. არა, მე მეოცე საუკუნეს შვილი ვერ ჩავიდენ ასეთ დანაშაულებას.

ბავშვობიდანვე ჩემი მიზანი იყო კაცობრიობისათვის რაიმე სარგებლოდ მიმეტანა და ისე არ მომეცდარევიყო, როგორც ჩვეულებრივი მომკვლავი. სამი წლის უკან მე დავასრულე საშუალო სასწავლებელი და უმაღლესშივედიე სწავლის გასაგებლად.

მაშინ, როგორც ახლა არის, გამოცდები არ იყო და მეც ადვილად მოვხვი საინჟინერო ფაკულტეტზე. გადიოდა დრო და ჩემს თავში არაფერი შედიოდა, მაგრამ გულს მაინც არ ვიტებდი. ვათვალისწინებდი ჩვენს ჟურნალ-გაზეთებში განყოფილებას „მეცნიერება და ტმხნიკა“...

დავწყმუნდი, რომ ყველაფერი გამოგონებულია ქვეყანაზე არაფერი აღარ არის გამოგონებელი... ასე, რომ მეცნიერებს ჩემთვის აღარაფერი დაუბოძებიათ გამოგონებელი. მე სასწორ-კვეთილებაში ჩავარდი. ანდა როგორ არ ჩავარდნიდეთყავი, როცა, წარმოიდგინეთ თქვენ „ლილიკუპტი ბრამპოზინის“, რომელიც ხელის გულზე ეტევა, ჯიბის საშუარსნი, რომელთა მოთავსება ადვილად შეიძლება ჯიბეში და ჯიბის შიშვლსც კი გამოუგონებიათ! ეხლა მდობ და იფიქრე კაცმა, თუ ამის შემდეგ რაღა გამოიგონო... ცხადია, აღარაფერი...



მო-და მე საწორკვეთილებაში ჩავარდი. უიმელო ფიქრებმა მოიკალათეს ჩემს თავში და დამწყვეს დაცინვა!

— გვიანდაა, ყმაწვილო... გამოგონება თუ გინდოდა, ცოტა უფრო ადრე უნდა დაბადებულყყავი, თორემ ეხლა რაღა დავარჩა გამოგონებელი!

და მე დავაპირე თავსმოკვლა... და ის იყო ეს გადაწყვეტილება სისრულეში უნდა მომეყვანა და ამისათვის ფხსხადილში წავიდე,—რომ უტბად თავში გამოიღვა:

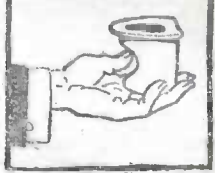
— ფხსხადილი ოჟო... ვერიკა... მე გადარჩენილი ვარ... მე თავს აღარ ვიკლავ... ქუშმარბრბად: დიდი აზრი ადამიანის უტბად მოუვა... მე ამიერიდან დიდი გამოგონებელი ვარ... კაცობრიობას მე მივეცი ისეთი ბედნიერება, როგორც არავის... ჩემი გამოგონება გადაბრუნებას მოახდენს კანონზაციაში, რომელიც ასე ძვირად უყვდება ქალაქების თვითმართვლობას...

მე გამოვიგონე :ჯიბის საპირსარკმლო.

დღეებს ვალაგებდი და დამეებს ვათენებდი ფიქრებში...მაყარამ ტენსიკურად მაინც ვერ მოვახერხე ჯიბის საპირსარკმლოს აგება... ისევ უიმედობამ შემოსა ჩემი ბრწყინვალე აზრი. რა ვქნა ჩვენში ვერ კიდევ არ არის ტენსიკა ისე განვითარებული, რომ შესაძლებელი იყოს ჩემი გამოგონების აგება... მაგრამ აზრი მოცემულია ჩემს მიერ და ნისი ტენსიკურად განხორციელება არც ისე ანეღლია...

მე გადავწყვიტე ამერიკაში, სადაც ტენსიკა მეტის მებრძო განვითარებულია, გავგზავნი თეორიულად დასაბუთებული ჩემი გამოგონება. გთვთ გადაუგზავნეთ იქაურ მეცნიერებს შემდეგი ჩემი წერილი:

ამერიკის და ყველა ქვეყნის მეცნიერებო! დიდა თქვენი ღვაწლი კაცობრიობისათვის... და კიდევ უფრო დიდი იქნება, თუ თქვენ შეასრულებთ და განანორციელებთ ჩემს გამოგონებას: ჯიბის საპირსარკმლო.



დიდი მოხოზონილება იქნება თქვენს მიღწევს. თითოეული მოქალაქე შეიძენს. ქალაქები ვერ არის ისე მოწყობილი, რომ მოფხოვნილება არ დაურჩეს ჯიბის საპირსარკმლოს. რამდენი მოქალაქე სადაც იგი ამ ნაღაზე გაკირვებულს მდგომადეობაში ვარდება. ჩამოღის სოფლიდან ქალაქში,

ქალაქებში, მართალია, არის იქაქ საერთო საპირსარკმლოები მაგრამ მათი რიცხვი მოთოვნალებსათან შედარებით, მებრძო უმნიშვნელოა; თანაც ისე შორს არიან ერთმორებსაგან, რომ იქ მისვლამდი შენ შენი დაგმარბება (და ერთ უფრო როცა კუჭი ნომრალურად ვერ მუშაობს, რაც სმირი მოვლენა ჩვენს ცხოვრებაში, რადგან წითელი თუ კერძო სასადილოები სოკოსავით გაშრავლდენ).

რამდენი მოქალაქე (უფრო კი სოფლიდან ჩამოსულები ბტუმრად) სირცხვილის გამო ვერ სარგებლობენ სახლებში საპირ-ფარეუბებით, რომლებიც ბინებში არიან მოთავსებული, ასე ვსთქვათ, ცხვირის წინ.

ამის გარდა კიდევ: როცა ქორწილია, მადურები ღვინის სმაში არიან შემბული და თითოეული მათგანი ცვილობს, რომ თვისი „აღავერდი“ დაამარცხოს, რაც გამოითბება იმაში, რომ „აღავერდი“ ადგეს და საპირსარკმლოს მან დროებით სუფრა დასტოვოს. სილო როცა გამოგონებული იქნება ჯიბის საპირსარკმლო, მაშინ ყველა მათგანი შეიძენს მას და ამათ ღვინის სმაში შეუძლებელი გახდება ერთმანეთის დამარცხება, რადგან თითოეულ მათგანს თან ექნება ჯიბეში ასეთი.

საზოგადოდ, როგორც მიღებულია: ახალ აღმოჩენა-გამოგონებას სახელწოდებად აძლევენ აღმოჩენ-გამომგონის სახელს ან გვარს. თუ თქვენ ამ ჩემ გამოგონებას არ მოისაკუთრებთ და იმდენ პატივს მსცემთ, რომ მას ჩემს სახელს და გვარს უფრებთ, ძალიან გამიხარდება... ისე თქვენ იცით და თქვენმა სინდისმა. მე მაინც თავს ბედნიერად ვსთვლი, რომ კაცობრიობას ასეთი დიდი ბედნიერება მივეცი და ამ ქვეყნად არა მიცხოვრია მუჭოთად.

პ. ც. შაშა თალარათიშვილი.

დიდი მიღწევა და აღმოჩენაა. თქვენი წერილი საჩქაროდ გადავგზავნეთ თქვენ მიერ გამოგონებულს ადგილებზე. აღსრულებულია თქვენი სურვილი და პატივცემი: საპირსარკმლოში შესასვლელ კარებზე ხატევენ თქვენს სურათს.

„ზათავანი“-ს. (საგარეჯო) გწერთ, რომ: გოგოლაქე სწავლილი კაცია მაგრამ ქვეყა კი კარგო ვერ აქვს: ქალებს და ვაჟებს პირში აგინებს და ღანძლავს. კაცები მასეთი უნდა. ხომ გაგიგონიათ: მოყვარეს პირში უძრავი, მტერს პირს უკანო.

მღვდელ ზუკაშვილმა მღვდლობას თავი გაანება და კლებს. კორობა დაიწყო; ამის წინედ რედაქციას მიმართა; რომ მიხთვის ობობილ გადებხდა;

არ ვიცი თეს ამბავი რამდენად მართალია. გაგვაგებინეთ, თუ რამდენი წლის მოღვაწეობის ობობილეს ვაღაბდას თხოულობს და თუ ამ ქვეყნად არა, იმ ქვეყნად მიწეც გადაუხლიან.

კილის მფარველი ანგელოზი

